

Eidsiva Energi AS

Årsberetning og årsregnskap 2016

Innholdsfortegnelse

Side

Nøkkeltall	2
------------------	---

Eidsiva Energi konsern

Årsberetning	4
Balanse	20
Resultatregnskap	21
Avstemming av konsernets egenkapital	22
Kontantstrømpoppstilling	23
Note 1 Generell informasjon	24
Note 2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsipper	24
Note 3 Sammenligningstall	42
Note 4 Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger	43
Note 5 Segmentinformasjon	45
Note 6 Finansiell risiko	49
Note 7 Varige driftsmidler	54
Note 8 Immaterielle eiendeler	55
Note 9 Investeringer i tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet	57
Note 10 Finansielle instrumenter etter kategori	61
Note 11 Andre finansielle anleggsmidler	62
Note 12 Kundefordringer og andre fordringer	63
Note 13 Derivater	64
Note 14 Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	65
Note 15 Varelager	69
Note 16 Kontanter og kontantekvivalenter	69
Note 17 Aksjekapital og overkurs	70
Note 18 Lån	71
Note 19 Utsatt skatt	72
Note 20 Pensjoner og lignende forpliktelser	73
Note 21 Andre avsetninger og forpliktelser	75
Note 22 Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	75
Note 23 Lønnskostnader	76
Note 24 Andre tap/gevinster - netto	79
Note 25 Skattekostnad	80
Note 26 Kontantstrømmer fra driften	81
Note 27 Nærstående parter	82
Note 28 Selskaper som inngår i konsolideringen	83
Note 29 Salg av virksomhet	84

Eidsiva Energi AS

Resultatregnskap	85
Balanse	86
Kontantstrømpoppstilling	88
Noter	89
Erklæring i henhold til Verdipapirhandelloven § 5-5	102
Revisors beretning	103
Uttalelse fra bedriftsforsamlingen	108

NØKKELTALL

		2016	2015	2014	2013	2012
Fra resultatregnskapet						
Driftsinntekter	mkr	4 005	4 143	3 936	3 932	3 564
EBITDA	mkr	1 430	1 214	1 200	1 365	1 212
Driftsresultat	mkr	998	653	716	941	761
Resultat før skatt	mkr	731	330	438	524	454
Årsresultat	mkr	506	198	232	258	201
Poster ekskludert fra underliggende drift						
Urealiserte verdiendringer	mkr	83	14	-239	10	-104
Urealiserte verdiendringer valuta (gjeld i euro)	mkr	16	-19	-27	-40	16
Vesentlige engangsposter	mkr	89	-	-	-	-
Underliggende drift						
EBITDA underliggende	mkr	1 258	1 200	1 439	1 355	1 316
Driftsresultat underliggende	mkr	826	639	955	931	865
Resultat før skatt underliggende	mkr	542	335	704	554	542

Balansen						
Total kapital	mkr	17 840	16 504	15 959	15 343	15 885
Egenkapital	mkr	5 635	5 292	4 950	5 096	5 114
Sysselsatt kapital	mkr	14 153	13 052	11 977	11 848	11 688
Gjennomsnittlig sysselsatt kapital	mkr	13 602	12 515	11 913	11 768	11 688
Frie likviditetsreserver	mkr	1 361	1 493	1 366	1 336	1 296
Forfall neste 12 måneder	mkr	1 367	1 338	1 043	535	112
Rentebærende gjeld	mkr	8 518	7 760	7 028	6 752	6 574
herav ansvarlig lån	mkr	1 519	1 519	1 500	1 500	1 500
Kontanter, bankinnskudd	mkr	122	328	251	209	181
Netto rentebærende gjeld	mkr	8 398	7 465	6 830	6 601	6 473

Kontantstrøm						
Netto kontantstrømmer fra driften	mkr	501	1 127	1 208	1 372	1 298
Betalt utbytte til eier	mkr	-200	-203	-195	-195	0
Renter ansvarlig lån	mkr	-106	-106	-105	-105	-105
Utbetaling av kjøp av driftsmidler	mkr	-968	-1 110	-928	-933	-755

Nøkkeltall (ansvarlig lån klassifisert som egenkapital)						
EBITDA margin	%	36	29	30	35	34
EBITDA margin underliggende	%	31	29	34	35	36
Total kapitalrentabilitet (før skatt)	%	6,3	4,0	4,9	5,4	5,1
Egenkapitalrentabilitet (etter skatt)	%	8,4	4,2	4,8	5,1	4,2
ROACE	%	7,3	5,2	6,0	8,0	6,5
Egenkapitalandel	%	40	41	40	43	42
FFO underliggende	mkr	879	880	1 079	976	881
FFO underliggende/netto rentebærende gjeld	%	13	15	20	19	18
Netto rentebærende gjeld/EBITDA underliggende		5,5	5,0	3,7	3,8	3,8
FFO rentedekning (underliggende)		2,5	2,7	3,3	3,0	2,5

Nøkkeltall verdijustert (ansvarlig lån klassifisert som egenkapital)						
Egenkapital	mkr	7 154	6 811	6 450	6 596	6 613
Merverdi egenkapital	mkr	3 865	2 008	3 250	3 704	3 687
Verdijustert egenkapital	mkr	11 019	8 819	9 700	10 300	10 300
Verdijustert total kapital	mkr	21 705	18 512	19 209	19 047	19 572
Verdijustert sysselsatt kapital	mkr	18 018	15 060	15 228	15 552	15 375
Verdijustert total kapitalrentabilitet (før skatt)	%	5,4	3,5	4,0	4,4	4,1
Verdijustert egenkapitalrentabilitet (etter skatt)	%	5,9	3,0	3,1	3,2	2,7
ROACE	%	6,0	4,3	4,7	6,1	5,0
Verdijustert egenkapitalandel	%	51	48	50	54	53

Ved beregning av nøkkeltall er eiernes ansvarlige lån i sin helhet regnet som egenkapital og finanskostnader er redusert med renter av ansvarlig lån (korrigert for skatt).

Begrepet «underliggende resultat» er benyttet der hvor regnskapstallene er korrigert for urealiserte regnskapsførte verdier som følge av regnskapsprinsipper i IFRS og eventuelle vesentlige engangsposter. I regnskapet for 2016 er gevinst ved salg av markedsvirksomheten på 89 millioner regnet som en engangspost.

Definisjoner

EBITDA:	Driftsresultat + avskrivninger og nedskrivninger
EBITDA underliggende:	$EBITDA \div \text{urealiserte verdiendringer} \div \text{vesentlige engangsposter}$
Rentebærende gjeld:	Ved beregning av nøkkeltall er ansvarlig lånekapital til eiere betraktet som egenkapital. Pensjonsforpliktelse er ikke inkludert i rentebærende gjeld.
Netto rentebærende gjeld:	$\text{Rentebærende gjeld (se over)} \div \text{kontanter/bankinnskudd}$
Sysselsatt kapital:	$\text{Bokført egenkapital} + \text{Netto rentebærende gjeld (se over)} + \text{ansvarlig lånekapital til eiere.}$
ROACE:	Driftsresultat/Gjennomsnittlig sysselsatt kapital
FFO underliggende:	$EBITDA \text{ underliggende} \div \text{netto finanskostnader (eksklusive renter på ansvarlig lån til eiere)} \div \text{betalbar skatt (eksklusive skatteeffekt av renter på ansvarlig lån til eiere).}$
Verdijustert egenkapitalrentabilitet etter skatt:	$\text{Resultat etter skatt (korrigert for renter på ansvarlig lån til eiere og skatteeffekt av renter på ansvarlig lån til eiere)} / \text{Gjennomsnittlig verdi av verdijustert egenkapital og ansvarlig lån.}$
Verdijustert egenkapitalandel:	$\text{Verdijustert egenkapital} + \text{ansvarlig lån} / \text{Verdijustert total kapital}$
Nøkkeltall verdijustert:	Eidsiva foretar verdsetting av konsernet hvert år av en ekstern uavhengig rådgiver. Dette gir en indikasjon på hva som er de reelle verdier i konsernet utover det bokførte.

Eidsiva Energi AS

Årsberetning 2016

Eidsiva har lagt bak seg et spennende år med stor aktivitet og fokus på implementering av ny konsernstrategi.

Konsernet oppnådde et resultat etter skatt på 506 millioner kroner i 2016. Resultatforbedringen fra 2015 skyldes økte kraftpriser, salg av deler av markedsvirksomheten og konsernets omorganisering og resultatforbedringsprogram.

I 2016 var den gjennomsnittlige kraftprisen på den nordiske kraftbørsen Nord Pool Spot 24,3 øre/kWh i prisområde NO1. Tilsvarende var kraftprisen 17,7 øre/kWh i 2015. Økte priser på fossile brensler, spesielt for kull, er en hovedårsak til prisøkningen.

Eidsiva har investert 968 millioner kroner i Oppland og Hedmark i 2016. Dette er investeringer innen fornybar energiproduksjon og bredbåndsinfrastruktur som styrker Innlandets posisjon på området. 550 millioner kroner av investeringene har kommet i Eidsiva Nett i forbindelse med nytilknytninger, og for å sikre og forbedre leveringssikkerheten.

Eidsiva Energi inngikk i 2016 et partnerskap med Gudbrandsdal Energi Holding i strømmarkedet. Partene etablerte et 50/50 felleseid holdingselskap som eier de underliggende strømselskapene Eidsiva Marked og Gudbrandsdal Energi 100 prosent. Strømselskapene vil fortsette å utvikle merkevarer og prisprofil hver for seg, men samarbeide om produkt- og tjenesteutvikling.

Styret vedtok høsten 2015 en ny konsernstrategi for å tilpasse seg endringene og utviklingen i kraftbransjen. Tre initiativ ble besluttet for å sikre at konsernet er konkurransedyktig i årene framover: Omorganisering, resultatforbedring og digitalisering.

Omorganiseringen ble i stor grad gjennomført tidlig i 2016, mens digitaliserings- og resultatforbedringsprogrammene implementeres i henhold til plan. Resultatforbedringsprogrammet viser effekter som vil styrke konsernets inntjening framover. Konsernets finansielle plattform er bedret i 2016 ved at eiernes ansvarlige lån er blitt forlenget med ti år. Eierne har i tillegg redusert utbytteforventningene for treårsperioden 2016-2018 med totalt 150 millioner kroner. Konsernets finansielle nøkkeltall er imidlertid fortsatt under press. Arbeidet med å bedre inntjeningen vil derfor fortsette.

Omorganisering

Eidsiva har i 2016 bestått av virksomhetsområdene Produksjon, Nett, Marked og Bredbånd. I tillegg er det to staber sentralt i morselskapet: Konsernstab og Økonomi og Finans. Direktørene for virksomhetene og stabene utgjør sammen med konsernsjefen Eidsivas konsernledelse. Virksomheten i Eidsiva Vekst er nå organisatorisk underlagt morselskapet, mens Eidsiva Bioenergi og Eidsiva Vannkraft utgjør virksomhetsområdet Produksjon. Fra 1. juli 2016 ble det inngått samarbeid om sluttbrukersalg med Gudbrandsdal Energi Holding. Virksomhetsområdet Marked bestod fram til dette tidspunktet av en 100 prosent eierandel i Eidsiva Marked AS, og fra 1. juli i fjor av en 50 prosent eierandel i Innlandskraft AS. Innlandskraft eier 100 prosent i Eidsiva Marked AS og Gudbrandsdal Energi AS. Virksomheten innen fiberutbygging, veilys og ekstern elmontasje er overført fra Eidsiva Nett til det heleide datterselskapet Laje Entreprenør AS.

I 2016 har det vært arbeidet med å tilpasse konsernets formelle styringsstruktur til ønsket modell for konsernstyring og endrede rammevilkår, spesielt for nettvirksomhet. Dette er et arbeid som fortsatt pågår.

Resultatforbedring og digitalisering

Eidsiva har i 2016 fokusert på å holde utviklingen på de påvirkbare driftskostnadene på et nominelt uendret nivå til og med år 2018. Med en underliggende realvekst i produksjon, nettvirksomheten, kundeantall og fiberaksesser innebærer dette økte marginer i forhold til om kostnadene vokser i takt med inntektssiden. Det er gjennomført vesentlige bemanningsreduksjoner gjennom frivilling førtidspensjonering og naturlig avgang i de tradisjonelle kjernevirksomhetene, mens bemanningen i Bredbånd og Bioenergi er tilnærmet uendret til tross for en solid vekst i solgt volum. Ved utgangen av 2016 er resultatforbedringsprogrammet i rute, både når det gjelder reduksjon i driftskostnader og bemanning.

Økt digitalisering er en viktig forutsetning for å kunne ta ut varige produktivitetsforbedringer i driften. Med digitalisering menes forbedring av arbeidsprosesser med digital støtte. Det har vært arbeidet med dette i virksomhetene i mange år, men det ligger fortsatt et vesentlig forbedringspotensial i å øke digitaliseringstakten. Det er derfor etablert et digitaliseringsprogram for hele konsernet.

Vekst i energiproduksjon og kundegrunnlag

Økt lønnsom produksjon av fornybar energi har i en årrekke vært sentralt i Eidsivas strategi, og dette materialiserer seg nå med utbyggingen av vannkraftverkene Rosten og Nedre Otta. Til sammen vil kraftverkene gi en årlig produksjon på cirka 500 GWh ny fornybar energi. Eidsivas andel av dette vil være til sammen 126 GWh per år. Braskereidfoss kraftverk er utvidet med ett aggregat. Det gir en økning i produksjonen på om lag 40 GWh. Det nye aggregatet ble satt i drift vinteren 2016.

Sommeren 2016 ble Raskiftet vindkraftverk besluttet utbygget i samarbeid med Gudbrandsdal Energi Fornybar AS og tyske Stadtwerke München. Ferdig utbygget vil vindturbinene produsere 368 GWh per år. Eidsiva Energis andel er 20 prosent.

Innen 1. januar 2019 får alle husstander i Norge automatiske strømmålere. I Eidsiva startet prosjektet med bytte av strømmålere hos 159.000 nettkunder i september 2016 og arbeidet går etter planen.

Investeringsaktiviteten i Nett er stor, både når det gjelder nybygging og rehabilitering.

Felles for virksomhetene Bredbånd, Marked og Bioenergi er at vekst i kundegrunnlaget er avgjørende for å utnytte etablert kapasitet og oppnå skalafordeler i driften. I 2016 har Eidsiva Bioenergi gjennomført utbygging til, og oppkobling av, nye fjernvarmekunder med et årsforbruk på nærmere 23 GWh. Veksten i tilkoblinger fortsetter i 2017.

Eidsiva bredbånd koblet i 2016 til 6.000 nye fiberkunder, og økte i løpet av året veksttakten betydelig. Etterspørselen etter høyhastighets bredbånd er sterkt økende, og Eidsiva er klar til å gripe denne muligheten i de nærmeste årene. Økt kundeantall vil også sikre økt lønnsomhet på allerede etablert kapasitet.

I 2016 har Eidsiva Marked opplevde økt konkurranse om kundene. Sluttbrukerselskaper står foran vesentlige endringer i rammevilkår og markedsmodell. Det kan gi både utfordringer og muligheter. Eidsiva Energi har valgt å møte disse endringene sammen med Gudbrandsdal Energi Holding gjennom etablering av det felleseide Innlandskraft AS, som nå eier 100 prosent i sluttbrukerselskapene Eidsiva Marked AS og Gudbrandsdal Energi AS.

Finansiell plattform

I 2015 var utsiktene for kraftprisnivå fram mot 2020 rundt 20 øre/kWh. Forwardprisene fram mot 2020 ligger i dag for årene 2017 og 2018 noe over 20 øre/kWh, men ned mot 20 øre/kWh for 2019 og 2020. Konsernet forbereder seg derfor på en periode med kraftpriser som er lavere enn for noen år siden.

Konsernet er robust, og har god soliditet. Eidsiva hadde 5,6 milliarder kroner i bokført egenkapital i 2016. Dette utgjør 31,6 prosent av bokført totalkapital. Basert på en verdivurdering foretatt av Pareto Securities har styret vedtatt å legge til grunn en verdi på 9,5 milliarder kroner per 31.12.2016 som verdijustert egenkapital. Verdijustert egenkapital utgjør med dette 43,8 prosent av verdijustert totalkapital.

For å sikre finansiering for fremtidige investeringer er det iverksatt tiltak for å bedre kontantstrømmene både på kort og lang sikt. Konsernets finansielle nøkkeltall vil på denne måten bedre seg slik at finansiering kan sikres til betingelser som er akseptable for konsernet. Det viktigste bidraget til økt kontantstrøm fra drift vil være å sikre at driften er kostnadseffektiv gjennom resultatforbedringsprogrammet på 165 millioner kroner før skatt i 2018. Konsernet har også påbegynt en salgsprosess for eierandelen i Moelven Industrier ASA, og arbeider for å realisere resten av investeringsporteføljen i Eidsiva Vekst AS. Eierne har også akseptert en forlengelse av Eidsivas ansvarlige lån med ytterligere ti år.

Konsernet vil ha tett dialog med finansielle samarbeidspartnere framover. Dette bidrar til at aktørene i finansmarkedene har tilstrekkelig informasjon om konsernet og gir trygghet rundt framtidige kredittvurderinger og lånetilsagn etter at systemet med skyggerating ble avvirket i 2016.

Virksomhetene

Eidsiva er et vertikalt integrert, regionalt energi- og bredbåndselskap som i 2016 har bestått av morselskapet Eidsiva Energi AS med fire virksomhetsområder:

- Produksjon
- Nett
- Marked
- Bredbånd

Eidsiva er et av Norges største regionale energikonsern med virksomhet primært i Hedmark og Oppland. Hovedkontoret ligger i Hamar. Konsernet eies av 27 kommuner og Oppland og Hedmark fylkeskommuner. Cirka 70 prosent av eiernes aksjer er organisert i egne holdingselskaper.

Eidsiva Energi AS eier 100 prosent av entreprenørselskapet Laje Entreprenør AS som ble etablert i 2016. Gjennom selskapet Eidsiva Vekst AS eier konsernet 68 prosent av aksjene i Elsikkerhet Norge AS, 50 prosent av investeringselskapet Energy Future Invest AS og 23,78 prosent av Moelven Industrier ASA. Eidsiva Energi AS eier også 50 prosent av Innlandskraft AS.

Eidsiva Vannkraft eier kraftproduksjon i 21 heleide og 25 deleide kraftverk i Hedmark, Oppland og Sør-Trøndelag med en årlig produksjon på cirka 3,4 TWh. Totalt har Eidsiva Vannkraft ansvaret for drift og vedlikehold av 47 kraftverk i Hedmark og Oppland med en samlet produksjon på cirka 7,5 TWh. Kraftverkene er eid av Eidsiva Vannkraft AS, Opplandskraft DA, Oppland Energi AS, Vinstra Kraftselskap DA, Øvre Otta DA, Gudbrandsdal Energi Produksjon AS og Østerdalen Kraftproduksjon AS.

Eidsiva Vannkraft er en av landets største kraftverksoperatører og har over tid utviklet en vannkraftorganisasjon med høy kompetanse og god erfaring på utbygging og drift av vannkraftverk.

Eidsiva Bioenergi drifter, prosjekterer og bygger ut hel- og deleide bioenergianlegg i Oppland og Hedmark. Selskapet er i dag Norges tredje største fjernvarmeprodusent og produserer cirka 400 GWh varme, damp og elektrisitet per år.

Eidsiva Nett bygger, drifter, vedlikeholder og fornyer et strømnnett (luftlinjer og kabler) med en utstrekning på over 22.000 kilometer. Selskapet eier og drifter regional- og distribusjonsnettene i Hedmark og Oppland, og har områdekonsesjon for distribusjon av strøm i 15 kommuner i Hedmark og fem kommuner i Oppland.

Gjennom eierskapet i Innlandskraft, med de to underliggende selskapene Eidsiva Marked og Gudbrandsdal Energi, selger Eidsiva strøm og energirelaterte produkter og tjenester både til kunder i konsernets konsesjonsområde og nasjonalt.

Eidsiva bredbånd driver hovedsakelig salg og drift av bredbåndstjenester til husholdninger og bedriftsmarkedet i Oppland, Hedmark og Romerike. De lokale nettselskapene eier bredbåndsinfrastrukturen som leies av Eidsiva bredbånd.

Formål og rolle

Konsernets eiere har forpliktet seg til et langsiktig eierskap frem til 2036, med et finansielt, industrielt og regionalt formål:

- *Finansielt* skal konsernet oppnå langsiktig og god avkastning, og gi et forutsigbart årlig utbytte til eierne
- *Industrielt* skal konsernet utvikle gode og samfunnsnyttige produkter og infrastruktur for kundene
- *Regionalt* skal konsernet være en pådriver for vekst og utvikling i Innlandet

Styringsprinsipper og tilsyn

Konsernets styringsprinsipper er basert på reglene i «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse». Eierstyringsdokumentet ble sist oppdatert og godkjent på generalforsamlingen 12. mai 2016.

Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) har ikke anbefalt endringer fra forrige versjon datert 30. oktober 2014. I henhold til interne regler skal konsernets eierstyringsdokument legges fram for generalforsamlingen hvert år. Gjeldende dokument vil således bli lagt fram på Generalforsamling 4. mai 2017.

Bedriftsforsamlingen er eiernes og de ansattes organ for styring, kontroll og oppfølging av konsernet. Bedriftsforsamlingens oppgave er å føre tilsyn med styrets og daglig leders forvaltning av selskapet. I bedriftsforsamlingen presenteres beslutningssaker som tilhører bedriftsforsamlingen, og konsernets rapportering og status for alle større utbyggingsprosjekter. I tillegg blir det gitt orientering om andre aktuelle saker. Ekstern revisor (EY) og intern revisor (KPMG) møter også i bedriftsforsamlingen, og gir en oppsummering av det kontrollarbeidet som utføres. Bedriftsforsamlingen har 20 medlemmer som er valgt av generalforsamlingen og ti ansattvalgte medlemmer. Leder av bedriftsforsamlingen i 2016 var Ivar Odnnes, fylkesvaraordfører i Oppland fylkeskommune.

Den operative styringen av virksomhetene baseres på konsernets overordnede strategi, selskapets etiske regelverk og selskapenes styre- og lederinstruksjoner. Konsernet har beskrevet Eidsivas viktigste prinsipper i konsernets styrende dokumenter, og utarbeidet policyer for de områdene som er vurdert som de mest sentrale for ensartet behandling i konsernet.

Eidsivas målstyringsystem er en tilpasset utgave av Balansert Målstyring, som benyttes for å styre gjennomføringen av konsernets strategier. Målstyringsystemet bygger på at lønnsomhet og konkurransekraft avgjøres av både finansielle og ikke-finansielle faktorer. Det fokuserer på de verdier bedriften utvikler i egen organisasjon og i markedet. Målekort i Eidsiva deles inn i de fire hovedområdene *Kompetanse, Kvalitet, Kunder og Kroner*.

Målekortene benyttes aktivt i konsernets ledermøter sammen med handlingsplaner som skal sikre gjennomføringen av utvalgte aktivitetsmål innen angitte frister. Målekort og handlingsplaner for de enkelte virksomhetsområdene og stabene følges fra 2016 også opp kvartalsvis i egne virksomhetsgjennomganger med konsernledelsen.

Styrets arbeid

I bedriftsforsamlingen 13. april 2016 ble det valgt nytt styre i Eidsiva Energi AS. Styret består av seks aksjonærvalgte og to ansattevalgte medlemmer. I tillegg har de ansatte en observatør. Silvija Seres erstattet Kari Broberg som styremedlem fra generalforsamling 12. mai 2016. Øvrige styremedlemmer ble gjenvalgt.

Styrets tilsynsansvar ivaretas gjennom rapportering av utvikling i styringsparametrene. I tillegg rapporteres økonomisk og finansiell status mer detaljert i forbindelse med offentliggjøring av kvartalstall. Styret har etablert Revisjonsutvalg, Kompensasjons- og lederutviklingsutvalg og Personell- og etikkutvalg. Revisjonsutvalget er i løpet av 2016 utvidet med ett medlem. Utvalget består av fire medlemmer, som er valgt av og blant styrets medlemmer. De to andre utvalgene består av tre medlemmer som er valgt av og blant styrets medlemmer. Revisjonsutvalget har vært i funksjon siden 2011, mens de to andre utvalgene ble etablert i 2015. Alle utvalgene er saksforberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret i Eidsiva Energi AS.

Styret har avholdt 11 styremøter i 2016, hvorav fire som omsendt sak. Revisjonsutvalget har i 2016 avholdt seks møter. Personellsikkerhet- og etikkutvalget har i 2016 avholdt fire møter, mens Kompensasjons- og lederutviklingsutvalget har avholdt tre møter i 2016. Frammøte i styremøtene og utvalgene har vært nærmere 100 prosent.

Risikostyring og intern kontroll

Eidsivas virksomhet er i tillegg til operasjonell risiko utsatt for sentrale risikoområder som regulatoriske, politiske, juridiske, konsesjonsmessige, markedsmessige og finansielle forhold.

Ansvar for risikostyringen og intern kontroll ligger hos det enkelte virksomhetsområde og er en integrert del av forretningsaktivitetene. Risikostyringen koordineres av økonomistaben på konsernnivå, som også styrer de fleste finansielle risikoområdene. Styrene i konsernets selskaper er delaktige i prosesser knyttet til strategisk risikoanalyse og følger opp øvrige risikokategorier.

Konsernet setter rammer og retningslinjer for intern kontroll av konsernets virksomheter. Det er utarbeidet policyer for de mest sentrale områdene i konsern hvor felles tilnærming for utøvelse av virksomheten i Eidsiva er sentralt. Virksomhetene skal følge disse rammene, eventuelt med godkjente selskapstilpassede endringer. Konsernet følger opp intern kontroll på konsernnivå via konsernets kontrollere. I tillegg har konsernet avtale med innleid internrevisjon.

Som følge av utviklingen i kraftpris de senere år har det i 2016 vært spesielt fokus på konsekvenser av lavere kraftprisinivå. Simulering av ulike alternativer er foretatt, spesielt rettet mot konsernets soliditet, finansielle nøkkeltall, investeringer, kostnadsnivå og finansiering.

Videre har det vært arbeidet med analyse av konsekvenser av lovendringen i energiloven fra mai 2016 om skille mellom nettvirksomhet og annen virksomhet.

For å redusere risiko for store prisvariasjoner og sikre kontantstrømmene, er finansielle prissikringsinstrumenter benyttet i 2016. Videre ble det inngått en tolvårig bilateral industrikraftavtale (510 GWh/år) innen vannkraftvirksomheten, hvor 2013 var første avtaleår. Det er også inngått en industrikontrakt med oppstart i 2021 (300 GWh/år) som løper ut 2030.

Innen kraftsalg er konsernet eksponert for valutarisiko som følge av at alt kjøp og salg på kraftbørsen foregår i euro. Det er ikke utført valutasikringstransaksjoner i 2016.

Eidsivas vannkraftproduksjon påvirkes av volumrisiko som følge av variasjon i hydrologi og meteorologi. Geografisk spredning av kraftverkene reduserer volumrisikoen.

Konsernet har kredittrisiko siden alt salg skjer med kreditt. Tilnærmet all fysisk handel med kraft foregår på kraftbørsen Nord Pool, mens finansiell handel foregår på kraftbørsen Nasdaq OMX Nordic. Begge disse børsene er vurdert som finansielt solide. Salg til sluttbrukere i regi av Innlandskraft og underliggende selskaper er fordelt på et betydelig antall kunder. Plassering av overskuddslikviditet er styrt av vedtatte rammer. Samlet sett er dette vurdert å gi lav kredittrisiko.

Konsernet er utsatt for renterisiko siden både belåning, inntekter fra nettvirksomheten og friinntekt ved beregning av grunnrenteinntekt påvirkes av endringer i rentenivået. Målet for styring av renterisiko er å begrense konsernets resultatsvingninger fra endringer i rentenivået. Som instrumenter benyttes kombinasjonen fastrente og flytende rente på lån og rentebytteavtaler. I konsernets finansstrategi er det satt grenser for låneporteføljens løpetid, rentebinding og fordeling mellom fast og løpende rente. Ved fastsettelse av grensene for låneporteføljen er det lagt vekt på at belåning og inntekter med variabel rente normalt skal være tilnærmet like store over tid.

Konsernets likviditetsrisiko er vurdert som lav. Konsernet har en solid egenkapital og stabile kontantstrømmer fra drift. Finansinstitusjonene vurderer fremdeles kredittverdigheten som god, noe som har sikret tilgang til likviditet på kort og lang sikt. Systemet med skyggerating ble avvirket i 2016, og det er noe usikkerhet knyttet til hvordan analyser av kredittverdighet vil bli utarbeidet i fremtiden. Konsernet har en finansieringsstrategi med relativt lang investeringshorisont og likviditetsreserver i kommitterte trekkrettigheter. Dette gir konsernet tilfredsstillende finansiell fleksibilitet.

Konsernet er også utsatt for risiko knyttet til virksomhetenes rammebetingelser og effekten av politiske beslutninger. Bransjeforeningen Energi Norge benyttes som observatør og talerør i saker som gjelder bransjen.

Operasjonell risiko vurderes kontinuerlig. En av konsernets viktigste oppgaver er å sikre effektivitet og kvalitet i alle industrielle ledd. Dette sikres med langsiktige investeringsplaner, optimalt nivå for drift og vedlikehold, sterkt kundefokus, samt høy kompetanse og motivasjon i organisasjonen. Tilgjengelighet i konsernets produksjonsanlegg og leveringssikkerhet knyttet til infrastruktur vurderes som spesielt viktig. Det legges ned et betydelig arbeid og kostnader til konsernets beredskapsorganisering og beredskapsøvelser for å unngå eller begrense konsekvensene av større, uønskede hendelser som påvirker konsernets ansatte, leveranser og omdømme. Sikkerhet for medarbeidere og underleverandører og negativ påvirkning på miljøet er prioriterte områder. Alle større prosjekter kvalitetssikres gjennom investeringsanalysene av konsernets investeringskomite.

I en tid med reduserte kraftpriser vil konsernet ha fallende lønnsomhet. I denne perioden vil konsernet ha ekstra fokus på kostnadssiden, samtidig som mulighetene for vekst og utvikling innen nye forretningsområder vil vurderes.

Forskning og utvikling

For Eidsiva er forskning og utvikling (FoU) og innovasjon viktig for å sikre konsernets utvikling og strategiske verdi. Konsernet har derfor vært involvert innenfor mange områder for å sørge for fremtidsrettede produkter og tjenester for kundene.

Eidsivas virksomhetsområder deltar aktivt i flere FoU-prosjekter sammen med blant andre Energi Norge og SINTEF. Dette er prosjekter som eksempelvis er knyttet til fremtidens energisystem (Smartgrid, AMS), nye materialtyper og miljø. Eidsiva har samarbeid med regionens høyskoler innen fagutvikling og ved deltagelse i høyskolenes forskjellige råd og utvalg.

Eidsiva har aktivt bidratt til etableringen av informasjonssikkerhetssenteret Center for Cyber- and Information Security (CCIS) ved Høgskolen i Gjøvik, som åpnet i 2014.

For å styrke kunnskapen og interessen for realfag blant barn, har Eidsiva støttet Vitensenteret Innlandet siden etableringen i 2007, og Eidsiva er også en sentral eier av Energisenteret ved Hunderfossen familiepark. Gjennom Energisenteret tilbys et stort antall skoleklasser opplæringsaktiviteter og informasjon.

Samfunnsansvar

Samfunnsansvar er integrert i Eidsivas forretningsvirksomhet med hensikt om å ivareta menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, sosiale forhold, ytre miljø og antikorrupsjonsarbeid.

Eidsivas samfunnsansvar reguleres gjennom gjeldende lover og regler og konsernets etiske regelverk. Som en del av konsernets styrende dokumenter er det utarbeidet egne konsernpolicyer for sentrale områder som «HR og personsikkerhet», «Innkjøp» og «Klima og miljø».

Konsernets regler for god etisk adferd regulerer personlig adferd, varsling og håndtering av eventuelle brudd, samt god forretningspraksis både for ansatte og de som opptre på vegne av konsernet.

Eidsiva har en omfattende innkjøpsvirksomhet, og skal være en profesjonell innkjøper med god forretningsskikk, kvalitet og kompetanse. I konsernets avtalevilkår stilles krav til etisk forretningsførsel, HMS, kvalitet og ytre miljø.

Leverandører skal ikke handle i strid med lover og regler, sentrale FN-konvensjoner, ILO-konvensjoner (ILO: FNs særorganisasjon for arbeidslivet), og nasjonal arbeidslovgivning på produksjonsstedet. FNs verdenserklæring om menneskerettigheter skal respekteres. Eidsiva bidrar også til regional utvikling ved at regionale leverandører forespørres ved innkjøp av varer og tjenester.

Regional utvikling

Eidsivas rolle innen regional utvikling er mangfoldig. Utvikling og benyttelse av naturressurser gjennom kraftproduksjon samt strøm- og bredbåndsdistribusjon bidrar til å skape aktivitet og attraktivitet i regionen.

Eidsivas hovedsatsing innen regional utvikling er økte investeringer og raskere utbygging av infrastruktur som skal sikre større andel av høyhastighets bredbånd i Innlandet. Etterspørselen er sterkt økende og konkurransen om kundene er tiltagende, spesielt i regionens største tettsteder. Det har derfor vært viktig for Eidsiva å sikre sin posisjon i markedet raskere enn tidligere planlagt.

Gjennom 2016 har Eidsiva jobbet med Ringsaker kommune for å etablere en ny fiberstrategi som skal tilrettelegge for høyhastighets bredbånd i hele kommunen. Dette planlegges realisert gjennom konseptet dugnadsfiber, som delfinansieres med statlige midler (NKOM), og midler fra kommunen. Dugnadsfiber mottas positivt av flere kommuner, og er et konsept som kan sikre tilbud for høyhastighets bredbånd i hele Innlandet.

Gjennom selskapet Eidsiva Vekst har Eidsiva sammen med NHO Innlandet jobbet for utbygging av firefelts motorvei og InterCity i Innlandet. Arbeidet videreføres frem mot ny Nasjonal Transportplan (NTP) som behandles i Stortinget våren 2017.

Sammen med kommunene Tynset, Rendal og Alvdal og Nord-Østerdal Kraftlag har Eidsiva deltatt i etableringen av selskapet Nordavind DC Sites AS. Formålet med selskapet er å legge til rette for gode datasenter-lokasjoner i Innlandet. Ved utgangen av 2016 kom kommunene Elverum, Hamar og Grue inn som nye aksjonærer sammen med Elverum Energi i Nordavind DC Sites AS.

Eidsiva er også initiativtaker og medeier av Mjøskonferansen.

Menneskerettigheter

Eidsiva styrer sin forretningspraksis i forhold til menneskerettigheter gjennom konsernets etiske regelverk og policy for «HR og personellsikkerhet». Slik jobber Eidsiva blant annet med å oppnå bredere likestilling og større mangfold i ansettelsesprosesser, ved at kjønnsbalanse, annen etnisitet og kulturell bakgrunn vektlegges. I Eidsivas regler for god etisk adferd er internasjonale kjøp av varer og tjenester spesielt omtalt. Konsernet skal støtte opp om internasjonale menneskerettigheter slik de er nedfelt i FNs erklæring, konvensjoner og FNs Global Compact-prinsipper. Konsernet skal også bidra til å forhindre sosial dumping ved å støtte opp under FNs arbeidsorganisasjons konvensjoner (ILO).

Sosial dumping er et område konsernet har ekstra fokus på i forbindelse med selskapets utbyggingsprosjekter. Et eget innkjøpsreglement gir klare føringer på hvordan Eidsiva skal forholde seg for å forhindre at ansatte hos leverandører som arbeider på konsernets anlegg får lønn som er lavere enn kravene i henhold til norske regler. Dette presiseres i avtaler og krav til leverandører. Kontroll av etterlevelse gjennomføres også. Styret mener eksisterende regelverk fungerer tilfredsstillende.

Arbeidstakerrettigheter og samarbeid

Arbeidstakerrettigheter er regulert gjennom lover, forskrifter og sentrale og lokale tariffavtaler. Konsernpolicyen for «HR og personellsikkerhet» skal sikre at Eidsiva er en attraktiv og motiverende arbeidsgiver som evner å rekruttere og utvikle riktig kompetanse.

Forhandlings- og samarbeidsforhold mellom arbeidsgivere og arbeidstakere ivaretas på konsernnivå og i virksomhetene. De ansattes medbestemmelsesrett, arbeids- og lønnsvilkår og andre arbeidsforhold sikres gjennom etablerte samarbeidsarenaer. Eidsivas ansatte er i stor grad fagorganiserte. Alle virksomhetsområder i konsernet har egne samarbeidsutvalg som avholder møter minimum fire ganger i året. Det legges vekt på et godt samarbeid og involvering av konsernets ansatte og de tillitsvalgte.

Styrets kompensasjons- og ledelsesutviklingsutvalg har gjennomført tre møter i 2016, der det blant annet har vært fokus på etterlevelse av retningslinjer for avlønning av ledende ansatte.

Etisk rammeverk er videreutviklet, og alle ansatte har gjennomført e-læring om konsernets etiske retningslinjer med innlagt dilemmatrening.

Styret vedtok i februar å etablere innskuddspensjonsordning i Eidsiva Energis heleide virksomheter. Innskuddssatsene fra bedriften ble lagt på 6 prosent fra første krone opp til 7,1 G, og 18 prosent av lønn mellom 7,1 G og 12 G. Alle nyansatte fra 1. januar gikk automatisk inn i ordningen, og 237 av øvrige ansatte valgte frivillig overgang før den offentlige pensjonsordningen ble lukket 1. juli.

Ytre miljø

Verdens energibehov er hovedsakelig dekket gjennom fossile energikilder med store klimagassutslipp som resultat. Eidsivas utbygging og distribusjon av fornybar energi skal bidra positivt til at myndighetenes klimamål om redusert CO₂-utslipp, økt fornybar energiproduksjon og energieffektivisering blir oppnådd. Eidsiva har fokus på å minimere miljøbelastningen som følger med virksomheten. Det er også viktig å ha åpen kommunikasjon og godt samarbeid med kommuner, grunneiere og lokalbefolkning.

Eidsivas konsernpolicy for klima og miljø skal også bidra til at selskapet er en samfunnsbevisst aktør som arbeider for gode miljø- og klimaløsninger. Eidsivas miljø- og klimavisjon er å være «Energibransjens mest miljøbevisste aktør og et fyrtårn for miljø og klima i Innlandet». Enkelte av Eidsivas virksomheter er underlagt egne krav til ytre miljø gjennom lover og regler, og som betingelser knyttet til mottatte konsesjoner.

Eidsivas virksomhet påvirker det ytre miljø gjennom aktiviteter i forbindelse med utbygging, drift og vedlikehold. Dette gjelder spesielt innen vannkraft, nettvirksomheten, bioenergi og vindkraft. Systematisk forebyggende arbeid skal redusere risikoen for miljøskader.

Konsernet opprettholdt i 2016 sin pådriverrolle for elektrifisering av transportsektoren som nedfelt i klima- og miljøpolicyen. Konsernet har seks miljøsertifikater, det vil si enten Miljøfyrtårn eller ISO 14001-sertifikater. Eidsiva Bioenergi har utslippstillatelse for drift av forbrenningsanlegg for rene brenslere på Børstad i Hamar kommune, avfallsforbrenning på Trehørningen i Hamar kommune og forbrenningsanlegg for returtrø på Gjøvik. Utslippstillatelsene er gjenstand for egenrapportering av registrerte utslipp.

Eidsiva Energi har i 2016 registrert et fåtall miljøavvik, blant annet noe kjemikaliesøl og brudd på manøvreringsreglementet i Vannkraft. Avvikene håndteres og lukkes fortløpende. Eidsiva er medeier i Energiråd Innlandet AS. Selskapet er et kompetansesenter for Hedmark og Oppland innen energieffektivisering og omlegging til fornybar energi.

Antikorrupsjonsarbeid

Eidsiva har nulltoleranse for korrupsjon. Regler for god etisk adferd i Eidsiva-konsernet skal bidra til god forretningsskikk og ansvarlig adferd av alle ansatte i selskapet, og de som opptrer på vegne av Eidsiva. Det etiske regelverket stiller krav til medarbeidere, men også til våre leverandører og samarbeidspartnere. Konsernet har spesielt fokus på å redusere korrupsjonsrisiko i tilknytning til innkjøp og i relasjon til leverandører. Innkjøpere og leverandører har en felles interesse i et godt antikorrupsjonsarbeid. Regelverket omhandler også viktigheten av åpenhet og hvordan kritikkverdige forhold skal varsles av ansatte.

I takt med stadig skjerpene krav er rammeverket mot korrupsjon og økonomisk kriminalitet videreutviklet i 2016. I den forbindelse er det gjennomført et etikkprogram for alle ansatte i Eidsiva.

Beredskap

Eidsiva er i kontinuerlig beredskap fordi selskapet har ansvaret for samfunnsviktig infrastruktur som sikrer befolkningen i regionen sikker energiforsyning.

Konsernet er definert som en beredskapsorganisasjon i kraftforsyningen, og skal som minimum oppfylle de krav som stilles i lov og forskrifter. For vannkraftvirksomheten gjelder det produksjonsevne, for nettvirksomheten forsyningsikkerhet, mens bioenergivirksomheten skal sikre både produksjonsevne og levering. For Eidsivas fellestjenester er avdeling for Kommunikasjon og IKT viktige funksjoner i beredskapssituasjoner.

Viktige virkemidler er å ha et godt beredskapsplanverk, god kompetanse, sikker tilgang på materiell og utstyr. Eidsiva gjennomfører regelmessig øvelser på ulike nivå, både internt og i samarbeid med andre. Sammen med gode evalueringsprosesser og risikoanalyser bidrar dette til utvikling av beredskapsevnen. Det inntraff ingen store beredskapsmessige hendelser i 2016, og summen av mindre hendelser lå på et normalt nivå. Det er etter styrets oppfatning opparbeidet god kunnskap og skapt gode beredskapsmessige holdninger i konsernet.

Personal og arbeidsmiljø

I konsernet var det 1045 ansatte, tilsvarende 1024 årsverk ved utgangen av 2016. Av disse var 17 midlertidig ansatt, 22 lærlinger og to traineer. Konsernets turnover er lav og ligger stabilt på to prosent.

Ved årsskiftet var 143 ansatte 60 år eller eldre. Eidsiva er en attraktiv arbeidsgiver i regionen og har god tilgang på kvalifiserte søkere til stillinger. Det har vært begrenset rekruttering i 2016. Ekstern rekruttering har vært gjort kun i de tilfeller der det ikke ble funnet riktig kompetanse internt. Det vil bli betinget ansettelsesstopp også framover som følge av resultatforbedringsprogrammet fram til 2018.

Per 31. desember 2016 var akkumulert sykefravær for siste tolv måneder på 4,3 prosent. I 2015 var sykefraværet 4,6 prosent. Det er reduksjon i langtidsfraværet som bidrar mest til nedgangen. Arbeidet med oppfølging av langtidssykemeldte er intensivert, hvor det er lagt vekt på å følge opp og tilrettelegge slik at langtidssykemeldte arbeidstakere skal komme seg tilbake i arbeid helt eller delvis. Bedre analyser av sykefraværstallene er med på å sikre en bedre forståelse for hvilke nærværsfaktorer som påvirker sykefraværet, og hvordan det kan forebygges.

Eidsivas lønnspolitikk har som utgangspunkt at selskapet skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende i regionen. Kvinneandelen er synkende, og var på 16 prosent. Dette er en nedgang på én prosent fra 2015. Andelen kvinner i ledende stillinger er 18 prosent. Dette er opp én prosent fra 2015. Kvinneandelen er høyest i selskaper med mye merkantilt personell, mens kvinneandelen i kjernevirksomheten fortsatt er lav.

Eidsiva har mål om likestilling og større mangfold. Konsernets etiske regelverk og policy for HR og personellsikkerhet legger føringer for at det i utvelgelsen av den best kvalifiserte kandidaten søkes å oppnå mangfold gjennom at kjønnsbalanse, annen etnisitet og kulturell bakgrunn vektlegges.

Arbeidsmiljøet i selskapene oppfattes som gjennomgående godt og med høyt engasjement og motivasjon, men målingen av resultatet i 2016 viser en tilbakegang sammenliknet med 2015. Resultatet fra målingen gjennomgås, og følges opp med tiltak. Lederutvikling er identifisert som felles utviklingsområde for alle virksomhetsområdene, der det skal legges spesiell vekt på mellomlederrollen.

Helse, miljø og sikkerhet

Konsernet hadde i 2016 en fraværsskadeverdi (H1=antall fraværsskader per millioner arbeidstimer) på 5,0. Dette betyr ni arbeidsrelaterte fraværsskader i løpet av 2016. Tre av skadene ble vurdert med høy alvorlighet, og en av disse skadene ble varslet til Arbeidstilsynet. For å kunne lære av denne alvorlige hendelsen ble det gjennomført en bedriftsintern undersøkelse som er godt forankret hos konsernledelse og konsernstyre. Forbedringstiltakene fra denne undersøkelsen skal gjennomføres gjennom 2017, og dekker alle virksomhetsområdene i Eidsiva.

H2-tallet (antall skader med fravær eller medisinsk behandling per millioner arbeidstimer) for 2016 er 8,4, et tall som inkluderer totalt 15 skader med fravær eller medisinsk behandling. Konsernet målsetning for H1, er at dette tallet skal være under 5,0. Konsernets måltall for H2 er under 8,0.

I februar 2017 forulykket en ansatt hos en av Eidsivas underleverandører under gravearbeid i tilknytning til fiberutbygging i Kongsvinger. Eidsiva har satt ned en gruppe personer, med ekstern leder, som gjennomfører en bedriftsintern undersøkelse. Denne rapporten vil foreligge i april 2017.

Det viktigste for Eidsiva er at alle skal kunne gå hjem etter endt arbeidsdag minst like friske og raske som da de kom på jobb. Sikkerhetsvisjonen er null skader, og sikkerhet i denne sammenheng betyr forebygging av alle ulykker og hendelser knyttet til mennesker, miljø og eiendeler.

Sikkerhetsarbeidet er gjennom kontinuerlig utvikling, og sikkerhetsmålene skal nås med systematisk og målrettet arbeid. Konsernets ledere er pådrivere for utvikling av sikkerhetskulturen i selskapet, og det er derfor viktig med opplæring og bevisstgjøring av ledere i tillegg til øvrige ansatte.

For å unngå skader eller ulykker er det etablert tekniske, menneskelige og organisatoriske sikkerhetsbarrierer. Alle disse tre barrierene holdes kontinuerlig under oppsikt, og det gjennomføres tiltak for en kontinuerlig forbedring av sikkerhetsnivået. Viktige områder hvor det iverksettes tiltak i tiden fremover er tett oppfølging av sikkerhetsarbeidet hos Eidsivas innleide og våre leverandører, økt fokus på rapportering av alle uønskede hendelser, samt analyse og læring av uønskede hendelser. For å få økt læring av hendelser og dermed redusert risiko er det nødvendig å forbedre systemer og rutiner for rapportering og analyse av avvik.

Sikkerhet i prosjekter er et område som har hatt høy prioritet i 2016. Å forstå og redusere sikkerhetsrisiko er selve kjernen for å kunne gjennomføre arbeidsoppgavene uten skader eller ulykker. Dette gjelder enten oppgavene innebærer høy sikkerhetsrisiko og må planlegges grundig, eller at det er en ren rutinepreget driftsoppgave. God risikoforståelse er også viktig i design av nett og anlegg for å sikre en trygg arbeidsplass for ansatte og innleide, for slik å unngå ulykker og yrkessykdom. Tekniske og ikke-tekniske barrierer skal implementeres, vedlikeholdes og følges opp for å redusere sårbarhet og sikre en trygg og effektiv virksomhet.

Kunder og marked

Eidsiva leverer infrastruktur og sluttbrukertjenester innenfor energi og bredbånd. Verdikjedene som produserer tjenestene er forskjellige, men har fellestrekk ved at de bidrar til regional og industriell utvikling i Innlandet.

Eidsivas marked er i all hovedsak Innlandet, og er derfor avhengig av regionens utvikling. Derfor bidrar Eidsiva til at Innlandet blir et bedre sted å bo gjennom vår virksomhet innen sponing og regional utvikling. Eidsivas sponsoraktivitet innen idrett og kultur i Innlandet gir selskapet en tydelig markedsposisjon sammenliknet med andre nasjonale aktører i bransjen, som er fraværende i forhold til å ha et regionalt

engasjement. Annonsering og kommunikasjon som viser Eidsivas mange samarbeidspartnere innen idrett og kultur er blitt godt mottatt av selskapets kunder, og har til hensikt å fremheve Eidsivas samfunnsansvar, lokale eierskap og engasjement innen regional utvikling i Innlandet.

Strømselskapet Eidsiva Marked, har vært blant de aktører som var tidligst ute med å tilby sine kunder gjennomfakturering etter at dette ble innført fra 1. september 2016. Med innføring av gjennomfakturering kan kunder i alle nettområder i Innlandet få nettleie og kraftleveransen på samme faktura fra Eidsiva Marked. Strømkundene ønsker i økende grad å være selvbetjent gjennom digitale kanaler, og Eidsiva Marked leverer produkt- og tjenesteløsninger på App, Min Side og tilbyr kundene energirelaterte tjenester slik som energistyring og forbruksinformasjon i sanntid i egen nettbutikk. Selskapet vant frem i den nasjonale konkurransen som ble utlyst av Enova og NVE hvor de utfordrer kraftbransjen til å demonstrere produkter og tjenester som kan motivere forbrukere til å spare strøm. Konkurransen skal vise noen av mulighetene de nye AMS-målerne gir både for kunder og kraftbransjen.

Gudbrandsdal Energi og Eidsiva Marked vil ha en betydelig markedsandel nasjonalt og er etter etablering av Innlandskraft-samarbeidet tredje største kraftleverandør i Norge. Eidsiva Marked og Gudbrandsdal Energi har 1500 pilotkunder med i prosjektet som skal ta i bruk ulik teknologi og tjenester for sanntidsinformasjon om strømforbruk.

Etterspørselen etter bredbånd handler i økende grad om økt kapasitet fremfor dekning. Det er i hovedsak fiberbasert bredbånd som dekker kapasitetsetterspørselen, og Eidsiva har i 2016 bygget 6000 nye fiberaksesser. Utbygging av fiber er viktig for å sikre attraktivitet og god regional utvikling. Fiberbasert bredbånd er ferd med å få samme posisjon som vann og strøm.

Regnskap 2016

Konsernregnskapet er avlagt i henhold til de internasjonale regnskapsprinsippene IFRS (International Financial Reporting Standards). Morselskapet Eidsiva Energi AS følger reglene for forenklet IFRS. Sammenligningstallene fra 2015 er omarbeidet på grunn av at nye regnskapsprinsipper legges til grunn i 2016. Det vises til note tre i konsernregnskapet.

Konsernets driftsinntekter for 2016 ble 4 005 millioner kroner. Dette er 138 millioner kroner i lavere enn i 2015. Hovedårsaken til reduksjonen er at konsernets markedsvirksomhet ble slått sammen med markedsvirksomheten til Gudbrandsdal Energi i et 50/50 eid selskap, Innlandskraft AS, med virkning fra 1. juli 2016. Aktiviteten i det nye selskapet inngår ikke i omsetningen, men er presentert som «Andel resultat i tilknyttede selskaper» etter egenkapitalmetoden som en del av driftsresultatet for andre halvår.

Kraftproduksjonen er redusert med 350 GWh i 2016, mens kraftprisene i prisområdet NO1 og NO3 har økt med i overkant av 30 prosent. Bioenergi har økt sitt produksjonsvolum med 43 GWh.

Driftsresultatet for 2016 ble 998 millioner kroner. Det er økning på 345 millioner kroner fra 2015. Økte kraftpriser er hovedårsaken til bedret driftsresultat. Også gevinst ved salg av markedsvirksomheten på 89 millioner kroner bidrar til et bedret resultat sammen med god drift i virksomhetsområdene. Konsernets resultatforbedringsprogram begynner også å bidra til økt inntjening i konsernet.

Konsernets nettvirksomhet regnskapsfører tariffinntekter som driftsinntekt. Faktureringen av nettkundene i 2016 er blitt 184 millioner kroner lavere enn tildelt inntektsramme fra NVE og har redusert opparbeidet «merinntekt» tilsvarende.

Tilpasning av avskrivninger for nettvirksomheten til tekniske og økonomiske levetider i 2015 har gitt en reduksjon av avskrivningene i 2016 med cirka 60 millioner kroner. I

bredbåndsvirksomheten fortsetter den positive resultatutviklingen og selskapet oppnår et resultat etter skatt på 36,8 millioner kroner i 2016 som er en forbedring fra 2015 på 13 millioner kroner.

Netto finanskostnader utgjorde 287 millioner kroner. Dette er 23 millioner kroner lavere enn i 2015. Finanskostnadene har økt i 2016, men markedsverdien av konsernets eurolån har utviklet seg positivt med 16 millioner kroner, mens dette var negativt i 2015 med 19 millioner kroner.

Et tilknyttet selskap, Energy Future Invest AS, er i løpet av 2016 klassifisert som «Selskap holdt for salg» og har i 2016 hatt en verdireduksjon på 24 millioner kroner. Resultatandelen fra Moelven Industrier utgjør 44 millioner kroner.

Resultat før skatt ble 731 millioner kroner. Tilsvarende resultat i 2015 var 330 millioner kroner.

Skattekostnaden i 2016 ble 224 millioner kroner, mens den i 2015 utgjorde 132 millioner kroner. Skatten utgjør 31 prosent, og må sees i sammenheng med at grunnrenteskatt i vannkraftvirksomheten utgjør 33 prosent i tillegg til ordinær selskapsskatt på 25 prosent i 2016. Framtidig skattekostnad, utsatt skatt/skattefordel, er også påvirket av at skatteprosenten fra og med 2017 reduseres til 24 prosent for selskapsskatt, men økes for grunnrenteskatten til 34,3 prosent.

Konsernet oppnådde et årsresultat på 506 millioner kroner, noe som er 308 millioner kroner høyere enn i 2015.

Styret er fornøyd med resultat for 2016. Styret bekrefter at grunnlaget for fortsatt drift er til stede. Årsregnskapet for 2016 er utarbeidet i samsvar med dette.

Kontantstrøm og kapitalforhold

Konsernets bokførte totalkapital per 31. desember 2016 var 17,8 milliarder kroner. Dette er en økning på 1,3 milliard kroner fra 2015. Bokført egenkapital var 5,6 milliarder kroner, og utgjorde 31,6 prosent av bokført totalkapital og 40 prosent når eiernes ansvarlige lån regnes som egenkapital. Verdijustert egenkapital er vurdert til 9,5 milliarder kroner, og utgjør 43,8 prosent av verdijustert balanse.

Årets resultat etter skatter på 506 millioner kroner og postene under «utvidet resultat», er tilført egenkapitalen. Under «utvidet resultat» er verdiendring på en industrikraftkontrakt i 2016 den største posten. Utbytte fra Eidsiva Energi AS for regnskapsåret 2015 på 200 millioner kroner er utbetalt og belastet egenkapitalen i 2016. I tillegg er utbytte på en million kroner til minoritetsinteresser i et datterselskap også belastet egenkapitalen.

Kontantstrøm fra driften var 501 millioner kroner. Dette er en reduksjon fra 2015 med 631 millioner kroner. I overkant av 450 millioner kroner skyldes tre større fordringer oppstått i desember som er innbetalt i januar/februar 2017. Av- og nedskrivningene utgjorde 432 millioner kroner, mens investeringer i driftsmidler var 968 millioner kroner. I 2016 er det utbetalt 163 millioner kroner til finansiering av drift og investeringer i tilknyttede selskaper, hovedsakelig til dekning av utbyggingskostnader i tilknytning til vannkraftutbygginger.

Det er i 2016 tatt opp nye lån på i overkant av 700 millioner kroner og konsernets likviditetsbeholdning er redusert med 206 millioner kroner. Likviditetsbeholdningen utgjorde 122 millioner kroner per 31. desember 2016. Konsernet hadde 1 292 millioner kroner i ubenyttede trekkrettigheter per 31. desember 2016.

Resultat – disponering – utbytte

Eidsivakonsernets forvaltning av kapital og industrielle aktiva skal, sammen med resultatforbedringer og strukturelle tiltak, gi tilfredsstillende avkastning gjennom årlig utbytte og økt aksjeverdi. Målet er at eierne oppnår minst like god avkastning på investert kapital i Eidsiva som ved alternative finansielle plasseringer.

Morselskapet Eidsiva Energi AS fikk et negativt driftsresultat på 6,4 millioner kroner. Dette er 37,7 millioner kroner bedre enn i 2015. Forbedringen kommer som følge av økt aktivitet overfor tjenestekjøpere samtidig som kostnadsnivået er redusert. I tillegg har verdiutviklingen av rentesikringene utviklet seg positivt. Fra datterselskap er det inntektsført konsernbidrag med 294,5 millioner kroner, noe som er 100 millioner kroner lavere enn fjoråret. Ved overføring av markedsvirksomheten til Innlandskraft ble det inntektsført en gevinst på 94 millioner kroner i morselskapet. Resultat før skatt ble 135,3 millioner kroner. Etter en skattekostnad på 14,1 millioner kroner ble resultat etter skatt på 121,2 millioner kroner i 2016.

Styret foreslår for generalforsamlingen å følge eiermøtets beslutning om et utbytte for 2016 på 175 millioner kroner. Beløpet som ikke dekkes av årets resultat, 53,8 millioner kroner, overføres fra annen egenkapital. Morselskapets egenkapital etter disponeringer utgjør 2 684 millioner kroner per 31. desember 2016.

Framtidsutsikter

Kraftpris er fortsatt den enkeltfaktoren som har størst innvirkning på Eidsivas lønnsomhet og verdiutvikling. Forventningsnivåene er vesentlig lavere enn for noen år siden, noe som legger press på konsernets resultater. En sum av kraft- og sertifikatpriser under 35 øre per kWh er utfordrende med hensyn til lønnsomhet for nye prosjekter.

Innfasing av cirka 28 TWh ny fornybar energi i Norge og Sverige fra 2020 uten vesentlig forbruksvekst, gjør situasjonen for kraftpris usikker framover. Samtidig skjer det ting som kan være positive for utviklingen i kraftprisen. Deler av svensk kjernekraft fases ut tidligere enn antatt. Statnett har vedtatt bygging av mellomlandsforbindelser til Storbritannia og Tyskland. Videre forventes økt bruk av elektrisitet knyttet til transportsektoren og datalagring. Fokus på reduserte klimagassutslipp gir grunn til å tro at fornybar energi og CO₂-kvoter vil være etterspurt også på lengre sikt.

Prisrisikoen dempes noe gjennom langsiktige kontrakter. Eidsiva tilpasser også sine samlede aktiviteter for å tåle perioder med lave kraftpriser. Gjennomføring av resultatforbedringsprogrammet er et av de viktigste tiltakene i Eidsiva de nærmeste årene.

Rammevilkårene for nettvirksomheten vil gjennomgå betydelige endringer i tiden framover. Kravene til organisering av virksomheten og ny markedsmodell i kraftmarkedet følger av endringene i Energiloven og er i stor grad knyttet opp mot regelverksutviklingen i EU.

Både erfaring fra gjennomførte fusjoner, og de analysene Eidsiva har gjennomført, viser at det er et betydelig effektiviseringspotensial i nettvirksomheten gjennom sammenslåinger. Dette tilsier at gjennomsnittseffektiviteten vil øke. I en slik situasjon vil det være viktig å holde tritt med utviklingen. Uten strukturell videreutvikling må Eidsiva Nett forvente å tape effektivitet i NVEs målinger.

Mange av endringene i energibransjen er teknologidrevet. Dette omfatter digitalisering av funksjoner i energisystemene, nye og distribuerte produksjonsformer som sol og vind, nye lagringsformer og ny forbrukerteknologi. Summen av dette omtales gjerne som «smarte nett», «smarte byer» og «smarte hjem». Det pågår også en mer generell utvikling innen IKT-området som vil påvirke bransjen. Dette omfatter utbygging av fiber

og trådløs infrastruktur, automatisering og robotisering, kunstig intelligens (AI) og tingenes internett (IoT).

Kundens ønsker og behov utvikles raskt – og bruk av digitale kanaler og tilrettelegging er essensielt. Det vurderes som sannsynlig at kunden vil etterspørre tilleggstjenester til strøm og bredbånd, og at energirelaterte tjenester må videreutvikles. Skreddersøm gir flere muligheter for å ta differensierte posisjoner og ikke bare priskonkurransen. Disse mulighetene kan gripes av eksisterende aktører, men vil også kunne gi åpning for økt konkurranse fra nye aktører.

Eidsiva ser kommersielle muligheter i det sterkt økende behovet i Innlandet for høyhastighets bredbånd. Dette vil kreve vesentlige investeringer. Også opprusting og forsterking av strømmettet i Hedmark og Oppland innebærer store årlige investeringer.

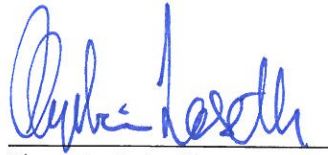
Vekstdrevet effektivitet er en fellesnevner for konkurransedyktighet i alle Eidsivas virksomhetsområder. Dette er en viktig og påvirkbar driver for lønnsomhet i Eidsiva.

Aksjonærenes langsiktige avtale fram til 2036 stiller krav til resultater og forutsigbarhet, og er en styrke for styrets og administrasjonens fokus på langsiktig verdiskaping.

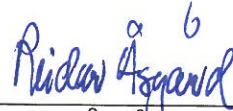
Styret vil fortsatt ha stor oppmerksomhet rettet mot selskapets finansieringsevne, prosjektrisiko og hvorvidt noen av prosjektene bør avvendes eller om en skal finne industrielle og/eller finansielle partnere.

Styret vil i samarbeid med administrasjonen legge til rette for at konsernet opprettholder et konkurransedyktig utbytte og avkastning på eierkapitalen innen en forsvarlig ramme.

Hamar, 14. mars 2017

Øystein Løseth
Styreleder

Reidar Åsgård
Nestleder

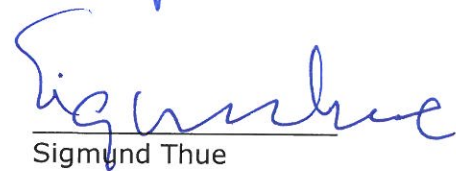
Monica Haugan

Silvija Seres

Kari Andreassen

Sigmund Thue

Arild Haugstad

Martin Lutnæs

Øistein Andresen
Konsernsjef

Eidsiva Energi konsern

Balanse

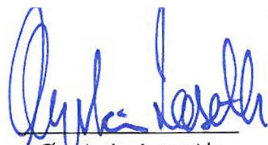
Eiendeler

(tall i millioner kroner)	Noter	31.12.2016	31.12.2015	01.01.2015
Anleggsmidler				
Varige driftsmidler	7	10 368	9 852	8 902
Immaterielle eiendeler	8	744	854	816
Investeringer i tilknyttede selskaper	9	4 216	4 046	4 097
Andre finansielle anleggsmidler	10, 11	1 137	764	841
Sum anleggsmidler		16 465	15 517	14 655
Omløpsmidler				
Varer	15	16	13	8
Kundefordringer og andre fordringer	10, 12	1 142	579	545
Derivater	10, 13	47	61	34
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	10, 14	7	6	8
Kontanter og kontantekvivalenter	10, 16	122	328	251
Sum omløpsmidler		1 334	987	846
Selskap holdt for salg	9	41	-	-
Sum eiendeler		17 840	16 504	15 501

Egenkapital og gjeld

(tall i millioner kroner)	Noter	31.12.2016	31.12.2015	01.01.2015
Egenkapital				
Egenkapital tilordnet selskapets aksjonærer				
Aksjekapital	17	346	346	341
Overkurs	17	1 503	1 502	1 406
Opptjent egenkapital		3 719	3 381	3 127
Sum egenkapital tilordnet selskapets aksjonærer		5 567	5 229	4 874
Minoritetsinteresser	3	68	64	68
Sum egenkapital		5 635	5 292	4 942
Gjeld				
Langsiktig gjeld				
Lån	10, 18	5 560	4 877	4 456
Utsatt skatt	19	1 621	1 446	1 267
Pensjoner	20	573	634	913
Andre avsetninger og forpliktelser	21	71	65	68
Derivater	10, 13	220	254	242
Ansvarlig lånekapital	10, 27	1 519	1 519	1 500
Sum langsiktig gjeld		9 565	8 796	8 446
Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	10, 22	1 061	906	836
Derivater	10, 13	34	71	93
Betalbar skatt	25	106	75	114
Lån	10, 18	1 439	1 364	1 071
Sum kortsiktig gjeld		2 640	2 416	2 114
Sum gjeld		12 205	11 212	10 560
Sum gjeld og egenkapital		17 840	16 504	15 501

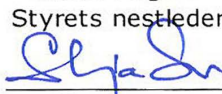
Hamar, 14. mars 2017

Øystein Løseth
Styreleder

Reidar Åsgård
Styrets nestleder

Sigmund Thue

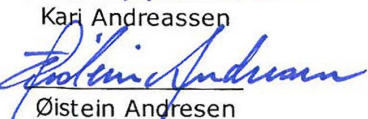

Monica Haugan

Silvija Seres

Kari Andreassen

Arild Haugstad

Martin Lutnæs

Øistein Andresen
Konsernsjef

Eidsiva Energi konsern

Resultatregnskap

(tall i millioner kroner)	Noter	2016	2015
Salgsinntekter		4 005	4 143
Kjøp varer og energi		-1 623	-1 756
Personalkostnader	20, 23	-844	-874
Aktiverte egne investeringsarbeider	7	300	267
Avskrivninger og nedskrivninger	7, 8	-432	-552
Andel resultat i tilknyttede selskaper	9	44	-16
Andre (tap)/gevinster – netto	24, 29	141	86
Andre driftskostnader	12, 23	-593	-644
Driftsresultat		998	653
Finansinntekter	24	70	39
Finanskostnader	24	-358	-349
Netto finanskostnader		-287	-310
Andel resultat i tilknyttede selskaper	9	20	-13
Resultat før skattekostnad		731	330
Skattekostnad	25	-224	-132
ÅRSRESULTAT		506	198
Årsresultat tilordnet			
Aksjonærer i morselskapet		501	203
Minoritetsinteresser		5	-5
Sum		506	198
Resultat per aksje som er tilordnet aksjonærene i morselskapet (NOK per aksje)			
Resultat per aksje/utvannet resultat per aksje		1,45	0,59
UTVIDET RESULTAT			
Årsresultat		506	198
Verdiendring sikringskontrakter		51	7
Omregningsdifferanser i tilknyttet selskap		-15	15
Sum andre innregnede inntekter og kostnader som vil reklassifiseres til resultat		36	22
Endring estimat knyttet til pensjoner		4	230
Sum andre innregnede inntekter og kostnader som ikke vil reklassifiseres til resultat		4	230
Årets totalresultat		547	449
Totalresultat tilordnet			
Aksjonærer i morselskapet		542	452
Minoritetsinteresser		5	-3
Årets totalresultat		547	449

Avstemming av konsernets egenkapital

(tall i millioner kroner)	Noter	Aksje- kapital	Overkurs	Sum innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum	Minoritets- interesser	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2014		341	1 406	1 747	3 136	4 883	68	4 950
Endring av regnskapsprinsipp					-8	-8	0	-8
Egenkapital per 01.01.2015		341	1 406	1 747	3 128	4 875	68	4 942
Årets resultat					203	203	-5	198
Utvidet resultat:								
Omregningseffekter i tilknyttet selskap	9				15	15		15
Verdiendringer sikringskontrakter	11				17	17		17
Skatt på verdiendring sikringskontrakter	19				-10	-10		-10
Estimatavvik pensjoner i tilknyttet selskap	9				20	20		20
Brutto estimatavvik pensjoner	20				346	346	2	348
Andel av estimatavvik som tilføres tj.kjøpere	11				-48	-48		-48
Skatt på estimatavvik	19				-88	-88		-88
Transaksjoner med eierne:								
Utdelt utbytte	17				-202	-202	-1	-203
Kapitalutvidelse		5	96	101		101		101
Egenkapital per 31.12.2015		346	1 502	1 848	3 381	5 229	64	5 292
Årets resultat					501	501	5	506
Utvidet resultat:								
Omregningseffekter i tilknyttet selskap	9				-15	-15		-15
Verdiendringer sikringskontrakter	11				117	117		117
Skatt på verdiendring sikringskontrakter	19				-66	-66		-66
Estimatavvik pensjoner i tilknyttet selskap	9				2	2		2
Brutto estimatavvik pensjoner	20				5	5		5
Andel av estimatavvik som tilføres tj.kjøpere	11				-3	-3		-3
Skatt på estimatavvik	19				-1	-1		-1
Transaksjoner med eierne:								
Utdelt utbytte	17				-200	-200	-1	-201
Egenkapital per 31.12.2016		346	1 502	1 848	3 721	5 569	68	5 635

Kontantstrømoppstilling

(tall i millioner kroner)	Noter	2016	2015
Kontantstrømmer fra driften			
Kontantstrømmer fra driften	26	580	1 238
Betalte skatter		-79	-106
A: Netto kontantstrømmer fra driften		501	1 132
Likvider tilført/brukt på investeringer:			
Utbetalinger ved kjøp av driftsmidler	7	-968	-1115
Innbetalinger ved salg av driftsmidler	26	21	3
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler		-4	-100
Innbetalinger ved salg av aksjer		27	2
Utbetalinger ved utlån		-73	0
Mottatt utdeling fra tilknyttet selskap	9	14	52
Utbetalinger til tilknyttet selskap	9	-90	-32
Netto kontanteffekt ved nedsalg		104	0
Mottatte finansinntekter		47	27
B: Netto likviditetsendring fra investeringer		-922	-1 163
Likvider tilført/brukt på finansiering:			
Endring trekk på kassekreditt		46	-100
Opptak av nye lån		1793	1236
Avdrag på gjeld		-1065	-596
Betalte finanskostnader		-358	-330
Innbetaling ved kapitalutvidelse		0	101
Utbetalt utbytte til selskapets aksjonærer		-200	-202
Utbetalt utbytte til minoritetsaksjonærer		-1	-1
C: Netto likviditetsendring fra finansiering		215	108
A+B+C: Netto likviditetsendring i året		-206	77
Kontanter og kontantekvivalenter per 01.01	16	328	251
Kontanter og kontantekvivalenter per 31.12 *1)	16	122	328
Kontanter og kontantekvivalenter per 31.12		122	328

*1) Av bankbeholdningen per 31.12.2016 er 53 millioner kroner bundet til betaling av skattetrekk og øvrige garantistillelser (2015: 80 millioner kroner).

Konsernet Eidsiva Energi

Noter til konsernregnskapet

Note 1 Generell informasjon

Eidsiva Energi AS (morselskapet) og dets datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte ordninger (konsernet) produserer, distribuerer og selger hovedsakelig energi og bredbåndtjenester. Konsernet har sitt kjerneområde i Hedmark og Oppland fylker.

Eidsiva Energi AS har sitt hovedkontor i Vangsveien 73, Hamar.
Selskapet har obligasjoner notert på Oslo Børs.
Konsernregnskapet ble vedtatt av selskapets styre den 14. mars 2017.

Note 2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsipper

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte i alle regnskapsperioder som er presentert, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

2.1 Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Konsernregnskapet til Eidsiva Energi AS er utarbeidet i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomite (IFRIC), som fastsatt av EU.

Konsernregnskapet er basert på et modifisert historisk kost prinsipp. Avvikene gjelder i hovedsak:

- Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat.
- Finansielle eiendeler holdt for handelsformål og finansielle derivater er vurdert til virkelig verdi over resultatet.
- Derivater som inngår som en del av en kontantstrømsikring vurderes til virkelig verdi, og den effektive delen av verdiendringen føres over utvidet resultat.
- Forpliktelser knyttet til erstatninger og erstatningskraft inngår i kategorien til virkelig verdi over resultatet.
- Fordring knyttet til krav på erstatningskraft er vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 4.

Konsernregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Endringer i regnskapsprinsipper og opplysninger

(a) Nye og endrede standarder tatt i bruk av konsernet

Fra 1. januar 2016 er følgende standarder tatt i bruk som påvirker regnskapet i større grad:

Forbedringsprosjektet 2011-2013 endret IFRS 13 som gjelder måling av virkelig verdi slik at også fysiske kraftkontrakter som ikke er til eget bruk, og dermed måles løpende til virkelig verdi, heretter kan inngå i en porteføljevurdering dersom øvrige kriterier er til stede, og konsernet velger dette som prinsipp for den aktuelle porteføljen. Det er foreløpig ikke utpekt noen porteføljer for netto vurdering av virkelig verdi ved utgangen av 2016.

Øvrige endringer som trådte i kraft for regnskapsåret 2016 var ikke aktuelle for konsernet.

(b) Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor konsernet ikke har valgt tidlig anvendelse.

En rekke nye standarder, endringer til standardene og fortolkninger er pliktige for fremtidige årsregnskap. Blant de som konsernet har valgt å ikke tidliganvende, er de vesentligste opplyst nedenfor.

IFRS 9 Finansielle instrumenter omhandler klassifikasjon, måling og innregning av finansielle eiendeler og forpliktelser samt sikringsbokføring. IFRS 9 vil erstatte IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling. De delene av IAS 39 som ikke er endret som ledd i dette prosjektet er overført og tatt inn i IFRS 9. Standarden skal implementeres retrospektivt, med unntak av sikringsbokføring, men det er ikke et krav å utarbeide sammenligningstall. Reglene for sikringsbokføring skal hovedsakelig implementeres prospektiv med noen få unntak. Standarden trer i kraft for regnskapsåret 2018, men tidliganvendelse er tillatt. Konsernet har ingen planer om tidligimplementering av standarden. Konsernet vurderer for tiden virkningen av IFRS 9.

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter omhandler inntektsføring. Standarden erstatter alle eksisterende standarder og fortolkninger for inntektsføring. Kjerneprinsippet i IFRS 15 er at inntekter innregnes for å reflektere overføringen av avtalte varer eller tjenester til kunder, og da til et beløp som gjenspeiler vederlaget selskapet forventer å ha rett til i bytte for disse varene eller tjenestene. Standarden gjelder med noen få unntak, alle inntektsbringende kontrakter med kunder og inneholder en modell for innregning og måling av salg av enkelte ikke-finansielle eiendeler for eksempel salg av eiendom, anlegg og utstyr. Konsernet vurderer også klargjøringene i IFRS 15 utgitt av IASB i april 2016 og vil følge opp eventuelle ytterligere endringer til standarden. IFRS 15 skal implementeres enten ved full retrospektiv eller modifisert retrospektiv metoden.

Standarden gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2018 eller senere. Konsernet vurderer for tiden virkningen av IFRS 15.

IFRS 16 Leiekontrakter erstatter eksisterende IFRS standard for leieavtaler, IAS 17 Leieavtaler. IFRS 16 angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om leieavtaler for begge parter i en leieavtale, det vil si kunden(leietaker) og tilbyder (utleier). Den nye standarden krever at leietaker innregner eiendeler og forpliktelser for de fleste leieavtaler, noe som er en vesentlig endring fra dagens prinsipper. For utleier viderefører IFRS 16 i det alt vesentlige eksisterende prinsipper i IAS 17. I tråd med dette skal en utleier fortsette å klassifisere sine leieavtaler som operasjonelle eller finansielle leieavtaler, og

regnskapsføre disse to typene leieavtaler forskjellig. Standarden forventes å ha regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2019 og skal implementeres enten ved bruk av full retrospektiv eller modifisert retrospektiv metoden. Konsernet vurderer for tiden virkningen av IFRS 16.

IAS 7 Oppstilling over kontantstrømmer. Endringen innebærer at et foretak gir noteopplysninger som gjør brukerne av regnskapet i stand til å forstå endringer i forpliktelser som stammer fra finansieringsaktiviteter, herunder endringer med og uten kontantstrømeffekt. Endringene skal implementeres prospektivt, og forventet ikrafttredelsestidspunkt er 1. januar 2017

IAS 12 Inntektsskatt. Endringen klargjør hvordan en skal regnskapsføre eiendeler ved utsatt skatt knyttet til urealisert tap på gjeldsinstrumenter målt til virkelig verdi. Det klargjøres at et selskap må vurdere hvorvidt skattereglene gir begrensninger i de kilder av skattepliktig inntekt hvor det kan tas fradrag ved reversering av midlertidige forskjeller. Videre gir endringene veiledning knyttet til hvordan et selskap skal fastsette fremtidige skattepliktige resultater. Endringen skal implementeres retrospektivt, og forventet ikrafttredelsestidspunkt er 1 januar 2017.

IFRS 10 Konsernregnskap og IAS 28 Investeringer i tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet. Endringen omhandler en inkonsistens mellom kravene i IFRS 10 og IAS 28 når det gjelder salg eller overføring av eiendeler mellom en investor og investorens tilknyttede foretak eller felleskontrollerte virksomhet. Den viktigste konsekvensen av endringen er at gevinst eller tap innregnes fullt ut når en transaksjon omfatter en virksomhet (uavhengig av om denne er lagt inn i et datterselskap eller ikke). Gevinst eller tap innregnes partielt når en transaksjon omfatter eiendeler som ikke utgjør en virksomhet, også når eiendelene er lagt inn i et datterselskap. IASB har utsatt ikrafttredelsestidspunktet for endringen på ubestemt tid, men et selskap som likevel velger tidliganvendelse av disse endringene må implementere disse prospektivt.

2.2 Konsolideringsprinsipper og regnskapsmessig behandling av tilknyttede selskaper og felleskontrollerte ordninger

(a) Datterselskaper

Datterselskaper er alle enheter (inkludert strukturerte enheter) som konsernet har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over enheten. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår, og dekonsolideres når kontroll opphører.

Konsernet vurderer også om det foreligger kontroll der man ikke har mer enn 50 % av stemmerettene, men likevel i praksis er i stand til å styre finansielle og operasjonelle retningslinjer (såkalt faktisk kontroll). Faktisk kontroll kan oppstå i situasjoner hvor øvrige stemmeretter er spredt på et stort antall eiere som ikke realistisk er i stand til å organisere sin stemmegivning. I vurderingen av faktisk kontroll tillegges det faktum at konsernet kan velge det styret de ønsker avgjørende vekt.

Ved oppkjøp av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Vederlaget som er ytt måles mot virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av alle eiendeler eller forpliktelser som følge av avtale om betinget vederlag. Identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Minoritetsinteresser i det oppkjøpte foretaket måles fra gang til gang enten til virkelig verdi, eller til sin andel av det overtatte foretakets nettoeiendeler.

Utgifter knyttet til oppkjøp kostnadsføres når de påløper.

Når oppkjøpet skjer i flere trinn skal eierandel fra tidligere kjøp verdsettes på nytt til virkelig verdi på kontrolltidspunktet med resultatføring av verdiendringen.

Betinget vederlag måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Etterfølgende endringer i virkelig verdi av det betingede vederlaget skal i henhold til IAS 39 resultatføres dersom det betingede vederlaget klassifiseres som en eiendel eller gjeld.

Det foretas ikke ny verdimåling av betingede vederlag klassifisert som egenkapital, og etterfølgende oppgjør føres mot egenkapitalen.

Dersom summen av vederlaget, virkelig verdi av tidligere eierandeler og eventuell virkelig verdi av minoritetsinteresser overstiger virkelig verdi av identifiserbare nettoeiendeler i det oppkjøpte selskapet, balanseføres differansen som goodwill. Er summen lavere enn selskapets nettoeiendeler, resultatføres differansen.

Konserninterne transaksjoner, mellomværender, inntekter og kostnader elimineres. Gevinst- og tapselement i en balanseført eiendel oppstått som følge av en konsernintern transaksjon, elimineres også. Regnskapene til datterselskapene omarbeides om nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

- (b) Endring i eierinteresser i datterselskaper uten tap av kontroll
Transaksjoner med minoritet i datterselskaper som ikke medfører tap av kontroll behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved ytterligere kjøp føres forskjellen mellom vederlaget og aksjenes forholdsmessige andel av balanseført verdi av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere. Gevinst eller tap ved salg til minoritet føres tilsvarende mot egenkapitalen.
- (c) Avhending av datterselskaper
Ved tap av kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring, enten som investering i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet eller finansiell eiendel. Inntektsført gevinst knyttes til den delen av gevinsten som er realisert ved salg fra konsernet. Urealisert gevinst føres til fradrag på investeringen og inntektsføres i samme takt som merverdiene i det underliggende selskapet kostnadsføres. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om konsernet hadde avhendet underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat omklassifiseres til resultatet.
- (d) Tilknyttede selskaper
Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt der konsernet har mellom 20 og 50 % av stemmerettene. Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Investeringen regnskapsføres på kjøpstidspunktet til anskaffelseskost, og konsernets andel av resultatet i etterfølgende perioder inntektsføres eller kostnadsføres. Balanseført beløp inkluderer eventuell implisitt goodwill identifisert på kjøpstidspunktet, redusert ved eventuelle senere nedskrivninger.

Ved reduksjon av eierandel i tilknyttet selskap hvor konsernet opprettholder betydelig innflytelse, omklassifiseres kun en forholdsmessig andel av beløp som tidligere er ført i utvidet resultat til resultatet.

Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringen. Konsernets andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet føres i utvidet resultat i konsernet og tillegges også balanseført beløp for investeringene. Konsernet resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført beløp av investeringen blir negativt (inklusive usikrede fordringer på enheten), med mindre konsernet har pådratt seg forpliktelser eller foretatt betalinger på vegne av det tilknyttede selskapet.

Konsernet avgjør ved slutten av hver regnskapsperiode hvorvidt det foreligger nedskrivningsbehov på investeringen i det tilknyttede selskapet. I så fall beregnes nedskrivningsbeløpet som forskjellen mellom gjenvinnbart beløp av investeringen og dens bokførte verdi, og resultatfører differansen på regnskapslinjen "Andel resultat i tilknyttede selskaper".

Dersom det oppstår gevinst eller tap på transaksjoner mellom konsernet og dets tilknyttede selskaper regnskapsføres kun den forholdsmessige andelen som knytter seg til aksjonærer utenfor konsernet. Urealiserte tap elimineres med mindre det foreligger et nedskrivningsbehov på eiendelen som var gjenstand for transaksjonen. Der det har vært nødvendig er regnskapene i de tilknyttede selskapene omarbeidet for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Gevinster og tap ved utvanning av eierandeler i tilknyttede selskaper er resultatført.

I balansen presenterer konsernet sine eierinteresser i tilknyttede selskaper under regnskapslinjen "investeringer i tilknyttede selskaper".

I resultatregnskapet har konsernet en todelt presentasjon. Siden en vesentlig del av konsernets virksomhet utøves gjennom tilknyttede selskaper, inkluderes resultatandelen fra selskaper med sterk tilknytning til konsernets kjernevirksomhet i driftsresultatet under regnskapslinjen "andel resultat i tilknyttede selskaper". Øvrige eierinteresser er en del av investeringsaktivitetene til konsernet og presenteres etter finansposter under regnskapslinjen "andel resultat i tilknyttede selskaper". Under utvidet resultat har konsernet tatt inn sin andel av utvidet resultat i de tilknyttede selskapene.

(e) Felles kontrollerte ordninger

Konsernet har tatt i bruk IFRS 11 for alle felleskontrollerte ordninger. Etter IFRS 11 skal investeringer i felleskontrollerte ordninger klassifiseres enten som felleskontrollerte driftsordninger eller felleskontrollerte virksomheter avhengig av de avtalemessige rettighetene og forpliktelsene til hver enkelt investor.

Fellesordninger kjennetegnes av at det foreligger en kontraktsordning, samt at denne ordningen gir to eller flere parter felleskontroll. Vilkåret felleskontroll er tilfredsstillt dersom de relevante aktivitetene som utføres krever enstemmighet av de partene som deler kontroll.

Det prinsipielle skillet mellom felleskontrollerte driftsordninger og felleskontrollerte virksomheter fremkommer ved at partene under felles driftsordninger har rettigheter og forpliktelser i underliggende eiendeler og gjeld, mens partene under felleskontrollerte virksomheter har rettigheter i netto eiendelene.

Felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres ved bruk av egenkapitalmetoden. Ved bruk av egenkapitalmetoden regnskapsføres felleskontrollerte virksomheter opprinnelig til anskaffelseskost. Deretter reguleres det balanseførte beløpet for å innregne andelen av resultater, samt andel av utvidet resultat. Når konsernets andel av tap i en felleskontrollert virksomhet overstiger balanseført beløp (inkludert andre langsiktige investeringer som i realiteten er en del av konsernets nettoinvestering i virksomheten) innregnes ikke ytterligere tap, med mindre det er pådratt forpliktelser eller det er gjennomført utbetalinger på vegne av de felleskontrollerte virksomhetene.

Urealisert gevinst på transaksjoner mellom konsernet og dets felleskontrollerte virksomheter elimineres i henhold til eierandelen i virksomheten. Urealiserte tap elimineres også med mindre transaksjonen gir bevis for et verdifall på den den overførte eiendelen. Beløp rapportert fra felleskontrollerte virksomheter omarbeides om nødvendig for å sikre sammenfall med regnskapsprinsippene til konsernet.

I balansen presenterer konsernet sine eierinteresser i felleskontrollert virksomhet under regnskapslinjen "investeringer i tilknyttede selskaper".

Siden en vesentlig del av konsernets virksomhet utøves gjennom felleskontrollert virksomhet, inkluderes resultatandelen fra selskaper med sterk tilknytning til konsernets kjernevirksomhet i driftsresultatet under regnskapslinjen "andel resultat i tilknyttede selskaper". Under utvidet resultat har konsernet tatt inn sin andel av utvidet resultat.

(f) Særskilte vurderinger

Det henvises til note 28 for en fullstendig oversikt over konsernets eierinteresser i juridiske enheter. I det følgende er det gitt en nærmere beskrivelse av de regnskapsmessige klassifiseringsvurderingene som konsernet har foretatt for et utvalg av enhetene.

Deleide kraftverk

Konsernet har andeler i deleide kraftverk. Kraftleveransen fra de deleide kraftverkene forvaltes i en produksjonsportefølje sammen med kraftleveransen fra selskapets heleide kraftverk.

Oppland Energi AS er organisert som et aksjeselskap. Konsernets vurdering er at det foreligger felles kontroll, samt at konsernet har rettigheter i de underliggende netto eiendelene. Konsernet klassifiserer dermed eierinteressen som felleskontrollert virksomhet.

Konsernet har andeler i vindkraftselskapene Austri Vind DA og Austri Raskiftet DA. Konsernet vurderer det slik at det foreligger felles kontroll samt at konsernet har rettigheter i de underliggende netto eiendelene. Konsernet klassifiserer dermed eierinteressen som felleskontrollert virksomhet.

Øvrige andeler i deleide kraftverk er strukturert som deltakerlignede selskaper. Konsernets vurdering er at disse eierinteressene må anses som tilknyttede selskaper, da det for regnskapsmessige formål ikke anses å foreligge felles kontroll.

Øvrige eierinteresser

Konsernets andel i vassdragsreguleringsforening er klassifisert som tilknyttede selskaper, da konsernets vurdering er at det ikke foreligger felles kontroll.

2.3 Driftssegmenter i årsregnskapet rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til selskapets øverste beslutningstaker. Selskapets øverste

beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er definert som konsernledelsen.

2.4 Omregning av fremmed valuta

(a) Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Regnskapet til de enkelte enheter i konsernet måles i den valuta som benyttes der enheten i hovedsak opererer (funksjonell valuta).

Konsernregnskapet er presentert i norske kroner som både er den funksjonelle valutaen til morselskapet og presentasjonsvalutaen til konsernet.

(b) Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i utenlandsk valuta regnes om til den funksjonelle valutaen ved bruk av transaksjonskurs. Valutagevinst eller – tap ved oppgjør og omregning av pengeposter (eiendeler og gjeld) i fremmed valuta til kursen på balansedagen, resultatføres.

Valutagevinster og -tap knyttet til lån, kontanter og kontantekvivalenter presenteres (netto) som finansinntekter eller finanskostnader. Alle andre valutagevinster og -tap presenteres på linjen Andre (tap)/gevinster – netto.

Valutavirkningen på ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi inngår som del av vurderingen av virkelig verdi. Valutadifferanser på ikke-pengeposter, slik som aksjer til virkelig verdi over resultatet, resultatføres som en del av samlet gevinst og tap. Valutadifferanser på aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg, inkluderes i verdiendringen som føres mot utvidet resultat.

2.5 Varige driftsmidler

Kraftanlegg og reguleringer består hovedsakelig av dammer, rørledninger, kraftstasjoner med maskinutrustning, samt nettanlegg for produksjon av strøm. Nettanlegg består av linjer, kabler, transformatorstasjoner for fremføring av strøm i distribusjons- og regionalnettet.

Varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet.

Etterfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet og utgiften kan måles pålitelig. Balanseført beløp knyttet til utskiftede deler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Egne investeringsarbeider gjelder lønnskostnader og direkte kostnader ved eget arbeid på investeringsprosjekter.

Låneutgifter knyttet til kvalifiserende eiendeler blir balanseført som en del av den aktuelle eiendelens anskaffelseskost.

I noen tilfeller mottas kontanter (anleggsbidrag) fra kunden som må benyttes til å anskaffe eller tilvirke eiendom, anlegg og utstyr, som igjen skal knytte kunden til et nettverk eller gi kunden løpende tilgang til varer og/eller tjenester. Anleggsbidrag mottatt fra kunder knyttet til nettvirksomheten inntektsføres direkte i henhold til fortolkningen IFRIC 18 Overføring av eiendeler fra kunder. Det kostnadsføres en tilsvarende andel som driftskostnad fra og med det tidspunkt kunden knyttes til strømforsyningen.

Tomter avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives over forventet utnyttbar levetid, som er:

Kraftanlegg	20-150	år
Nettanlegg	10-35	år
Bygninger	20-50	år
Maskiner	10-15	år
Kjøretøy	8	år
Inventar og utstyr	3-8	år

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp, se note 2.7.

Gevinst ved avgang resultatføres under driftsinntekter og tap ved avgang resultatføres under andre driftskostnader.

2.6 Immaterielle eiendeler

(a) Goodwill

Goodwill er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskap klassifiseres som immateriell eiendel. Goodwill testes årlig for verdifall og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av nedskrivninger. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført verdi av goodwill på den solgte virksomheten.

For senere nedskrivningstest blir goodwill allokert til de kontantgenererende enheter som forventes å få fordeler av oppkjøpet.

(b) Vassdragsrettigheter

Ved anskaffelse av vannkraftproduksjonskonsesjoner avtales det ytelser til grunneiere og staten tilsvarende verdien av de rettigheter konsesjonen gir. Som immateriell eiendel er innregnet i balansen kjøpte vannfallsrettigheter.

Vannfallsrettighetene er bokført til historisk anskaffelseskost.

Produksjonsvirksomheten har evigvarende konsesjoner og kjøpte rettigheter er derfor vurdert til å være tidsbegrenset og avskrives dermed ikke.

Erstatningsutbetalinger knyttet til utbetalinger eller avgivelse av gratiskraft gjøres opp årlig med grunneiere. Motverdien av disse forpliktelsene er klassifisert som immateriell eiendel ved første års innregning. Rettigheten er tidsbegrenset og avskrives ikke.

Merverdier ved oppkjøp av produksjonsvirksomhet utover merverdier tilordnet andre eiendeler og gjeldsposter er henført til vassdragsrettigheter.

(c) Andre immaterielle eiendeler

Andre immaterielle eiendeler består av merverdier ved oppkjøp av nettvirksomhet og sluttbrukerkunder.

Merverdier ved oppkjøp av nettvirksomhet er balanseført til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Konsernets nettvirksomhet er i en regional

monopolsituasjon, administrert av NVE. Forventede fremtidige rammebetingelser muliggjør en økt verdiskapning over en lang tidshorisont og det benyttes derfor samme avskrivningstid som nettinvesteringer for øvrig; dvs. 35 år. Merverdiene avskrives lineært.

Merverdier ved kjøp av kundeporteføljer er balanseført til anskaffelseskost med fradrag for avskrivninger. Kundeporteføljene forventes å ha en begrenset utnyttbar levetid og avskrives derfor lineært over 10 - 20 år.

2.7 Verdifall på ikke-finansielle eiendeler

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid og goodwill avskrives ikke, men testes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte verdi.

Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp resultatføres som nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke finansielle eiendeler, med unntak for goodwill som ikke kan reverseres.

2.8 Finansielle eiendeler

Konsernet klassifiserer finansielle eiendeler i følgende kategorier:

- a) Til virkelig verdi over resultatet
- b) utlån og fordringer og
- c) finansielle eiendeler tilgjengelige for salg.

Klassifiseringen avhenger av hensikten med eiendelen. Ledelsen klassifiserer finansielle eiendeler ved anskaffelse.

Klassifisering

- (a) Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er finansielle eiendeler holdt for handelsformål. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissingninger. Derivater klassifiseres som holdt for handelsformål, med mindre de er en del av en sikring. Eiendeler i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler.
- (b) Utlån og fordringer
Utlån og fordringer er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller bestembare betalinger som ikke omsettes i et aktivt marked. De klassifiseres som omløpsmidler med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. Utlån og fordringer vises som kundefordringer og andre fordringer i balansen, se note 2.13.
- (c) Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivate finansielle eiendeler som man velger å plassere i denne kategorien eller som ikke er klassifisert i noen annen kategori. De klassifiseres som anleggsmiddel så sant ikke investeringen forfaller eller ledelsen ikke har til hensikt å selge investeringen innen 12 måneder fra balansedagen.

Regnskapsføring og måling

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på avtaletidspunktet, som er den dagen konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet, balanseføres første gang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonsutgifter. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi og transaksjonsutgiftene resultatføres. Investeringer fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi etter førstegangs balanseføring. Utlån og fordringer måles i senere perioder til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som "finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet", inkludert renteinntekt og utbytte, medtas i resultatregnskapet under "Andre (tap)/gevinster – netto" i den perioden de oppstår.

Når verdipapirer klassifisert som tilgjengelig for salg selges eller nedskrives, omklassifiseres samlet verdiregulering som er ført i utvidet resultat over resultatet som "Andre (tap)/gevinst – netto".

Utbytte på aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg føres over resultatet under andre inntekter når konsernets rett til utbyttet er fastslått.

2.9 Verdifall på finansielle eiendeler

(a) Eiendeler balanseført til amortisert kost

Konsernet ser ved hver balansedato om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi. Tap ved verdifall av en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler innregnes bare dersom det er objektive indikasjoner på verdifall som et resultat av en eller flere hendelser som har inntruffet etter førstegangsinnregningen (en tapshendelse) og denne tapshendelsen påvirker fremtidige estimerte kontantstrømmer på en måte som kan måles pålitelig.

Kriterier som konsernet benytter for å avgjøre om det er objektivt belegg for et tap ved verdifall inkluderer:

- Vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller debitor
- Kontraktsbrudd, for eksempel misligholdt kontrakt eller manglende betaling
- Konsernet gir, av økonomiske eller juridiske grunner knyttet til låntakers finansielle vanskeligheter, låntaker en innrømmelse som långiver ellers ikke ville ha vurdert
- Det blir sannsynlig at låntaker vil gå konkurs eller gjennomgå en finansiell restrukturering
- Negative endringer i betalingsstatus for låntakere eller kundegrupper

Størrelsen på tapet måles til differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av fremtidige estimerte kontantstrømmer. Eiendelens balanseførte verdi reduseres og tapsbeløpet innregnes i det konsoliderte resultatregnskapet. Dersom verdifall senere reduseres blir det tidligere tapet tilbakeført i det konsoliderte regnskapet.

(b) Eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg

Konsernet vurderer ved hver balansedato om det finnes objektive indikatorer på at en finansiell eiendel eller grupper av finansielle eiendeler har falt i verdi. For egenkapitalinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg vil en vesentlig eller en langvarig reduksjon i virkelig verdi av instrumentet under anskaffelseskost også være en indikasjon på at eiendelen er utsatt for verdifall. Dersom det foreligger slike indikasjoner og verdireduksjonen tidligere har vært ført mot utvidet resultat, skal det samlede tapet som er innregnet i utvidet resultat omklassifiseres til det konsoliderte resultatregnskapet. Beløpet måles som differansen mellom anskaffelseskost og dagens virkelige verdi, med fradrag for tap ved verdifall som tidligere er resultatført. Tap ved verdifall innregnet i det konsoliderte resultatregnskapet for en investering i et egenkapitalinstrument reverseres ikke over det konsoliderte resultatregnskapet.

Nedskrivningstest på kundefordringer beskrives i note 12.

2.10 Derivater og sikring

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontraktene inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Regnskapsføringen av tilhørende gevinster og tap avhenger av hvorvidt derivatet er utpekt som et sikringsinstrument.

(a) Derivater som ikke inngår som del av sikring

Eidsiva har inngått kraft-, valuta- og rentederivater som klassifiseres som holdt for handelsformål regnskapsmessig. Ingen av derivatene inngår som en del av regnskapsmessig sikring. Endring i virkelig verdi på disse derivatene resultatføres som «Andre (tap)/gevinster – netto».

(b) Derivater som inngår som del av sikring

Konsernet inngikk i juni 2015 en langsiktig kraftavtale med en årlig leveranse på 300 GWh kraft i 10 år fra 1.1.2021.

Eget bruk unntaket er ikke ansett oppfylt for denne fastpriskontrakten og den faller dermed inn under virkeområdet til IAS 39 og behandles som et derivat. Kontrakten er utpekt som sikringsinstrument i en kontantstrømsikring. Dette innebærer at den effektive delen av verdiendringene på kontrakten løpende vil føres over utvidet resultat frem til leveranseperioden starter i 2021. Sikringsgevinster eller –tap som er ført over utvidet resultat og akkumulert i egenkapitalen omklassifiseres til resultatregnskapet i den perioden sikringsobjektet påvirker resultatregnskapet i leveranseperioden.

Virkelig verdi av kontrakten klassifiseres som anleggsmiddel, da gjenværende løpetid på kontrakten er lenger enn 12 måneder.

(c) Innebygde derivater

Derivater innebygd i andre finansielle instrumenter eller i andre ikke-finansielle vertskontrakter regnskapsføres som separate derivater når de økonomiske kjennetegnene og den økonomiske risikoen ved det innbygde derivatet ikke er nært relatert til de økonomiske kjennetegnene og den økonomiske risikoen til vertskontrakten, og vertskontrakten ikke er balanseført til virkelig verdi.

2.11 Varelager og vannmagasinbeholdning

Varer vurderes til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Anskaffelseskost tilordnes ved bruk av FIFO - metoden (først inn - først ut). Netto realisasjonsverdi er estimert salgpris fratrukket variable kostnader for ferdigstilling og salg.

Magasinbeholdning av vann er ikke inntatt i regnskapet hverken i den konsoliderte balanse eller i form av periodisering av inntekter eller kostnader i resultatregnskapet. Vesentlige endringer i vannmagasinbeholdningen over årsskiftet vil indirekte påvirke regnskapsresultatet. I note 15 gis opplysning om magasinbeholdningen i GWh.

2.12 Anleggskontrakter

Kostnader vedrørende anleggskontrakter resultatføres når de påløper. Dersom utfallet av en anleggskontrakt ikke kan måles pålitelig, settes kontraktsinntekten lik kontraktskostnaden i den utstrekning det er sannsynlig at kostnadene blir gjenvunnet.

Dersom kontraktsfortjeneste på en anleggskontrakt kan estimeres pålitelig, regnskapsføres inntektene og kostnadene over kontraktsperioden. Dersom det er sannsynlig at kontraktskostnadene vil overskride kontraktsinntekten, regnskapsføres det forventede tapet umiddelbart. Kontraktsendringer er inkludert i kontraktsinntektene i den grad de er avtalt med kunden og kan måles pålitelig.

Konsernet anvender løpende avregning. Fullføringsgraden beregnes ved å ta utgangspunkt i påløpte timer for anleggskontrakten på balansedagen i forhold til totalt estimert timer.

For kontrakter hvor kontraktsinntekten overstiger løpende fakturerte beløp, balanseføres det overstigende som kundefordringer. Såfremt a konto fakturerte beløp overstiger kontraktsinntektene balanseføres det overstigende som annen kortsiktig gjeld.

2.13 Kundefordringer

Kundefordringer oppstår ved omsetning av varer eller tjenester som er innenfor den ordinære driftssyklusen. Hovedregel er at dersom oppgjør forventes innen ett år eller mindre, klassifiseres fordringene som omløpsmidler. Dersom dette ikke er tilfelle klassifiseres fordringene som anleggsmidler.

Kundefordringer måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved etterfølgende måling vurderes kundefordringer til amortisert kost fratrukket avsetning for inntruffet og påregnelig tap.

2.14 Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, trekk på kassekreditt samt andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid. I balansen er trukket kassekreditt inkludert i linje for lån under kortsiktig gjeld.

Kontantstrømoppstillingen er satt opp etter den indirekte metode og viser kontantstrømmer fra henholdsvis operasjonelle-, investerings- og

finansieringsaktiviteter og forklarer periodens endring i "Kontanter og kontantekvivalenter".

2.15 Aksjekapital og overkurs

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital.

Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer med fradrag for skatt, føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

2.16 Leverandørgjeld

Leverandørgjeld er forpliktelser til å betale for varer eller tjenester som er levert fra leverandørene til den ordinære driften. Hovedregel er at leverandørgjeld er klassifisert som kortsiktig dersom den forfaller innen ett år eller kortere. Dersom det ikke er tilfelle klassifiseres det som langsiktig.

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved etterfølgende måling vurderes leverandørgjeld til amortisert kost ved bruk av effektiv rente.

2.17 Lån

Lån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling av lånet finner sted, med fradrag for transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres lånet til amortisert kost beregnet ved bruk av effektiv rente. Forskjellen mellom det utbetalte lånebeløpet (fratrukket transaksjonskostnader) og innløsningsverdien resultatføres over lånets løpetid som del av effektiv rente.

Lån klassifiseres som kortsiktig gjeld med mindre det foreligger en ubetinget rett til å utsette betaling av gjelden i mer enn 12 måneder fra balansedato.

2.18 Betalbar og utsatt inntektsskatt

Skattekostnaden består av betalbar skatt og endringer i utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet blir skatten også ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skattemessige lover og regler som er vedtatt eller i hovedsak vedtatt av skattemyndighetene på balansedagen.

Det er beregnet utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld.

Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattbar inntekt vil foreligge der de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes.

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper, bortsett fra når konsernet har kontroll over tidspunktet

for reversering av de midlertidige forskjellene og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt skal motregnes dersom det er en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt.

Beskatning av vannkraftproduksjonsvirksomheten

Utover alminnelig inntektsskatt er vannkraftproduksjonsvirksomheten underlagt grunnrenteskatt og naturressursskatt.

Grunnrenteskatten utgjør 33 prosent (34,3 prosent fra og med 2017) av hvert enkelt kraftverks beregnede grunnrenteinntekt. Grunnrenteinntekten er lik skattemessig driftsresultat fratrukket en beregnet friinntekt. Friinntekten skal fritas en avkastning lik risikofri rente fra grunnrentebeskatning. Ny positiv grunnrenteinntekt ved et kraftverk motregnes mot eventuell fremførbar negativ grunnrenteinntekt oppstått før 2007 ved samme kraftverk. Ny negativ grunnrenteinntekt kan trekkes fra i ny positiv grunnrenteinntekt ved et annet kraftverk som skatteyteren eier. Hvis sum grunnrenteinntekt for en skatteyter blir negativ, betaler staten ut 33 prosent av dette grunnrenteskattegrunnlaget. Resterende fremførbar negativ grunnrenteinntekt fra før 2007 kan fremføres med rente.

Utsatt skatt/skattefordel i grunnrenteskattesammenheng er knyttet til to forhold. For det første beregnes utsatt skatt/skattefordel knyttet til midlertidige forskjeller i eiendeler og gjeldsposter. For det andre beregnes en skattefordel knyttet til fremførbar negativ grunnrenteinntekt, basert på en 10 års horisont. Det vil si at avsatt utsatt skattefordel er begrenset til den delen av den fremførbare negative grunnrenteinntekten som estimeres oppbrukt i en 10 års periode. Ved estimering av bruk av fremførbar negativ grunnrenteinntekt forutsettes en kraftproduksjon på nivå med normalproduksjon, samt forventede kraftpriser i forwardmarkedet.

Vannkraftverk blir ilagt en særskilt naturressursskatt. Skatten er ikke overskuddsavhengig, men beregnes ut fra produksjonen i det enkelte kraftverk. Skattesatsen er 1,3 øre per kWh beregnet ut i fra gjennomsnittsproduksjonen for kraftverket de siste 7 år. Naturressursskatten anses som en skattekostnad, da den kan motregnes i ordinær overskuddsskatt. Naturressursskatten kan fremføres med rentegodtgjørelse.

2.19 Pensjonsforpliktelser, bonusordninger og andre kompensasjonsordninger overfor ansatte

(a) Pensjonsforpliktelser

Ansatte i konsernet har pensjonsopptjening gjennom ytelsesordning eller innskuddsordning. Konsernet lukket dagens ytelsesordningen fra 1.7.2016 og innførte innskuddspensjon for alle nyansatte. I tillegg valgte et antall ansatte frivillig overgang til innskuddspensjon.

Nedenfor beskrives hovedtrekkene i de to ordningene

Ytelsesbasert pensjonsordning

Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til livsforsikringselskap, med unntak av noen få usikrede ordninger.

Et kjennetegn på en ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år i selskapet, levealderjustering og lønn. Ved full opptjening yter selskapet en pensjon lik 66 % av sluttlønn.

Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene.

Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av livselskapets aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger. Dersom det foreligger et dypt marked for høykvalitets foretaksobligasjoner med løpetid konsistent med pensjonsforpliktelsen, og med valuta lik pensjonsforpliktelsen, så krever IAS 19 at diskonteringsrenten skal fastsettes basert på markedsrenten på slike obligasjoner. Dersom det ikke foreligger et dypt marked for slike obligasjoner skal diskonteringsrenten basere seg på renten på statsobligasjoner med lang løpetid. Konsernet vurderer at obligasjoner med fortrinnsrett (OMFer) som er rated AA eller bedre, tilfredsstillende kravet til å være høykvalitets foretaksobligasjoner.

Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer og avvik i beregningsforutsetningene (estimatavvik) innregnes direkte i utvidet resultat.

Forbedring, innskrenkning eller andre endringer av nåværende ytelsesplan medfører endringer i pensjonsforpliktelsen. Såfremt forbedringen er opptjent ved regnskapsavleggelsen, kostnadsføres virkningen umiddelbart. Innføring av nye ordninger eller endringer i eksisterende ordninger som skjer med tilbakevirkende kraft, slik at de ansatte umiddelbart har en oppsatt rettighet, resultatføres umiddelbart. Gevinst eller tap knyttet til innskrenkninger eller avslutning av pensjonsplaner resultatføres når dette skjer.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Konsernet innførte innskuddspensjon for alle nyansatte fra 1. juli 2017 og lukket den ytelsesbaserte pensjonsordningen. En innskuddsbasert pensjonsordning er en ordning hvor det betales faste innskudd til et fond hvor konsernet ikke har en juridisk eller underforstått plikt til å betale ytterligere innskudd. Det innregnes derfor ingen ytterligere forpliktelse i regnskapet. Pliktig innskudd innregnes som personalkostnader i resultatet når de påløper.

(b) Sluttvederlag

Sluttvederlag kommer til utbetaling når ansettelsesforholdet blir avsluttet av konsernet før normal pensjonsalder, eller når ansatte frivillig godtar nedbemanning mot en kompensasjon. Konsernet innregner sluttvederlaget på det tidligste av de følgende tidspunkter: a) når tilbud om sluttvederlag ikke lenger kan trekkes tilbake; eller b) når selskapet innregner kostnadene i forbindelse med restrukturering slik dette er definert i IAS 37 og restruktureringen inkluderer sluttvederlag. I tilfeller der tilbud om sluttvederlag gis for å oppmuntre til frivillig avgang, måles forpliktelsen basert på antall ansatte som forventes å akseptere tilbudet. Sluttvederlag som forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen diskonteres til nåverdi.

(c) Overskuddsdeling og bonusplaner

Konsernet regnskapsfører en forpliktelse for bonuser og overskuddsdeling basert på kontraktmessige forpliktelser eller der det foreligger en tidligere praksis som skaper en selvpålagt forpliktelse.

2.20 Avsetning for konsesjonsbetingede forpliktelser

Erstatningsutbetalinger og eller gratiskraft betales eller gjøres opp årlig med grunneiere. Verdien av disse ytelsene er klassifisert som immateriell eiendel. Forpliktelsen knyttet til de samme erstatningsutbetalingene klassifiseres som "Avsetning for konsesjonsbetingede forpliktelser". Forpliktelsen verdivurderes hvert år og endring i forpliktelsen resultatføres. Løpende årlige utbetalinger kostnadsføres når de utbetales.

Konsesjonsavgifter betales årlig til stat og kommune i konsesjonsperioden for retten til å utnytte vannfallet. Konsesjonsavgifter blir kostnadsført når de påløper.

2.21 Avsetninger

Konsernet regnskapsfører avsetninger for miljømessige og andre utbedringer, restrukturering og rettslige krav når:

- Det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser
- Det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av overføring av økonomiske ressurser og
- Forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet. Avsetning for restruktureringskostnader omfatter blant annet sluttvederlag til ansatte. Det avsettes ikke for fremtidige driftstap.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsene vil komme til oppgjør ved å vurdere forpliktelser av denne typen under ett. Det gjøres derfor en avsetning selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til det enkelte forhold kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventede utbetalinger for å innfri forpliktelsen.

2.22 Offentlig tilskudd

Offentlige tilskudd regnskapsføres til virkelig verdi når det foreligger rimelig sikkerhet for at tilskuddet vil bli mottatt og selskapet vil oppfylle betingelser knyttet til tilskuddet.

Offentlige tilskudd knyttet til kjøp av varige driftsmidler balanseføres til fradrag på anskaffelseskostnad og resultatføres således lineært over forventet brukstid på eiendelen tilskuddet vedrører.

Konsernet mottar offentlig tilskudd fra ENOVA ved investering i og utbygging av infrastruktur for fjernvarme.

Selskapet har mottatt elsertifikater fra og med 2014. Mottatte elsertifikater innregnes første gang til nominell verdi kr 0 og klassifiseres som varelager. Inntektsføring skjer først ved realisering av elsertifikatene.

2.23 Inntektsføring

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer, rabatter og avslag. Konserninternt salg elimineres.

Salg resultatføres når inntekten kan måles pålitelig og det er sannsynlig at de økonomiske fordelene knyttet til transaksjonen vil tilflyte konsernet. Konsernet baserer estimatene for inntektsføring på historikk, vurdering av type kunde og transaksjon samt eventuelle spesielle forhold knyttet til den enkelte transaksjonen.

- (a) Salg av varer
Konsernet produserer og selger energi både til den nordiske kraftbørsen og til slutt kunder. Energisalg omfatter både fjernvarme og strøm. Salget resultatføres når energien er levert.
- Salg av produsert energi vises som brutto salgsinntekter. Tilsvarende blir innkjøp av energi ført brutto mot varekjøp. Det foretas ikke netting da salg og kjøp foretas uavhengig av hverandre og av ulike selskap i konsernet.
- Salg regnskapsføres basert på oppnådde priser som enten er kontrakts- eller spot priser, men som også kan være prissikret for leveranseperioden. Det vurderes å ikke foreligge finansieringselementer i salgene. Betalingsbetingelsene for øvrig samsvarer med vanlige betingelser i markedet.
- (b) Salg av tjenester
Konsernet driver kontraktsarbeid knyttet til utbygging og drift av nett og vannkraftproduksjonsrelatert virksomhet. Disse tjenestene ytes basert på medgått tid og materialforbruk eller som fastpriskontrakter med varighet fra under ett år til tre - fire år. Salg av tjenester knyttet til kontraktsarbeid resultatføres i henhold til kontraktsfestede betingelser etter hvert som timene påløper eller materialene inngår i leveransen. Fastpriskontrakter resultatføres i den perioden tjenesten utføres basert på fullføringsgraden.
- (c) Nettleie
Nettleien inntektsføres på fakturerings tidspunktet. Årlig inntektsført beløp tilsvarer periodens leverte volum og fastbeløp avregnet til den til enhver tid fastsatte pristarif. Årlig inntektsført nettleie kan avvike fra inntektsramme gitt fra monopolregulator (NVE). Avvik mellom fakturert og gitt inntektsramme benevnes mer/mindreinntekt, men kvalifiserer ikke til balanseføring i IFRS. Plistariffen, som utarbeides av virksomheten, utarbeides med det formål at årlig inntekt skal være i samsvar med tillatt inntektsnivå.
- (d) Renteinntekter
Renteinntekter resultatføres proporsjonalt over tid i samsvar med effektiv rente metoden. Ved nedskrivning av fordringer reduseres fordringens balanseførte verdi til virkelig verdi. Virkelig verdi er estimert fremtidig kontantstrøm diskontert med opprinnelig effektive rente. Etter nedskrivning resultatføres renteinntekter basert på amortisert kost og opprinnelig effektiv rentesats.
- (e) Inntekt fra utbytte
Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår. Det vil si etter generalforsamlingsvedtak i avgivende selskap.

2.24 Utbytte

Utbyttebetalinger til selskapets aksjonærer klassifiseres som gjeld fra og med det tidspunkt utbyttet er fastsatt av generalforsamlingen. Innen den tid klassifiseres utbytte som del av egenkapitalen.

2.25 Leieavtaler

Leieavtaler der en vesentlig del av risiko og avkastning knyttet til eierskapet fortsatt ligger hos utleier klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetaling ved operasjonelle avtaler kostnadsføres lineært over leieperioden. Konsernet har ikke finansielle leieavtaler.

Note 3 Sammenligningstall

Konsernet har i 2016 endret prinsipp vedrørende innebygd derivat i en fysisk industrikraftkontrakt. Et av selskapene i konsernet inngikk i 2011 en langsiktig fysiske industrikraftavtale i NO1 - området på 510 GWh per år over 12 år. Kontraktsprisen inflasjonsjusteres i henhold til Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks. Det underliggende i den fysiske industrikraftkontrakten er elektrisk kraft, som er raskt ombyttbart til penger. I utgangspunktet tilsier dette at kontrakten vurderes til virkelig verdi. Vi holder imidlertid kontrakten med det formål å fullt ut benytte den til salg av kraft fra egen produksjon i samme prisområde. Eget bruk unntaket vurderes derfor å være oppfylt. Inflasjonskomponenten i innebygd i kontrakten har imidlertid vært skilt ut som et innebygd inflasjonsderivat, med resultatføring av endring i virkelig verdi på derivatet over resultatet. Fra og med 2016 skilles det ikke lenger ut et innebygd derivat i denne kontrakten. Endringene er gjort retrospektivt slik at sammenligningstallene i balansen per 1.1.2015 og 31.12.2015 er omarbeidet samt resultatet for 2015.

Konsernet har i 2016 endret prinsipp vedrørende innregnet forpliktelse knyttet til konsesjonsavgifter og erstatninger knyttet til årlige utbetalinger eller gratiskraft. Slike forpliktelser har vært løpende balanseført, som gjeld til virkelig verdi og med verdiendringer mot tilsvarende immaterielle eiendel. Fra og med 2016 beregnes det ikke lenger noen forpliktelse knyttet til konsesjonsavgifter, mens verdiendring av forpliktelsen knyttet til erstatninger nå føres over resultatet i linje for "Andre (tap) gevinster - netto" eller som "Andel resultat i tilknyttede selskap" for forpliktelsene som henhørende til deleide selskap. Endringen er gjort retrospektivt slik at sammenligningstallene i balansen per 1.1.2015 og 31.12.2015 er omarbeidet samt resultatet for 2015.

Endringer i resultat og balanse vises i underliggende oversikt.

Foretatte endringer av sammenligningstall tidligere år

BALANSE (alle tall i millioner kroner)	01.01.2015	31.12.2015
Immaterielle eiendeler	-425	-392
Investeringer i tilknyttede selskap	-32	-42
Sum anleggsmidler	-457	-434
Egenkapital	-8	-18
Utsatt skatt	-14	-13
Andre avsetninger og forpliktelser	-411	-381
Sum langsiktig gjeld	-425	-394
Derivater	-24	-22
		Sum endret resultat i 2015
RESULTAT (alle tall i millioner kroner)		
Andel resultat i tilknyttede selskap		-9
Andre (tap) gevinster - netto		0
Sum driftskostnader		-9
Skattekostnad		-1
Sum endret årsresultat		-10
Årsresultat tilordnet		
Aksjonærer i morselskapet		-10

Note 4 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige. Konsernet utarbeider estimater og gjør forutsetninger knyttet til fremtiden. De regnskapsestimater som følger av dette vil per definisjon sjelden være fullt ut i samsvar med det endelige utfall.

Estimater og forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår, drøftes nedenfor.

Estimert verdifall på materielle og immaterielle eiendeler

Konsernet gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på balanseført goodwill og immaterielle eiendeler, jmf note 2.6. Vesentlige oppkjøpte immaterielle eiendeler i konsernet omfatter goodwill. Det gjøres nedskrivning så fremt bokført verdi overstiger gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp fra kontantstrømgenererende enheter er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Bruksverdi fastsettes ved diskontering av kontantstrømmer i evighetens perspektiv. Dette er beregninger som krever bruk av forutsetninger som vurderes å være rimelige men som har en iboende usikkerhet, noe som kan medføre at de faktiske resultatene avviker fra beregningene.

Konsernet har gjennomført nedskrivningstest for goodwill for virksomhetsområdene. Det vises til note 8 for verdifallstester.

Konsernet vurderer også balanseførte verdier på materielle driftsmidler mot estimert gjenvinnbart beløp. Så fremt bokført verdi er høyere foretas det nedskrivninger til gjenvinnbart beløp. Det vises til note 8 for verdifallstester og til note 7 for resultatet av årets tester.

Pensjoner

Netto pensjonsforpliktelse fastsettes ved bruk av estimater og er utarbeidet av aktuar. Estimatenes er basert på selskapets spesifikke forhold og det er lagt til grunn de anbefalte forutsetninger som fremgår av veiledning fra Norsk RegnskapsStiftelse om bruk av beregningsforutsetninger for ytelsesbaserte pensjonsordninger etter IAS 19 "ytelser til ansatte". Enhver endring i disse forutsetningene påvirker balanseført beløp på pensjonsforpliktelsen. Endringer i forutsetninger vil kunne ha stor betydning på pensjonsforpliktelsen og egenkapitalen. Note 20 viser konsernets anvendte forutsetninger og sensitivitetsberegninger.

Virkelig verdi på derivater og andre finansielle instrumenter

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked for eksempel unoterte derivater fastsettes ved å benytte verdsettelsesteknikker. Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på balansedagen. For finansielle eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg og som ikke handles i aktive markeder benytter konsernet en modell med neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer som verdsettelsesmetode. Det vises til note 6 hvor verdsettelsene er utdypet. Ved vurdering av hvilke kontrakter som vil falle inn under definisjonen av et finansielt instrument og hvilke kontrakter som faller utenfor som følge av eget bruk unntaket, benyttes beste skjønn basert på kriteriene i IAS 39. Det vises til note 13 for ytterligere informasjon.

Utsatt skattefordel på negativ fremførbar grunnrenteinntekt

Konsernet har regnskapsført utsatt skattefordel på fremførbar negativ grunnrenteinntekt. Regnskapsføring skjer med bakgrunn i at positiv grunnrenteinntekt kan motregne fremførbar negativ grunnrenteinntekt og således redusere fremtidig betalbar grunnrenteskatt. Det er derfor beregnet grunnrenteinntekt i et 10 års perspektiv, og såfremt kraftverket har positive grunnrenteinntekter i denne perioden er den utsatte

skattefordel balanseført. Det er benyttet 33 prosent grunnrenteskatt ved beregningen. Maksimal avsetning oppad begrenses til negativ fremførbar grunnrenteinntekt ved årsavslutningen. Metoden krever at konsernet foretar skjønnsmessige vurderinger av viktige forutsetninger som for eksempel forventet produksjon, utvikling i forwardpriser og driftskostnader, investeringer, friinntektsrente og fremføringsrente i et 10 års perspektiv. Enhver endring i disse forutsetningene kan få betydning for hvor mye av den negative grunnrenteinntekten til fremføring som kan balanseføres. En økning i terminprisene på 30 prosent første år og 15 prosent deretter reduserer balanseført utsatt skatt med 15 millioner kroner og gir en tilsvarende reduksjon av årets skattekostnad.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler avskrives over driftsmidlenes forventede brukstid. Forventet brukstid estimeres på bakgrunn av historiske erfaringer samt skjønnsmessige vurderinger knyttet til fremtidig teknisk bruk og lønnsomheten til anleggene. Det gjennomføres endringer i avskrivningsplanene dersom det oppstår endringer i disse estimatene. Det vises til note 7 hvor konsernets benyttede avskrivningstider fremgår.

Note 5 Segmentinformasjon

Segmentinformasjonen er presentert i samsvar med rapporteringen til konsernledelsen (foretakets øverste beslutningstaker). Segmentrapporteringen er konsistent med den finansielle informasjonen som blir brukt av konsernledelsen til å allokere ressurser og vurdere inntjening. Eidsiva rapporterer virksomhetsområder som driftssegmenter. Segmentene styres etter driftsresultat, siden finansiering og skatteoptimalisering styres sentralt i konsernet.

Størstedelen av konsernets inntekter kommer fra energikunder i Hedmark og Oppland, hvor også de fleste av konsernets eiendeler er lokalisert. Ingen ekstern kunde bidrar med mer enn ti prosent av foretakets driftsinntekter.

Nøkkeltall pr virksomhetsområde

Produksjon

Fra 1. januar 2016 utgjør virksomheten i Eidsiva Vannkraft og Eidsiva Bioenergi, med datterselskaper og tilknyttet virksomhet, virksomhetsområdet Produksjon, under en felles ledelse.

Eidsiva Vannkraft¹⁾ produserer kraft i 21 hel- og 25 deleide anlegg, og drifter 47 vannkraftverk i Hedmark og Oppland gjennom tjenestekjøpsavtaler med ulike aktører. Til sammen produserer de 47 kraftverkene mer enn sju TWh hvert år. Eidsiva Vannkrafts andel av denne kraftproduksjonen er på rundt 3,4 TWh, og selskapet er dermed en av Norges 10 største kraftprodusenter. Vannkraft leverer cirka 90 prosent av produksjonen i prisområdet NO1.

Nøkkeltall, Vannkraft		2016	2015	2014	2013	2012
EBITDA	mkr	537	440	548	569	646
Urealiserte verdiendringer kraftkontrakter	mkr	67	8	-23	-23	-81
EBITDA underliggende	mkr	470	433	571	592	726
Faktisk produksjon	GWh	3 271	3 621	3 787	3 363	3 734
Magasinnivå pr. 31.12	%	56	65	70	68	66
Kraftpris i område NO1	øre/kWh	24,3	17,7	22,9	29,2	22,1
Kraftpris i område NO3	øre/kWh	26,6	19,0	26,4	39,0	31,5
Realisert kraftpris	øre/kWh	26,2	23,5	25,9	29,5	26,9

¹⁾ I Eidsiva Vannkraft er føringen av felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper endret fra og med 2013. Det vises til note 2 Regnskapsprinsipper. Nøkkeltall eldre enn 2013 er ikke omarbeidet.

Eidsiva Bioenergi har bygget ut en vesentlig portefølje av fjernvarmeanlegg i Hedmark og Oppland. Selskapets oppgave er nå primært å drive disse anleggene effektivt og videreutvikle fjernvarmelevanser og infrastruktur.

Nøkkeltall, Bioenergi		2016	2015	2014	2013	2012
EBITDA	mkr	114	60	58	53	30
Urealiserte verdiendringer kraftkontrakter	mkr	1	1	1	3	1
EBITDA underliggende	mkr	113	59	58	50	28
Levert volum	GWh	390	347	265	249	212
Andel fornybart brensel	%	99	99	98	97	97

Nett

Etter fusjonen med Eidsiva Anlegg i starten av 2016 drifter og vedlikeholder Eidsiva Nett regionalnett og distribusjonsnett i egen regi. Virksomheten prosjekterer og bygger nye anlegg i tillegg til å rehabilitere eksisterende anlegg. Nett ivaretar fortsatt eier- og byggherrefunksjoner i eget nett. Dette omfatter forvaltning av eierskap, plan- og bestillerfunksjon for bygging, samt drift og vedlikehold av anlegg i både sentral, regional og distribusjonsnett. Virksomheten drives i

henhold til rammer gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Denne reguleringen omfatter økonomiske rammer for tariffing og inntekter.

Nett har også utført oppdrag for eksterne kunder innenfor relevante områder, for eksempel bygging og drift av veilysanlegg og utbygging av bredbånd. Som en tilpasning til nye rammevilkår, ble mye av denne øvrige virksomheten i løpet av 2016 overført til et eget entreprenørselskap, Laje Entreprenør AS.

Nøkkeltall, Nett		2016	2015	2014	2013	2012
EBITDA	mkr	543	573	648	632	530
Antall nettkunder		159 000	155 000	145 200	144 900	142 500
Lvert energi	GWh	4 236	4 092	3 718	3 878	3 871
Nettkapital (NVE)	mkr	3 732	3 386	3 098	2 974	2 898
NVE effektivitet (distribusjonsnett)	%	103	111	102	107	102
KILE-kostnad	mkr	50	55	70	37	39

Marked

Fra 1. juli 2016 består Eidsivas virksomhetsområde Marked av Eidsivas eierandel i det tilknyttede selskapet Innlandskraft AS, hvor Eidsiva eier 50 prosent av aksjene. Innlandskraft eier fra samme tidspunkt 100 prosent av aksjene i Eidsiva Marked AS og Gudbrandsdal Energi AS. De sistnevnte selskapene kjøper og selger kraft primært til kunder i konsernets konsesjonsområde og nasjonalt.

Driftsresultatet i Marked besto fram til 30. juni 2016 av driftsresultatet for Eidsiva Marked AS. Fra og med andre halvår 2016 innarbeides andel av resultat etter skatt i Innlandskraft som driftsresultat i virksomhetsområdet Marked.

Nøkkeltall, Marked		2016	2015	2014	2013	2012
EBITDA	mkr	49	54	57	39	39
Urealiserte verdiendringer kraftkontrakter	mkr	-2	3	4	3	2
EBITDA underliggende	mkr	51	51	53	36	37
EBITDA-margin underliggende	%	4,9	6,6	6,6	4,0	4,8
Strømsalg	GWh	2 533	2 630	2 449	2 450	2 403

Bredbånd

Bredbåndsvirksomheten forestår hovedsakelig salg og drift av bredbåndstjenester til husholdninger og bedrifter i Oppland, Hedmark og på Romerike. De lokale nettselskapene i Hedmark og Oppland eier bredbåndsinfrastrukturen, som leies av Eidsiva bredbånd. Utbygging av fiber er et strategisk satsningsområde i Eidsiva.

Nøkkeltall, Bredbånd		2016	2015	2014	2013	2012
EBITDA	mkr	102	81	56	50	38
EBITDA-margin	%	23	21	16	16	14
Antall kunder		56 400	54 200	51 100	48 400	43 700

Morselskapet (andre)

Alle administrative fellestjenester, herunder regnskap, kapitalforvaltning, IT, HR, HMS og administrative innkjøp utføres av morselskapet. Morselskapets kostnader faktureres datterselskapene etter bruk. Eierkostnader og enkelte felleskostnader for konsern blir ikke viderefakturert.

Fra 2016 rapporteres også virksomheten i de heleide datterselskapene Eidsiva Vekst AS og Laje Entreprenør AS som del av morselskapet. Dette innebærer at også Eidsiva Veksts datterselskaper og tilknyttede virksomhet rapporteres som del av Morselskapet. Dette inkluderer Elsikkerhet

Norge AS. Resultatandel i Moelven Industrier ASA og Energy Future Invest inngår ikke i morselskapets driftsresultat, men er innarbeidet etter Netto finanskostnader i oppstillingen nedenfor.

Resultat 2016

	Produksjon	Nett	Marked	Bredbånd	Mor	Elimineringer	Konsern
Brutto driftsinntekter	1 684	1 442	515	448	253	-337	4 005
- herav salg mellom segmenter	15	57	70	-	195	-337	-
Varekostnad	-622	-392	-435	-182	-11	19	-1 623
Personalkostnad	-194	-106	-23	-91	-140	10	-544
Avskrivninger og nedskrivninger	-132	-225	-1	-61	-13	-	-432
Annen driftskostnad	-280	-401	-33	-72	-107	300	-593
Andre tap/gevinster netto	35	0	85	-	21	-	141
Andel resultat i tilknyttede selskaper	28	0	16	-	-	-	44
Driftsresultat	519	318	124	42	3	-8	998
Finansinntekter							70
Finanskostnader							-358
Netto finanskostnader							-287
Selskap holdt for salg							-14
Andel resultat i tilknyttede selskaper							34
Resultat før skattekostnad							731
Skattekostnad							-224
Resultat etter skatt							506

Resultat 2015

	Vannkraft	Nett	Anlegg	Marked	Bredbånd	Bioenergi	Vekst	Elimineringer	Konsern
Brutto driftsinntekter	1 280	1 435	923	844	395	240	87	-1 061	4 143
- herav salg mellom segmenter	13	85	865	141	-	2	44	-1 150	-
Varekostnad	-562	-330	-489	-673	-169	-53	-	520	-1 756
Personalkostnad	-150	-93	-282	-43	-83	-43	-49	136	-607
Avskrivninger og nedskrivninger	-120	-244	-22	-8	-57	-88	-4	-9	-552
Annen driftskostnad	-197	-439	-90	-79	-59	-85	-27	332	-644
Andre tap/gevinster netto	82	0	-	3	-3	-	-	4	86
Andel resultat i tilknyttede selskaper	-16	0	-	-	-	-	-	-	-16
Driftsresultat	317	329	40	44	24	-29	7	-78	653
Finansinntekter									39
Finanskostnader									-349
Netto finanskostnader									-310
Andel resultat i tilknyttede selskaper									-13
Resultat før skattekostnad									330
Skattekostnad									-132
Resultat etter skatt									198

Balanse 2016

	Produksjon	Nett	Marked	Bredbånd	Mor	Elimineringer	Konsern
Immaterielle eiendeler	428	314	-	-	87	-85	744
Varige driftsmidler	4 724	5 196	-	378	70	-	10 368
Investeringer i TS og FKV	3 651	-	128	-	437	-	4 216
Finansielle anleggsmidler	826	3	-	170	10 148	-10 011	1 136
Omløpsmidler	597	464	-	163	1 776	-1 666	1 334
Holdt for salg					41		41
Sum eiendeler	10 226	5 977	128	711	12 559	-11 762	17 840
Egenkapital	7 323	2 953	128	409	3 446	-8 625	5 635
Utsatt skatt	1 352	345	-	12	-	-88	1 621
Langsiktig gjeld	512	1 348	-	16	7 276	-1 208	7 944
Kortsiktig gjeld	1 038	1 331	-	270	1 837	-1 836	2 640
Sum egenkapital og gjeld	10 225	5 977	128	707	12 559	-11 758	17 840
Investeringer i varige driftsmidler	153	678	0	118	19		968

Balanse 2015

	Vannkraft	Nett	Anlegg	Marked	Bredbånd	Bioenergi	Vekst	Elimineringer	Konsern
Immaterielle eiendeler	334	316	26	99	-	103	8	-32	854
Varige driftsmidler	2 931	4 645	104	8	309	1 780	45	30	9 852
Investeringer i TS og FKV	3 543	-	0	-	-	16	487	-	4 046
Finansielle anleggsmidler	613	5	0	2	243	-	-	-99	764
Omløpsmidler	447	183	504	428	181	134	232	-1 122	987
Sum eiendeler	7 868	5 149	634	537	733	2 033	772	-1 223	16 504
Egenkapital	6 053	2 507	250	361	371	1 108	706	-6 065	5 292
Utsatt skatt	1 132	323	0	6	7	100	-	-122	1 446
Langsiktig gjeld	231	1 165	201	30	90	315	41	5 277	7 350
Kortsiktig gjeld	452	1 154	183	140	265	510	25	-313	2 416
Sum egenkapital og gjeld	7 868	5 149	634	537	733	2 033	772	-1 224	16 504
Investeringer i varige driftsmidler	178	648	26	7	117	124	1	9	1110

Note 6 Finansiell risikostyring i konsernet

I Eidsiva Energi vil markedsrisikoen i hovedsak være knyttet til priser på energi, samt renter og valuta.

Eidsiva Energi er eksponert for betydelig markedsrisiko i forbindelse med produksjon og handel med energi ved at omsetningen i produksjonsvirksomheten er utsatt for kraftpris- og valutarisiko.

Innenfor finansaktivitetene i konsernet eksponeres Eidsiva Energi for renterisiko, valutarisiko, likviditetsrisiko og kredittrisiko.

Det er etablert rammer for tidshorisont og volum for hvor stort salg som kan utføres for å sikre kraftsalgsinntektene. Videre er et etablert retningslinjer for finansaktiviteten knyttet til andelen av flytende lån i renteporteføljen, rentebinding for fastrenteporteføljen og gjenværende løpetid for den samlede renteporteføljen. Videre er det etablert ramme for opptak av lån i valuta og tillatt plassering av overskuddslikviditet på motpartskategorier.

Renterisiko: Renterisiko er i hovedsak knyttet til gjeldsporteføljen. Det er etablert rammer for rentestyring med utgangspunkt i fordeling mellom flytende og fastrente. Flytende renteandel skal utgjøre 25-75% av den samlede gjeldsporteføljen. Den delen av gjeldsporteføljen som er eksponert mot fastrente skal ha en gjenværende rentebinding på mellom 4 og 9 år målt som modifisert durasjon. Rentebindingen oppnås ved en kombinasjon av rentebinding på lån og rentebytteavtaler.

Strategien for rentebinding er utformet med formål å utnytte den naturlige risikoreduksjonen som oppstår i et vertikalintegreert energikonsern. Eidsiva Energi har økonomisk eksponering mot kortsiktig og mellomlang rente utover gjeldsporteføljen gjennom inntektsrammen i nettvirksomheten, skjermingsrente i beregning av grunnrenteskatten i produksjonsvirksomheten, i avtaler med leie av fiber til bredbåndsvirksomheten hvor leibeløpet av avhengig av rentenivået og i diskontering av verdi i evigvarende langsiktige kraftrettigheter og erstatningskraftforpliktelser.

Effekt på resultat ved endring i rentenivå:

Beløp i millioner kroner	Endring i rentenivå	
	-1%-poeng	+1%-poeng
Effekt på rentebytteavtaler	-71	71
Effekt på langsiktig kraftavtale i tilknyttet selskap	0	0
Effekt på kontrakter handlet på NASDAQ	0	0
Effekt på langsiktig kraftrettighet	32	-32
Effekt på erstatningskraftforpliktelse	-5	5
Effekt på valutasikringsavtaler	0	0
Effekt på lån i valuta	0	0
Sum endring i resultat før skatt	-44	44
Verdiendring på sikringsinstrument, kontantstrømsikring	14	-14
Sum endring i utvidet resultat før skatt	-30	30

Tabellen over viser en partiell endring av hvordan konsernets resultat før skatt påvirkes ved et parallelt skift i rentekurven med pluss/minus 1%-poeng. En endring i rentenivået på pluss/minus 1% poeng vurderes som sannsynlig for en periode på 1 år. Alle effekter er før skatt og omfatter verdiendring på rentebytteavtaler, kraftderivater, langsiktige kraftrettigheter og langsiktig erstatningskraftforpliktelse som regnskapsføres til virkelig

verdi etter IAS 39. Kraftrettigheten (fordring) er evigvarende.
Erstatningskraftforpliktelsen (gjeld) er evigvarende.

Konsernet er også eksponert for renteendringer på sine lån med flytende rente. Ved inngangen til 2016 hadde selskapet lån med flytende rente pålydende 3,6 milliarder kroner. Ved en renteendring på +/- 1%-poeng ville årets påløpte rentekostnad på disse lånene vært 36 millioner lavere/høyere.

Rentebinding låneportefølje:

Beløp i tusen kroner					
	0-1 år	1-3 år	3-5 år	5 år -->	Sum
Lån i norske kroner	3 256 056	159 943	2 116 476	1 150 000	6 682 475
Lån i euro	272 724	0	0	0	272 724
	3 528 780	159 943	2 116 476	1 150 000	6 955 199

Tabellen over viser perioden hvor avtalt rentebinding utløper på banklån, obligasjonslån, sertifikatlån og rentebytteavtaler. Både pålydende på fastrentelån og pålydende på rentebytteavtaler som bytter fra flytende rente til fastrente inngår i tabellen.

Per 31. desember 2016 var flytende renteandel 44 %. Rentebindingen i fastrenteporteføljen var på 5,9 år målt som modifisert durasjon. Begge størrelser er eksklusive ansvarlig lån pålydende 1.519 millioner kroner.

Markedsrisiko kraftpris: Eidsiva Vannkraft og Eidsiva Bioenergi er eksponert for både pris- og mengderisiko fordi fremtidig pris og volum er ukjent. For å redusere usikkerhet til energipris benyttes ulike avtaler og instrumenter.

Som vannkraftprodusent har Eidsiva Vannkraft inngått fysiske kraftsalgsavtaler med fiksert pris til industrikunder i Norge. Disse avtalene bidrar til å stabilisere Eidsivas inntekter. De langsiktige avtalene har ulik varighet, hvor den lengste gjelder til 2030. I tillegg avstår vannkraftvirksomheten konsesjonskraft hvor prisen bestemmes utfra kraftverkernes produksjonskostnader. Konsesjonskraftforpliktelsene utgjør mindre enn 10% av normalproduksjonen.

Eidsiva har en forvaltningsportefølje med definert volumgrense og en tidshorisont på 3 år. Kontrakter i forvaltningsporteføljen skal handles over børs. Formålet med porteføljen er å sikre kraftsalgsinntektene, og det legges vekt både konsernets risikoholdning og kraftprisforventning ved transaksjoner i porteføljen. Det er ingen posisjoner i porteføljen per 31.12.2016.

Innen konsernets bioenergivirksomhet vil inntektene i hovedsak påvirkes av kundenes alternativpris på energi. Kundens alternativpris bestemmes av elkraftpris, nettleie og avgifter. Avfall, biomasse og gass er viktige innsatsfaktorer i produksjonen av fjernvarme. Selskapet har langsiktige fastprisavtaler med store kunder, både offentlige og private som avdemper prisrisikoen. Virksomheten har langsiktige avtaler for avfall og returtre, med lokale og regionale aktører.

Effekt på resultat av verdiendringer på eiendeler og gjeld til virkelig verdi ved endring i kraftpriser:

Beløp i millioner kroner	Endring i kraftpris	
	-15% / -30%	+15% / +30%
Effekt på rentebytteavtaler	0	
Effekt på langsiktig kraftavtale i tilknyttet selskap	1	-1
Effekt på kontrakter handlet på NASDAQ	0	0
Effekt på langsiktig kraftrettighet	-35	35
Effekt på erstatningskraftforpliktelse	0	0
Effekt på valutasikringsavtaler	0	0
Effekt på lån i valuta	0	0
Sum endring i resultat før skatt	-34	34
Verdiendring på sikringsinstrument, kontantstrømsikring	45	-45
Sum endring i utvidet resultat før skatt	11	-11

Tabellen viser en partiell endring av hvordan konsernets resultat før skatt påvirkes av verdiendringer på eiendeler og gjeld som følge av et parallelt skift i terminprisene/langsiktig kraftpris på kraft med minus/pluss 30 % for førstkomende år og minus/pluss 15% for de påfølgende år. Endringene i forutsetning for kraftpris vurderes som sannsynlig for en periode på ett år. Alle effekter er før skatt. Analysen omfatter kun eiendeler og gjeld som etter IAS 39 er vurdert til virkelig verdi.

Netto utestående kraftkontrakter viste et finansielt salg av 0 GWh per 31. desember 2016 (netto 898 GWh salg per 31. desember 2015). Per 31. desember 2016 har de langsiktige kraftavtalene med industri et gjenværende volum på 7,1 TWh (7,6 TWh i 2015), hvorav gjenværende volum for kontrakten utpekt som kontantstrømsikring utgjør 3 TWh per 31. desember 2016, samme volum som per 31. desember 2015.

Valutarisiko: Eidsiva har valutarisiko i form av transaksjonsrisiko som i hovedsak er knyttet til kraftsalgsinntekter, investeringer og varekjøp.

Eidsiva har balanserisiko knyttet til finansiering i valuta.

Oppgjørsvalutaen på den organiserte markedsplass og kraftbørsen som Eidsiva benytter er euro. Alle kontrakter som inngås over markedsplassen Nord Pool og kraftbørsen NASDAQ gjøres opp i euro og Eidsiva har således en eksponering mot euro. Dersom det gjøres transaksjoner i forvaltningsporteføljen for å redusere markedsrisikoen for elkraft skal det samtidig vurderes valutasikring av forhåndssalget. Valutasikring blir ikke foretatt uavhengig av sikring av kraftpris. Bioenergivirksomhetens inntekter av avhengig av alternativprisen på energi, hvor referanseprisen kvoteres i euro. Transaksjonsvalutaen for bioenergivirksomheten er i all hovedsak norske kroner.

Vannkraftvirksomheten har en industrikraftkontrakt med fiksert pris i norske kroner som utløper i 2024. Denne kontrakten er med på å redusere vannkraftvirksomhetens valutarisiko.

Konsernet har et lån i euro knyttet til finansiering av utbygging av bioenergianlegg. Lånet er med på å redusere eksponeringen mot euro for inntekter i produksjonsvirksomheten. Lånet er å anse som en økonomisk sikring, men tilfredsstillende ikke kravene til regnskapsmessig sikring.

Gjennom deltakelse i vindkraftverket Austri Raskiftet DA har konsernet forpliktelser til å delta i finansieringen av utbyggingen. Betalingsplanen er i euro.

Effekt på resultat av verdiendringer på eiendeler og gjeld til virkelig verdi ved endring i valutakurser:

Beløp i millioner kroner	Endring i valutakurs	
	-10 %	10 %
Effekt på rentebytteavtaler	0	0
Effekt på langsiktig kraftavtale i tilknyttet selskap	1	-1
Effekt på kontrakter handlet på NASDAQ	-3	3
Effekt på langsiktig kraftrettighet	-23	23
Effekt på erstatningskraftforpliktelse	0	0
Effekt på valutasikringsavtaler	0	0
Effekt på lån i valuta	27	-27
Sum endring i resultat før skatt	2	-2
Verdiendring på sikringsinstrument, kontantstrømsikring	-16	16
Sum endring i utvidet resultat før skatt	-14	14

Tabellen viser en partiell endring av hvordan konsernets resultat før skatt påvirkes av verdiendringer på eiendeler og gjeld som følge av et parallelt skift for norske kroner med minus/pluss 10% i forhold til euro. En endring på minus/pluss 10% vurderes som sannsynlig for en periode på ett år. Alle effekter er før skatt. Analysen omfatter kun eiendeler og gjeld som etter IAS 39 er vurdert til virkelig verdi.

Nominelt beløp på utestående valutaterminkontrakter per 31.12.2016 viste et netto salg av 0 mill euro (2015: netto salg av 39,0 mill euro.) Gjenværende volum i industrikraftkontrakt som har fiksert pris i norske kroner er 4,1 TWh per 31. desember 2016 (4,6 TWh per 2015). Gjenværende lån i euro er 30 millioner euro (34 millioner euro per 31. desember 2015). Kraftrettigheten er evigvarende.

Likviditetsrisiko: Eidsiva har likviditetsrisiko ved at løpetiden på finansielle forpliktelser ikke sammenfaller med den kontantstrøm som eiendelene generer. I tillegg kan det oppstå likviditetsrisiko ved sikkerhetsstillelse i forbindelse med finansiell krafthandel.

Eidsiva har som målsetning å ha en gjenværende løpetid på låneporteføljen på minst 5 år for å sikre forutsigbarhet ved refinansieringer og forfall. I tillegg har Eidsiva en avtale om kommitert kredittramme i bank på 1 000 millioner kroner for å understøtte låneprogrammet ved uroligheter i finansmarkedene. Videre har Eidsiva en avtale med bank om kassakredittramme om 275 millioner kroner. Ubenyttet samlede kredittrammer var således ved årsskiftet 1 292 millioner kroner.

Gjenværende løpetid på den samlede låneporteføljen var per 31. desember 2016 4,6 år (5,9 år per 31. desember 2015). Løpetiden er eksklusive ansvarlig lån på 1.519 millioner kroner.

Forfallsplan forpliktelser:

Beløp i tusen kroner	Forfall				
	2017	2018	2019	2020	Etter 2020
Avdrag på banklån	926 421	536 363	482 427	70 013	1 004 966
Avdrag på obl./sert.lån	450 000	0	550 000	700 000	2 050 000
Avdrag på banklån i døtre	161 883	2 500	2 500	2 500	15 625
Rentebetalinger	233 841	167 687	142 629	127 004	410 957
Rentederivater	33 838	32 096	34 075	33 934	145 846
Energiderivater	-45 948	0	0	0	0
Øvrig kortsiktig gjeld	43 519				
Sum	1 803 554	738 646	1 211 631	933 451	3 627 394

Tabellen over viser udiskontert verdi fordelt på de tidsperioder hvor forpliktelsen forfaller. Tabellen er eksklusiv ansvarlig lån på 1.519 millioner kroner, men inklusive lån i datterselskap.

Kredittrisiko: Kredittrisiko er risikoen for at en part i en fysisk eller finansiell handel vil påføre den annen part et økonomisk tap ved å ikke innfri sine forpliktelser. Eidsiva påtar seg kredittrisiko ved salg av kraft, distribusjon av kraft (nettleie), salg av bredbåndstjenester og andre transaksjoner hvor oppgjør skjer senere enn overføring av eierskap til varen/gjenstanden.

Ved krafthandel på organisert markeds plass (Nord Pool) og ved finansiell handel ved NASDAQ vurderes kredittrisikoen til å være svært lav. Ved distribusjon av kraft (nettleie) og ved salg av bredbåndstjenester representerer kundene både privat- og bedriftsmarkedet. Antall kunder og segmenteringen av kundemassen, medfører at konsernets kredittrisiko reduseres.

Det er etablert rammer for plassering av overskuddslikviditet på flere institusjoner og motparter med høy kredittverdighet.

I forbindelse med salget av Ventelo til PE-fondet EQT ble det ytt selgerkreditt på 7 år per 20. desember 2011. Per 31. desember 2016 er pålydende beløp 128 millioner kroner inkludert renter.

For bilaterale kraftkontrakter, herunder langsiktige kraftkontrakter med industrikontrakter, er det normalt å ikke stille sikkerhet. For å redusere motpartsrisikoen i industrikraftavtalene er det for en kontrakt definert krav til egenkapitalnivå hos kjøper av kraften.

For å redusere kredittrisikoen i forbindelse med investeringer benyttes i noen tilfeller bankgarantier eller morselskapsgarantier ved inngåelse av en avtale. Bankene som utsteder garantien må være en internasjonal forretningsbank med krav til minimumsrating.

Note 7 Varige driftsmidler

(tall i millioner kroner)	Kraftanlegg og reguleringer	Infrastruktur- anlegg	Bygg og tomter	Maskiner, utstyr, driftsløsøre, inventar	Anlegg under utførelse	Sum
Pr. 1. januar 2015						
Anskaffelseskost	3 932	8 666	894	1 510	589	15 590
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-1 419	-4 483	-195	-592	-	-6 688
Balanseført verdi 31.12.14	2 513	4 183	699	919	589	8 902
Regnskapsåret 2015						
Balanseført verdi 01.01.15	2 513	4 183	699	919	589	8 902
Netto tilgang ved fusjon		292	13	69	16	390
Tilgang	50	487	59	159	354	1 110
Avgang	-	-10	-0	-0		-10
Årets avskrivninger	-48	-279	-21	-106		-454
Årets nedskrivninger	-65	-8	-6	-6		-86
Balanseført verdi 31.12.15	2 450	4 666	743	1 034	959	9 852
Pr. 31. desember 2015						
Anskaffelseskost	3 978	9 724	968	1 799	959	17 428
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-1 528	-5 058	-225	-765	-	-7 576
Balanseført verdi 31.12.15	2 450	4 666	743	1 034	959	9 852
Regnskapsåret 2016						
Balanseført verdi 01.01.16	2 450	4 666	743	1 034	959	9 852
Netto avgang av datter			-	-4	-3	-7
Korrigerings fra tidligere år	6					6
Tilgang	370	565	41	195	-204	968
Avgang	-	-	-14	-9		-23
Årets av- og nedskrivninger *)	-48	-222	-27	-131		-428
Balanseført verdi 31.12.16	2 778	5 009	743	1 085	753	10 368
Pr. 31. desember 2016						
Anskaffelseskost	4 358	10 289	995	1 982	753	18 376
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-1 579	-5 281	-252	-896	-	-8 008
Balanseført verdi 31.12.16	2 778	5 009	743	1 085	753	10 368
Avskrivningsprosent	0,67-5	2,5-10	2-5	7-30		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær		

*) Det er i 2016 gjort nedskrivning på 6 millioner kroner i forretningsområdet Bioenergi. Se note 8 for nedskrivningsvurderinger.

Saldo anlegg under utførelse er i hovedsak knyttet til nettvirksomheten med 616 millioner kroner (2015: 554 millioner kroner) og vannkraftvirksomheten med 42,5 millioner kroner (2015: 342 millioner kroner).

Aktivisering egne investeringsarbeider for 2016 utgjør 300 millioner kroner (2015: 267 millioner kroner).

Aktivisering byggelånsrenter for 2016 utgjør 17 millioner kroner (2015: 14 millioner kroner). Det er benyttet en kapitaliseringsrente på 3,5 %.

Offentlig investerings tilskudd 2016 fra ENOVA utgjør 50 millioner kroner (2015: 42 millioner kroner).

Konsernet leier kontorlokaler hvor samlet leiekostnad i 2016 utgjorde 13 millioner kroner (13 millioner kroner i 2015). Kontraktene har ulik varighet, hvor den siste leiekontrakten utgår i 2024.

Konsernet leier tilgang til bredbåndsinfrastruktur, hovedsakelig fra andre nettselskaper. Samlet kostnad utgjorde i 2016 22 millioner kroner (19 millioner kroner i 2015). Leieforholdet er regulert i samarbeidsavtaler som har varighet frem til 2050.

Note 8 Immaterielle eiendeler

(tall i millioner kroner)	Vannfalls- rettigheter	Goodwill	Tidsavhengige andre immaterielle eiendeler	Tidsuavhengige andre immaterielle eiendeler	Sum
Pr. 31. desember 2014					
Anskaffelseskost	94	901	153	1	1 149
Akkumulerte nedskrivninger og avskrivninger	-	-243	-90	-0	-333
Balanseført verdi 31.12.14	94	658	63	1	816
Regnskapsåret 2015					
Balanseført verdi 01.01.15	94	658	63	1	816
Tilgang	-	11	38		50
Årets avskrivninger			-11	-0	-12
Årets nedskrivninger					-
Balanseført verdi 31.12.15	94	669	90	0	854
Pr. 31. desember 2015					
Anskaffelseskost	94	912	191	1	1 199
Akkumulerte nedskrivninger og avskrivninger	-	-243	-101	-1	-345
Balanseført verdi 31.12.15	94	669	90	0	854
Regnskapsåret 2016					
Balanseført verdi 01.01.16	94	669	90	0	854
Avgang av datterselskap		-99			-99
Tilgang	-7				-7
Årets avskrivninger			-4	-0	-4
Årets nedskrivninger					-
Balanseført verdi 31.12.16	88	570	86		744
Pr. 31. desember 2016					
Anskaffelseskost	88	813	191	1	1 093
Akkumulerte nedskrivninger og avskrivninger	-	-243	-105	-1	-349
Balanseført verdi 31.12.16	88	570	86	-0	744

Nedskrivningstest for goodwill og ikke avskrivbare immaterielle eiendeler:

Goodwill og andre immaterielle eiendeler er i all hovedsak ervervet ved virksomhetssammenslutninger og er allokert til konsernets kontantgenererende enheter i hver virksomhet.

Et sammendrag av goodwill og vannfallsrettigheter per virksomhet viser:

(tall i millioner kroner)	Vannkraft						Konsern
	Goodwill	Vannfallsrettigh.	Nett	Bioenergi	Marked	Andre	
Året 2016	239	88	263	68	-	1	658
Året 2015	239	94	263	68	99	1	763
Året 2014	239	94	261	58	99	1	752

Grunnlag for testing

Balanseførte verdier er testet for nedskrivning. Gjenvinnbart beløp av en kontantgenererende enhet beregnes basert på hvilken verdi eiendelen vil gi for virksomheten (bruksverdi). Som kontantgenererende enhet i Vannkraft- og Fjernvarmevirksomheten vurderes hvert kraftanlegg eller fjernvarmeanlegg for seg. For nettvirksomhetene vurderes hele nettanlegget som en kontantgenererende enhet. For å teste rimeligheten av verdiene er det foretatt sammenligninger mot eksterne verdiløsningsrapporter og multipler for sammenlignbare selskaper innen energibransjen. Dette gjelder særlig innenfor forretningsområdene Nett og Vannkraft.

Nøkkelforutsetninger

Underliggende beregninger tar utgangspunkt i prognoser godkjent av ledelsen. Kontantstrømmer utover prognoseperioden ansås ved hjelp av stabile vekstrater.

Fremtidige kontantstrømmer bygger på en rekke forutsetninger. Konsernet baserer sine vurderinger på interne historiske data og informasjon, men maksimerer bruken av eksterne observerbare data der det er tilgjengelig. Viktige forutsetninger i beregningen av bruksverdien er følgende for de ulike forretningsområdene:

Vannkraft: Nivå og utvikling i kraftpris og valutakurs er sentral for lønnsomheten i forretningsområdet. For kraft og el-sertifikatpriser benyttes markedspris til og med 2021, deretter er Eidsiva`s gjeldende veiledning om langsiktig prisnivå lagt til grunn. For valuta benyttes markedspris for 2017 og Eidsiva`s langsiktige syn fra og med 2022. Årene imellom interpoleres. For vurdering av volum legges det til grunn produksjonsprognoser. Det er benyttet en prognoseperiode på 5 år. Deretter er kontantstrømmene fremskrevet i 70 år med beregning av terminalverdi deretter. Øvrige sentrale forutsetninger er driftskostnader og skattenivå.

Nett: Lønnsomheten i forretningsområdet er avhengig av inntektsrammemodellen, herunder langsiktig utvikling i effektivitet, investeringer, kapitalkostnad og NVE-rente. Det er forutsatt at dagens modell videreføres frem til terminalåret. I beregningene er det lagt til grunn en avtrapping av nåværende effektivitetsskår slik at effektiviteten fra 2032 er vurdert lik 100 %, som er gjennomsnittet i bransjen. Prognoseperioden er 5 år, deretter er kontantstrømmene fremskrevet i 10 år med tillegg av terminalverdi deretter.

Bioenergi: Nøkkelforutsetningene for forretningsområdet er produksjonsvolum med påkobling av nye kunder, kraftpriser, nettleie (herunder energi- og effektledd), reinvesteringer og avfallspriser. Det er benyttet en prognoseperiode på 5 år, deretter er kontantstrømmene fremskrevet i 50 år uten tillegg av terminalverdi.

Diskonteringsrente

Diskonteringsrentene er basert på en vektet gjennomsnittlig kapitalkostnad (WACC) metodikk. Benyttet diskonteringsrente er etter skatt og reflekterer den spesifikke risikoen til den enkelte resultatenhet. Diskonteringsrenten etter skatt varierer fra 5,6 % til 6,8 %

Nedskrivning

Det har ikke vært behov for nedskrivning av immaterielle eiendeler i 2016. Det er foretatt nedskrivninger av varige driftsmidler, se note 7.

Sensitivitet

Goodwill som er oppstått gjennom oppkjøp og sammenslåinger er knyttet til kontantgenererende enheter med størst merverdi, mens derimot marginale kontantgenererende enheter ikke er tilordnet goodwill. Eventuell nedskrivning vil derfor for mange av de kontantgenererende enhetene bare bli tilordnet materielle eiendeler.

En økning av diskonteringsrenten på 0,5 prosentenheter etter skatt vil ikke resultere i nedskrivning av immaterielle eiendeler. Det vil imidlertid øke nedskrivningsbehovet for varige driftsmidler med 73 millioner kroner og investeringer i tilknyttede selskaper med 10 millioner kroner. Nedskrivningen vil være knyttet til kontantgenererende enheter i virksomhetsområdet vannkraft innen segmentet Produksjon.

En reduksjon i kraftprisbanen med 10 % vil ikke medføre nedskrivning av immaterielle eiendeler. Det vil imidlertid medføre et nedskrivningsbehov for varige driftsmidler med 66 millioner kroner og investeringer i tilknyttede selskaper på 22 millioner kroner. Nedskrivningene vil være knyttet til kontantgenererende enheter i segmentet for Produksjon.

Note 9 Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter

Spesifikasjon av balanseførte beløp

Betegnelse	2016	2015
Tilknyttede selskaper inkludert i driftsresultatet	2 010	2 016
Øvrige tilknyttede selskaper	437	487
Felleskontrollerte virksomheter	1 768	1 543
Balanseført verdi 31.12	4 215	4 046

Spesifikasjon av resultatførte beløp inkludert i driftsresultatet

Betegnelse	2016	2015
Tilknyttede virksomheter	-36	-49
Felleskontrollerte virksomheter	80	33
Ordinært resultat	44	-16
Andel av utvidet resultat	2	11
Årets totalresultat	46	-5

Spesifikasjon av resultatførte beløp i øvrige tilknyttede selskaper

Betegnelse	2016	2015
Andel av ordinært resultat	20	9
Nedskrivning	0	-22
Ordinært resultat	20	-13
Andel av utvidet resultat	-15	24
Årets totalresultat	5	11

Det vises til note 28 hvor konsernets tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter er spesifisert.

Regnskapsføring av investeringer i tilknyttede selskaper, felleskontrollerte virksomheter og investeringsforetak skjer etter egenkapitalmetoden.

Investeringer i tilknyttede selskaper

I oppstillingen nedenfor vises sammendratt finansiell informasjon for vesentlige tilknyttede selskaper som er inkludert i driftsresultatet.

Tallene er hentet fra selskapsregnskapene. I de tilfeller hvor selskapsregnskapene er tilpasset konsernets regnskapsprinsipper er dette spesifisert.

Det er ingen betingede forpliktelser knyttet til konsernets investeringer i tilknyttede selskaper

Konsernet har eierinteresser i kraftforetak som er strukturert som deltakerlignende selskaper. I regnskapet er disse inntatt etter egenkapitalmetoden som tilknyttet selskap over driften. Kraftleveransen fra kraftforetakene forvaltes i en produksjonsportefølje sammen med kraftleveransen fra selskapets heleide kraftverker. Inntekter fra vannkraftproduksjonen er derfor ikke fordelt og spesifisert på kraftforetakene. De regnskapsførte tallene inkluderer heller ikke skatter da beskatningen skjer i eierselskapet Eidsiva Vannkraft AS.

Holdt for salg

Konsernet har en eierandel på 50 % i Energy Future Invest AS (EFI). EFI er et investeringsselskap som inntas til virkelig verdi. Investeringene i selskapet er lagt ut for salg, noe vi forventer er gjennomført i løpet av 2017. Det har medført at selskapet er omklassifisert i balansen fra investering i tilknyttede selskap til selskap holdt for salg. Andel av resultat i EFI er belastet konsernresultatet med 24 millioner kroner i 2016. Resultat etter omklassifiseringen fremgår av linje andel resultat i tilknyttede selskap

Spesifikasjon av tilknyttede selskaper inkludert i driftsresultatet:

(tall i millioner kroner)	Tilknyttede	Tilknyttede	Oplandske	Sum
	kraftforetak DA	vindforetak DA	bioenergi AS	
2016				
<i>Sammendratt resultat</i>				
Salgsinntekter	331	0	32	363
Ordinært årsresultat etter skatt	-135	0	1	-134
Konsernets andel av ordinært resultat	-33	0	0	-33
Effekt av omregning til konsernets regnskapsprinsipper	-3	0	0	-3
Andel av omregnet ordinært resultat *1)	-36	0	0	-36
Andel utvidet resultat *1)	1	0	0	1
Andel årets totalresultat fra tilknyttede selskaper *1)	-35	0	0	-35
<i>Sammendratt balanse</i>				
Omløpsmidler	166	0	17	183
Anleggsmidler	3 718	0	117	3 835
Annen kortsiktig gjeld	305	0	41	346
Annen langsiktig gjeld og forpliktelser	48	0	48	96
Netto eiendeler i selskapsregnskapet	3 531	0	45	3 576
Omgjort verdi av netto eiendeler til verdier benyttet i konsernregnskapet *1)	5 213	0	0	5 213
Netto eiendeler benyttet i konsernoppstillingen *1)	8 744	0	45	8 789
<i>Avstemming mot regnskapet</i>				
Andel netto eiendeler 01.01	2000	0	16	2016
Andel ordinært årsresultat	-36	0	0	-36
Kapitalinnskudd	30	0	0	30
Korreksjoner	-1	0	0	-1
Utvidet resultat(omregningsdiff. og estimatavvik pensjon)	1	0	0	1
Andel netto eiendeler 31.12.	1994	0	16	2010
Andelen av netto eiendeler er beregnet etter en eierandel på	12-27 %	20-62,5 %	36 %	
*1) Selskapsregnskapet omarbeidet til konsernets regnskapsprinsipper				
2015				
<i>Sammendratt resultat</i>				
Salgsinntekter	341	0	31	372
Ordinært årsresultat etter skatt	-75	-19	1	-93
Konsernets andel av ordinært resultat	-19	-9	0	-28
Effekt av omregning til konsernets regnskapsprinsipper	-21	0	0	-21
Andel av omregnet ordinært resultat *1)	-40	-9	0	-49
Andel utvidet resultat *1)	8	0	0	8
Andel årets totalresultat fra tilknyttede selskaper *1)	-32	-9	0	-41
<i>Sammendratt balanse</i>				
Omløpsmidler	116	0	10	126
Anleggsmidler	3 550	0	105	3 655
Annen kortsiktig gjeld	70	0	20	90
Annen langsiktig gjeld og forpliktelser	55	0	50	105
Netto eiendeler i selskapsregnskapet	3 541	0	44	3 585
Omgjort verdi av netto eiendeler til verdier benyttet i konsernregnskapet *1)	5 247	0	0	0
Netto eiendeler benyttet i konsernoppstillingen *1)	8 788	0	44	3 585
<i>Avstemming mot regnskapet</i>				
Andel netto eiendeler 01.01	2002	9	16	2027
Andel ordinært årsresultat	-40	-9	0	-49
Kapitalinnskudd	30	0	0	30
Utvidet resultat(omregningsdiff. og estimatavvik pensjon)	8	0	0	8
Andel netto eiendeler 31.12.	2000	0	16	2016
Andelen av netto eiendeler er beregnet etter en eierandel på	12-27 %	20-62,5 %	36 %	
*1) Selskapsregnskapet omarbeidet til konsernets regnskapsprinsipper				

Spesifikasjon av øvrige tilknyttede selskaper:

(tall i millioner kroner)	Moelven Industrier ASA	Energy Future Invest AS	Øvrige tilknyttede selskaper *1)	Sum
2016				
<i>Sammendratt resultat</i>				
Salgsinntekter	10309	0	42	10 351
Ordinært årsresultat etter skatt	179	-93	3	89
Konsernets andel av ordinært resultat	43	-46	1	-3
Effekt av omregning til konsernets regnskapsprinsipper	0	0	0	0
Andel av omregnet ordinært resultat	43	-46	1	-3
Andel utvidet resultat	-15	0	0	-15
Andel årets totalresultat fra tilknyttede selskaper	28	-46	1	-18
<i>Sammendratt balanse</i>				
Omløpsmidler	3 048	82	16	3 146
Anleggsmidler	1 718	0	8	1 726
Annen kortsiktig gjeld	1 856	0	9	1 865
Annen langsiktig gjeld og forpliktelser	1 097	0	1	1 098
Netto eiendeler i selskapsregnskapet	1 813	82	14	1 909
<i>Avstemming mot regnskapet</i>				
Andel netto eiendeler 01.01	415	64	8	487
Andel ordinært årsresultat	43	-24	1	20
Andel mottatt utbytte	-14	0	-1	-15
Overført som holdt for salg *2)	0	-41	0	-41
Utvidet resultat (omregningsdiff. og estimatavvik pensjon)	-15	0	0	-15
Andel netto eiendeler 31.12.	429	0	8	437
Andelen av netto eiendeler er beregnet etter en eierandel på	23,7 %	50,0 %	Note 28	
*1) Regnskapførte tall er dels basert på foreløpig regnskap for 2016				
*2) Selskapet ble overført fra investeringer i tilknyttede selskap til holdt for salg etter tredje kvartals rapportering 2016.				
2015				
<i>Sammendratt resultat</i>				
Salgsinntekter	9 690	4	42	9 736
Ordinært årsresultat etter skatt	117	-40	3	80
Konsernets andel av ordinært resultat	28	-20	1	9
Effekt av omregning til konsernets regnskapsprinsipper	0	0	0	0
Andel av omregnet ordinært resultat	28	-20	1	9
Andel utvidet resultat	24	0	0	24
Andel årets totalresultat fra tilknyttede selskaper	52	-20	1	33
<i>Sammendratt balanse</i>				
Omløpsmidler	2 968	183	16	3 167
Anleggsmidler	1 810	0	7	1 817
Annen kortsiktig gjeld	1 863	8	8	1 879
Annen langsiktig gjeld og forpliktelser	1 158	0	1	1 159
Netto eiendeler i selskapsregnskapet	1 757	175	14	1 946
<i>Avstemming mot regnskapet</i>				
Andel netto eiendeler 01.01	376	146	7	529
Andel ordinært årsresultat	28	-20	1	9
Nedskrivninger	0	-22	0	-22
Andel mottatt utbytte	-13	-40	0	-52
Utvidet resultat(omregningsdiff. og estimatavvik pensjon)	24	0	0	24
Andel netto eiendeler 31.12.	415	64	8	487
Andelen av netto eiendeler er beregnet etter en eierandel på	23,7 %	49,5 %	Note 28	

Investeringer i felleskontrollerte virksomheter

Det vises til note 28 som viser eierinteresser i felleskontrollerte virksomheter.

Konsernet har eierinteresser i et felleskontrollerte kraftforetak Oppland Energi AS, som er organisert som et aksjeselskap. Regnskapsmessig inntas kraftforetaket etter egenkapitalmetoden som en felleskontrollerte virksomhet.

Investeringer i de felleskontrollerte vindselskapene Austri Vind DA og Austri Raskiftet fer fra og med 2015 inntatt etter egenkapitalmetoden som felleskontrollerte virksomheter.

Fra og med 1.7.2016 er medtatt vår investering i den felleskontrollerte virksomheten Innlandskraft. Det vises til note 29.

I tabelloppstillingen nedenfor vises sammendratt finansiell informasjon fra de felleskontrollerte virksomhetene innregnet etter egenkapitalmetoden. Tallene er hentet fra selskapsregnskapet. I de tilfeller hvor selskapsregnskapet er tilpasset konsernets regnskapsprinsipper er dette spesifisert.

(tall i millioner kroner)	Oppland Energi AS	Innlands-kraft AS	Vind - selskap	Sum 2016	Sum 2015
<i>Sammendratt resultat</i>					
Salgsinntekter	554	807	0	1 361	464
Avskrivninger	-74	-10	0	-84	-73
Netto finansinntekter (-kostnader)	-17	-1	-6	-24	-17
Skattekostnad	-97	-6	0	-103	-155
Ordinært årsresultat etter skatt	188	26	-3	211	54
Konsernets andel av ordinært resultat	73	14	-2	85	21
Effekt av omregning til konsernets regnskapsprinsipper	-14	2	0	-12	11
Andel av omregnet ordinært resultat *1)	59	16	-2	73	32
Andel utvidet resultat *1)	0	2	0	2	3
Andel totalresultat fra felleskontrollert virksomhet *1)	59	18	-2	75	35
<i>Sammendratt balanse:</i>					
Kontanter og kontantekvivalenter	382	425	25	832	87
Sum øvrige omløpsmidler	5	509	167	681	11
Sum anleggsmidler	2 702	578	100	3 380	2 590
Annen kortsiktig gjeld inklusive leverandørgjeld	167	754	9	930	105
Langsiktig finansiell gjeld	950	300	0	1 250	762
Annen langsiktig gjeld	57	77	0	134	67
Netto eiendeler i selskapsregnskapet	1 915	381	283	2 579	1 754
Omgjort verdi av netto eiendeler til verdier benyttet i konsernregnskapet *1,2)	2 179	0	0	2 179	2 236
Netto eiendeler etter konsernets regnskapsprinsipper	4 094	381	283	4 758	3 990
<i>Avstemming mot regnskapet:</i>					
Andel netto eiendeler 01.01	1 524	0	19	1 543	1 500
Andel ordinært årsresultat	60	16	4	80	33
Kjøp og salg av eierandeler -korrigeringer	1	-71	-26	-96	5
Kapitalinnskudd	0	181	58	239	2
Andel utvidet resultat	0	1	0	1	3
Andel netto eiendeler 31.12	1 585	127	55	1 768	1 543
Andelen netto eiendeler er beregnet etter en eierandel på	38,70 %	50 %	20-62,5 %		38,7 %

*1) Selskapsregnskapet omarbeidet til konsernets regnskapsprinsipper

*2) Avvik mellom selskapsregnskapenes verdier og konsernets verdier kan i all hovedsak henføres til at ved overgangen til bruk av internasjonale regnskapsregler IFRS. I konsernregnskapet ble driftsmidlene i selskapsregnskapene rekalkulert til gjenanskaffelseskost samt vurdert på nye levetider.

(tall i millioner kroner)	2017	2016
Innskuddsforpliktelse i tilknyttede og felles kontrollerte virksomheter	400	18

Som innskuddsforpliktelse er medtatt de kapitalinnskudd som konsernet forventes å måtte utbetale for å dekke de tilknyttede og felleskontrollerte selskapenes prosjektbudsjetterte investeringer i påkommende år. Det er ingen betingede forpliktelser knyttet til konsernets andel i disse selskapene.

Note 10 Finansielle instrumenter etter kategori

Følgende prinsipper for etterfølgende måling av finansielle instrumenter har blitt anvendt for finansielle instrumenter i balansen. Prinsippene er utfyllende beskrevet i note 2.

(tall i millioner kroner)	Note	Eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultatet	Derivater benyttet for sikringsform ål	Utlån og fordringer	Tilgjengelig for salg	Sum finansielle eiendeler	Øvrige (*)	Sum
Per 31. desember 2016								
Eiendeler								
Andre finansielle anleggsmidler	11	229	134	724	50	1 137		1 137
Kundefordringer og andre fordringer	12			551		551	591	1 142
Derivater	13	47				47		47
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	14	7				7		7
Kontanter og kontantekvivalenter	16			122		122		122
Sum		283	134	1 397	50	1 864	591	2 455

(tall i millioner kroner)	Note	Forpliktelser til virkelig verdi over resultatet	Finansielle forpliktelser til amortisert kost	Sum finansielle forpliktelser	Øvrige (*)	Sum
Forpliktelser						
Lån	18		6 999	6 999		6 999
Ansvarlig lånekapital	18		1 519	1 519		1 519
Andre avsetninger for forpliktelser	21	28	39	67	4	71
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	22		268	268	793	1 061
Derivater	13	34		34		34
Sum		62	8 826	8 887	797	9 684

(tall i millioner kroner)	Note	Eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultatet	Derivater benyttet for sikringsform ål	Utlån og fordringer	Tilgjengelig for salg	Sum finansielle eiendeler	Øvrige (*)	Sum
Per 31. desember 2015								
Eiendeler								
Andre finansielle anleggsmidler	11	196	17	505	46	764		764
Kundefordringer og andre fordringer	12			281		281	298	579
Derivater	13	61				61		61
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	14	6				6		6
Kontanter og kontantekvivalenter	16			328		328		328
Sum		263	17	1 114	46	1 440	298	1 739

(tall i millioner kroner)	Note	Forpliktelser til virkelig verdi over resultatet	Finansielle forpliktelser til amortisert kost	Sum finansielle forpliktelser	Øvrige (*)	Sum
Forpliktelser						
Lån	18		6 241	6 241		6 241
Ansvarlig lånekapital	18		1 519	1 519		1 519
Andre avsetninger for forpliktelser	21	24	39	63	2	65
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	22		191	191	715	906
Derivater	13	348		348		348
Sum		372	7 989	8 361	717	9 078

(*) I kolonnen øvrige inngår forskuddsbetalinger, periodiseringer, offentlige avgifter mv.

Note 11 Andre finansielle anleggsmidler

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Andre finansielle anleggsmidler		
Fordring knyttet til krav på erstatningskraft	229	196
Langsiktige fordringer på tjenestekjøpere	80	89
Langsiktig utlån	367	295
Industrikraftkontrakt	134	17
Andre fordringer	277	122
Investering i aksjer og andeler	50	46
Sum andre finansielle anleggsmidler	1 137	764

Lån til tilknyttet selskap, langsiktige fordringer på tjenestekjøpere og langsiktig utlån

For en nærmere beskrivelse av finansielle anleggsmidler knyttet til tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet henvises det til note 27 Nærstående parter.

Fordring knyttet til krav på erstatningskraft

Eidsiva har en langsiktig fordring knyttet til krav på erstatningskraft. Fremtidige innbetalinger neddiskonteres til virkelig verdi og reguleres ved hver regnskapsrapportering som følge av forventninger om fremtidig utvikling i strømpriser, prisindekser og diskonteringsrente.

Industrikraftkontrakt

Eidsiva Vannkraft AS inngikk i juni 2015 en langsiktig kraftavtale med en årlig leveranse på 300 GWh kraft i 10 år fra 1.1.2021. Virkelig verdi av kontrakten klassifiseres som langsiktig eiendel eller forpliktelse, da gjenværende løpetid på kontrakten er lenger enn 12 måneder.

Andre fordringer

Vederlaget ved salget av Ventelo til PE-fondet EQT besto delvis av kontantoppgjør, dels med en selgerfinansiering og med en gevinstdeling utover et salgsvederlag EQT eventuelt oppnår ved et salg. Selgerfinansieringen inngår i posten andre fordringer med 128 millioner kroner.

Investeringer i aksjer og andeler

Investeringer i aksjer og andeler er klassifisert i kategorien tilgjengelig for salg og består av følgende investeringer:

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Unoterte verdipapirer:		
- Egenkapitalinnskudd i KLP	48	44
- Øvrige aksjeposter	2	2
Sum	50	46

Investeringer i aksjer og andeler er notert i følgende valutaer:

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Norske kroner	50	46

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Balanseført verdi 01.01	46	41
Tilgang	4	5
Salg av aksjer	-	-
Nedskrivning	-	-
Balanseført verdi 31.12	50	46

Note 12 Kundefordringer og andre fordringer

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Kundefordringer	554	287
Nedskrivning for tap på kundefordringer	-3	-6
Kundefordringer netto	551	281
Opptjente, ikke fakturerte inntekter, energi og nettleie	282	176
Andre fordringer	308	122
Sum kundefordringer og andre fordringer	1 142	579

Alle kundefordringer og andre fordringer er i norske kroner.

De balanseførte verdier er lik eller tilnærmet lik virkelig verdi.

Pr. 31. desember 2016 var kundefordringer på 132 millioner kroner (2015: 110 millioner kroner) over forfall, men ikke nedskrevet. Disse relaterer seg til en rekke uavhengige kunder som erfaringsvis ikke har hatt problemer med mislighold. Aldersfordelingen av disse kundefordringene er som følger:

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Opptil 3 måneder	123	95
3 til 6 måneder	2	7
Over 6 måneder	7	9
Sum	132	110

Bevegelse i avsetning for nedskrivning på kundefordringer er som følger:

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Pr. 1. januar	6	5
Eidsiva Marked's avsetning ut av konsern	-3	
Fordringer som er avskrevne for tap i løpet av året	-7	-5
Innkomet på tidligere avskrevne fordringer	7	1
Nye avsetninger i løpet av året	-1	5
Pr. 31. desember	3	6

Fordringer som er avskrevne for tap i løpet av året, innkommet på tidligere avskrevne fordringer og endring i avsetning er inkludert i andre driftskostnader i resultatregnskapet. De øvrige klasser innen kundefordringer og andre fordringer inneholder ikke nedskrevne eiendeler.

Note 13 Derivater

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Eiendeler		
Industrikraftkontrakt	134	17
Sum anleggsmidler	134	17
Eiendeler		
Valutaterminkontrakter	1	6
Finansielle kraftkontrakter	45	55
Sum omløpsmidler	47	61
Forpliktelser		
Renteswapper	220	254
Sum langsiktig gjeld	220	254
Forpliktelser		
Renteswapper	34	21
Valutaterminkontrakter	-	34
Finansielle kraftkontrakter	-	16
Sum kortsiktig gjeld	34	71

Note 14 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Aksjer i Norge	7	6
Sum aksjer i ventureportefølje	7	6
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	7	6

Aksjer i ventureportefølje

Aksjer i ventureportefølje inngår i segmentrapporteringen for morselskapet. Virkelig verdi av egenkapitalinstrumentene er basert på tilgjengelig kursinformasjon, diskonterte kontantstrømmer, emisjonspris/transaksjonsverdi eller multipelbasert vurdering.

Virkelig verdi

Virkelig verdimålinger og -opplysninger klassifisert etter nivå

I tabellene under benyttes følgende nivåinndeling:

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler og forpliktelser

Nivå 2: Verdsettelse som baserer seg på (1) noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler med utsatt oppgjør og som må diskonteres, (2) direkte eller indirekte observerbare priser for identiske eiendeler eller forpliktelser i et marked som ikke er aktivt, (3) modeller som benytter priser og variabler som fullt ut er hentet fra observerbare markeder eller transaksjoner og (4) prising i et aktivt marked av en tilsvarende, men ikke identisk eiendel eller forpliktelse

Nivå 3: Vurderinger som baserer seg på faktorer som ikke er observerbare eller eksternt verifiserbare

Selskapets verdsettelsesmetoder maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig og belager seg minst mulig på selskapets egne estimater.

Følgende tabell viser selskapets eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi per 31.12.2016:

(tall i millioner kroner)	Note	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Derivater benyttet til sikring					
- Industrikraftkontrakt	11, 13			134	134
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet					
- Egenkapitalinstrumenter	14			7	7
- Derivater holdt for handelsformål	13		47	-	47
- Fordring knyttet til krav på erstatningskraft	11			229	229
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg					
- Egenkapitalinstrumenter	11			50	50
Sum		-	47	420	467
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet					
- Virkelig verdi av forpliktelser knyttet til konsesjonsavgift og erstatninger	21			67	67
- Derivater holdt for handelsformål	13		254	-	254
Sum		-	254	67	321

Følgende tabell viser selskapets eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi per 31.12.2015:

(tall i millioner kroner)	Note	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Derivater benyttet til sikring					
- Industrikraftkontrakt	11, 13			17	17
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet					
- Egenkapitalinstrumenter	14			6	6
- Derivater holdt for handelsformål	13		53	8	61
- Fordring knyttet til krav på erstatningskraft	11			196	196
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg					
- Egenkapitalinstrumenter	11			46	46
Sum		-	53	273	326

Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet					
- Virkelig verdi av forpliktelser knyttet til konsesjonsavgift og erstatninger	21			64	64
- Derivater holdt for handelsformål	13		326	-	326
Sum		-	326	64	389

Tabellen under viser på hvilket nivå i virkelig verdi hieraket de instrumentene hvor det kun gis noteinformasjon om virkelig verdi befinner seg per 31.12.2016:

(tall i millioner kroner)	Note	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle forpliktelser					
- Lån	18		5 629	1 519	7 147
Sum		-	5 629	1 519	7 147

Tabellen under viser på hvilket nivå i virkelig verdi hieraket de instrumentene hvor det kun gis noteinformasjon om virkelig verdi befinner seg per 31.12.2015:

(tall i millioner kroner)	Note	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle forpliktelser					
- Lån	18		5 006	1 519	6 525
Sum		-	5 006	1 519	6 525

Verdsettelsesteknikker for instrumenter i nivå 2

Derivater

Virkelig verdi på rentebytteavtaler er innhentet fra handelsmotpartene og kontrollert forventende neddiskonterte kontantstrømmer. Kontrakter handlet på NASDAQ vedsettes etter til balansedagens sluttkurs. Kontrakter med fremtidig oppgjør neddiskonteres. Valutaterminer er verdsatt med utgangspunkt i valutakursen på balansedagen og tilhørende valutaforwardkurve.

Lån

Selskapets lån er vurdert til amortisert kost i balansen. Virkelig verdi av selskapets lån er oppgitt i note 18. Virkelig verdi er beregnet basert på innhentede ligningskurser fra Norges fondsmeglerforbund og kontrollert mot forventede neddiskonterte kontantstrømmer.

Verdsettelsesprosess, verdsettelsesteknikker, vesentlige forutsetninger og sensitivitet for instrumenter i nivå 3

De ulike virksomhetsområdene har utpekt kvalifiserte personer som er ansvarlige for å utarbeide verdsettelsene som ligger til grunn for konsernets virkelige verdi estimater på nivå 3. Rimelighet og konsistens knyttet til forutsetninger og metoder blir vurdert av konsernets finans- og controllerfunksjon.

Egenkapitalinstrumenter

Virkelig verdi av ikke børsnoterte verdipapirer er i vesentlig grad basert på tilgjengelig kursinformasjon, diskonterte kontantstrømmer, emisjonspris/transaksjonsverdi eller multiplbasert vurdering.

Betinget vederlag

Betinget vederlag er knyttet til en del av vederlaget ved salget av Ventelo til PE-fondet EQT. Vederlaget besto delvis av kontantoppgjør, dels med en selgerfinansiering og med en gevinstdeling utover et salgsvederlag EQT eventuelt oppnår ved et salg.

Det betingede vederlaget ble nedskrevet til null i regnskapet for 2014.

Forpliktelser konsesjonsavgift og erstatningskraft

Fra og med 2016 beregnes det ikke lenger noen forpliktelse knyttet til konsesjonsavgifter, mens verdiendring av forpliktelse knyttet til erstatninger/erstatningskraft nå føres over resultatet som «Andre gevinster og tap» eller som «Andel kraftforetak etter EK-metoden» for forpliktelser knyttet til deleide selskap. Forpliktelse og eiendel knyttet til Eidsiva Vannkrafts andel i selskapene Opplandskraft DA, Vinstra Kraftselskap DA, Kraftverkene i Orkla DA har tidligere vært balanseført som gjeld og som immateriell eiendel, sammen med Eidsiva Vannkrafts tilsvarende forpliktelser og eiendel (knyttet til heleide kraftverk). Fra 2016 er forpliktelse (og eiendel) vedr. erstatninger/erstatningskraft knyttet til andel i alle deleide selskap ført som «Andel kraftforetak etter EK-metoden» både i resultat og balanse.

Neddiskontering av fremtidige utbetalinger benyttes som verdsettelsesteknikk.

For sensitivitetsinformasjon henvises det til tabellen i note 6.

Forpliktelsene reguleres ved hver regnskapsrapportering som følge av forventninger om fremtidig utvikling i strømpriser, prisindekser og diskonteringsrente. Den vesentligste uobserverbare faktoren er fremtidige kraftpriser utover prisene som kan observeres på Nasdaq OMX, samt tilhørende valutakurser. Eidsiva legger i verdsettelsen til grunn en langsiktig kraftpris og valutakurs basert på innhentet informasjon fra anerkjente kraft- og valutaanalytikere.

Industrikraftkontrakt

Konsernet inngikk i juni 2015 en langsiktig kraftavtale med en årlig leveranse på 300 GWh kraft i 10 år fra 1.1.2021.

Verdien på industrikraftkontrakten er fastsatt ved bruk av en verdsettelsesmodell hvor kraftprisforventningene, utover prisene som kan observeres på Nasdaq OMX, er basert på interne forutsetninger. Eidsiva legger i verdsettelsen til grunn kraftpriser basert på informasjon innhentet fra anerkjente kraftanalytikere.

Industrikraftkontrakten hadde på tidspunktet for avtaleinngåelse en regnskapsmessig gevinst. Under IFRS er det ikke tillatt å ta inn såkalte dag 1 gevinster i de tilfeller verdsettelsen baserer seg på ikke-observerbare forutsetninger. Dag 1 gevinsten vil periodiseres i takt med at det blir observerbare priser på NASDAQ for de relevante leveranseperiodene i kontrakten. Periodiseringen av dag 1 gevinsten vil påbegynne i år 2016.

Avstemming av endringer i virkelig verdi for instrumenter klassifisert i nivå 3:

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31.12.2016 og 31.12.2015:

	Fordring erstatningskraft	Forpliktelse erstatninger	Derivater	Egenkapital- instrumenter	Industrikraft- kontrakt	Sum
Eiendeler						
31.12.2014	223		7	49	-	279
Investeringer i perioden				3		3
Salg i perioden						-
Gevinst/tap ført mot utvidet resultat					17	17
Gevinst/tap inkludert i linjen andre (tap)/gevinster - netto	(28)		1			(26)
31.12.2015	196		8	52	17	273
Investeringer i perioden				4		4
Salg i perioden						-
Gevinst/tap ført mot utvidet resultat					117	117
Fraregnet avgang datterselskap			(8)			(8)
Gevinst/tap inkludert i linjen andre (tap)/gevinster - netto	33			1		34
31.12.2016	229		0	57	134	420

Forpliktelse

31.12.2014		66	-			66
Investeringer i perioden						-
Salg i perioden						-
Gevinst/tap inkludert i linjen andre (tap)/gevinster - netto		(3)				(3)
31.12.2015		64	-			64
Investeringer i perioden						-
Salg i perioden						-
Gevinst/tap ført mot tilsvarende eiendel						-
Gevinst/tap inkludert i linjen andre (tap)/gevinster - netto		4				4
31.12.2016		67	-			67

Note 15 Varelager og utvikling i magasinfylling

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Lager av varer	16	13
Magasinfylling i GWh per 31.12	773	897
Magasinfylling i prosent	56 %	65 %

Magasinfylling gjelder estimert produksjonsytelse av oppmagasinert vann per 31.12. Verdi av magasinbeholdningen er ikke inntatt i balansen.

Note 16 Kontanter og kontantekvivalenter

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Kontanter og bankinnskudd med positive saldi innenfor/utenfor konsernkonto	122	328
Sum kontanter og kontantekvivalenter i balansen	122	328

Av bankinnskudd utenfor konsernkonto er 14,9 millioner kroner stillet som sikkerhet for krafthandelvirksomheten (42 millioner kroner i 2015). Andre garantistillelser er på 11,2 millioner kroner. Øvrige bundne midler, herunder stillet sikkerhet for betaling av skattetrekk, utgjør 37,7 millioner kroner (38 millioner kroner i 2015). Heleide datterselskap i konsernet inngår i en konsernbankkontoordning. Selskap som inngår i denne ordningen har et solidarisk selvskyldneransvar for samlet trekk på konsernbankkontoen begrenset oppad til 275 millioner kroner som er trekkrammen. Kredittrisiko vurderes til å være lav.

Note 17 Aksjekapital og overkurs

Aksjekapitalen i Eidsiva Energi AS består av følgende aksjeklasser:

(tall i millioner kroner)	A-aksjer	B-aksjer	C-aksjer	Sum aksjer	Overkurs	Sum
Per 31.12.2014	113	55	174	341	1 406	1 747
Emisjon	1	1	2	5	96	101
Per 31.12.2015	114	56	176	345	1 502	1 848
Per 31.12.2016	114	56	176	346	1 502	1 848

Eidsiva Energi AS har 28 aksjonærer per 31.12.2016.

Det oppstilles ingen krav for å være eier av A-aksjene. Det kan være inntil 33 % A-aksjer i Selskapet, basert på stemmer og kapital. B-aksjene kan bare eies av norske kommuner, fylkeskommuner, staten og selskaper som anses som 100 % offentlig eid i konsesjonsrettslig sammenheng i henhold til konsesjonsreglene slik de gjelder til enhver tid. C-aksjene tilsvarer B-aksjene, men kan bare eies av nåværende kommuner i Hedmark eller Oppland fylke, av fylkeskommuner i Hedmark og Oppland, eller av holdingselskap som er minst 67 % eid og kontrollert av nåværende kommuner og/eller fylkeskommuner i Hedmark og Oppland.

C-aksjenes samlede pålydende skal utgjøre minst 51 % av Selskapets kapital og stemmer til og med 31.12.2026, hvor C-aksjeklassen reduseres til 34 % av Selskapets kapital og stemmer. Dette skjer ved at en andel av C-aksjene automatisk konverteres til B-aksjer fra samme tidspunkt. Konvertering skal skje forholdsmessig mellom Aksjonærene, basert på deres andel av C-aksjene i Selskapet. Den 31.12.2036 konverteres C-aksjeklassen i sin helhet til B-aksjer i Selskapet.

Ved enhver form for eierskifte har de øvrige aksjeeiere forkjøpsrett. Det er ingen generell forkjøpsrett for aksjonærer i samme aksjeklasse.

	2015	2016	Forslag 2017
Totalt utbytte (tall i millioner kroner)	202,5	200	175
Utbetalt utbytte per aksje (likt for alle aksjeklasser)	kr 0,586	kr 0,579	kr 0,506

Aksjonæroversikt i Eidsiva Energi AS per 31.12.2016:

	A-aksjer	B-aksjer	C-aksjer	Sum aksjer	Eierandel
Hedmark Fylkeskraft AS	24 872 152	12 059 225	38 438 782	75 370 159	21,802 %
Hamar Energi Holding AS	24 872 152	12 059 225	38 438 780	75 370 157	21,802 %
LGE Holding AS	18 888 261	9 157 945	29 190 949	57 237 155	16,556 %
Ringsaker kommune	16 704 601	8 099 201	25 816 202	50 620 004	14,642 %
Oppland Fylkeskraft AS	10 577 253	5 128 365	16 346 663	32 052 281	9,271 %
Gjøvik kommune	3 731 908	1 809 410	5 767 494	11 308 812	3,271 %
Løten kommune	2 197 973	1 065 684	3 396 868	6 660 525	1,927 %
Østre Toten kommune	2 024 465	981 559	3 128 717	6 134 741	1,775 %
Elverum Energi AS	1 426 052	691 419	2 203 898	4 321 369	1,250 %
Åmot kommune	1 356 095	657 501	2 095 783	4 109 379	1,189 %
Trysil kommune	1 353 633	656 307	2 091 977	4 101 917	1,187 %
Engerdal Energi Holding AS	1 181 283	572 743	1 825 620	3 579 646	1,035 %
Nord-Fron kommune	1 062 322	515 065	1 641 770	3 219 157	0,931 %
Ringebu kommune	865 505	419 639	1 337 598	2 622 742	0,759 %
Øyer kommune	801 815	388 759	1 239 169	2 429 743	0,703 %
Stor-Elvdal kommune	678 048	328 750	1 047 892	2 054 690	0,594 %
Nord-Odal kommune	385 500	186 909	595 772	1 168 181	0,338 %
Øystre Slidre kommune	370 586	179 678	572 724	1 122 988	0,325 %
Vestre Slidre kommune	349 666	169 535	540 392	1 059 593	0,306 %
Vang kommune	83 683	40 574	129 329	253 586	0,073 %
Lesja kommune	64 681	31 360	99 961	196 002	0,057 %
Kongsvinger kommune	59 064	28 637	91 281	178 982	0,052 %
Åsnes kommune	32 339	15 679	49 978	97 996	0,028 %
Eidskog kommune	30 713	14 891	47 466	93 070	0,027 %
Sør-Odal kommune	29 513	14 309	45 611	89 433	0,026 %
Grue kommune	29 532	14 319	45 640	89 491	0,026 %
Våler kommune	29 532	14 319	45 640	89 491	0,026 %
Skjåk kommune	25 811	12 514	39 893	78 218	0,023 %
Totalt antall aksjer (á kr. 1)	114 084 138	55 313 521	176 311 849	345 709 508	100,000 %

Eiersammensetningen er den samme som per 31.12.2015.

Note 18 Lån

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Langsiktige lån		
Banklån flytende rente	2 103	2 336
Obligasjonslån fast rente	2 700	2 100
Obligasjonslån flytende rente	600	300
Lån i datterselskap	157	141
Ansvarlig lån	1 519	1 519
Sum langsiktige lån	7 079	6 396
Kortsiktige lån		
Banklån flytende rente	917	276
Obligasjonslån fast rente	-	400
Obligasjonslån flytende rente	-	500
Sertifikatlån	450	100
Lån i datterselskap	28	63
Øvrig kortsiktig gjeld	44	25
Sum kortsiktige lån	1 439	1 364
Sum lån	8 518	7 760

Avdragsprofil rentebærende lån

År	2017	2018	2019	2020	2021	Deretter	Sum
Millioner kroner	1 439	670	1 002	765	665	3 976	8 518

1. års avdrag langsiktig gjeld er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Sertifikat- og obligasjonslån pr 31.12.2016

(tall i millioner kroner)

Verdipapirnummer	Børsticker	Type	Rente-regulering	Forfall	Beløp
NO0010776701	EIEN20	Sertifikat	Fixed	11.04.2017	300
NO0010780877	EIEN21	Sertifikat	Fixed	16.06.2017	150
NO0010650419	EIEN10	Obligasjoner	Fixed	27.06.2019	550
NO0010291040	EIEN03	Obligasjoner	Fixed	17.11.2020	700
NO0010756703	EIEN18	Obligasjoner	FRN	04.02.2021	600
NO0010736572	EIEN14	Obligasjoner	Fixed	27.05.2022	500
NO0010737109	EIEN15	Obligasjoner	Fixed	27.05.2025	150
NO0010751274	EIEN19	Obligasjoner	Fixed	06.11.2025	150
NO0010704414	EIEN11	Obligasjoner	Fixed	26.02.2029	500
NO0010736580	EIEN16	Obligasjoner	Fixed	11.06.2030	150
Sum					3 750

Sertifikat- og obligasjonslån med fast rente

Sertifikat- og obligasjonslån med fast rente har en gjennomsnittlig kupongrente på 3,7 prosent.

Ansvarlig lån

Ansvarlig lån med gjennomsnittlig fast rente på 6,96 % i lånets løpetid, jfr note 27.

Eidsiva Energi har negativ pantsettelsesklause i flere av låneavtalene. I tillegg har enkelte avtaler krav til verdijustert egenkapital på minst 35 prosent. Lån inkluderer sikrede banklån på totalt 35,4 millioner kroner (2015: 36,4 millioner kroner). Banklån er sikret i deler av konsernets eiendom og festeretter, samt i kundefordringer (note 12). Det er også etablert bankgarantier pålydende 11 millioner kroner knyttet til entreprenør- og bredbåndsvirksomheten. Disse bankgarantiene er i all vesentlighet pantet i kundefordringer, varelager og driftstilbehør.

Balanseført verdi og virkelig verdi på langsiktige lån:

(tall i millioner kroner)	Balanseført verdi		Virkelig verdi	
	2016	2015	2016	2015
Banklån	2 260	2 477	2 260	2 477
Obligasjonslån	3 300	2 400	3 502	2 529
Ansvarlig lån	1 519	1 519	1 519	1 519
Sum	7 079	6 396	7 281	6 525

Virkelig verdi av kortsiktige lån tilsvarer balanseført verdi ettersom effekt av diskontering ikke er vesentlig. Virkelig verdi av langsiktige lån er beregnet basert på innhentede ligningskurser fra Norges fondsmeglerforbund.

Konsernet har et lån på 30 millioner euro, mens resten er lån i norske kroner.

Per 31.12.16 har konsernet ubenyttede trekkfasiliteter på 1 292 millioner kroner (2015: 1 245 millioner kroner). Avtalen om trekkfasilitet har et krav til bokført egenkapital på minst 30 prosent (ansvarlig lån klassifiseres i denne sammenheng som egenkapital).

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Flytende rente:		
- Utløper etter mer enn ett år	2 860	2 777
Fast rente		
- Utløper etter mer enn ett år	4 219	3 619
Sum	7 079	6 396

Note 19 Utsatt skatt

Utsatt skatt nettoføres når konsernet har en juridisk rett til å motregne utsatt skattefordel mot utsatt skatt i balansen og dersom den utsatte skatten er til samme skattemyndighet. Følgende beløp har blitt nettoført:

	2016	2015
Utsatt skattefordel:		
– Utsatt skattefordel som reverseres om mer enn 12 måneder	317	330
– Utsatt skattefordel som reverseres innen 12 måneder	136	149
Sum utsatt skattefordel	453	479
Utsatt skatt:		
– Utsatt skatt som reverseres om mer enn 12 måneder	2 063	1 889
– Utsatt skatt som skal betales innen 12 måneder	11	36
Sum utsatt skatt	2 074	1 925
Netto utsatt skatt	1 621	1 446
Endring i balanseført utsatt skatt:	2016	2015
Balanseført verdi 01.01	1 446	1 267
Resultatført over OCI i perioden	66	97
Utsatt skatt fra oppkjøpt virksomhet	-7	17
Resultatført over ordinært resultat i perioden	116	65
Balanseført verdi 31.12	1 621	1 446

Endring i utsatt skattefordel og utsatt skatt (uten nettoføring innen samme skatteregime):

Utsatt skatt	Driftsmidler	Immaterielle eiendele	Fordringer	Andre forskjeller	Sum
31.12.2014	1 715	31	123	5	1 874
Resultatført i perioden	53	-4	-32	-5	12
Ført over utvidet resultat i perioden				9	9
Utsatt skatt fra oppkjøpt virksomhet	21	9			30
31.12.2015	1 789	36	91	9	1 925
Resultatført i perioden	94	-2	3		95
Ført over utvidet resultat i perioden	0	0	0	68	68
Utsatt skatt fra oppkjøpt virksomhet		-14	0	0	-14
31.12.2016	1 883	20	94	77	2 074

Utsatt skattefordel	Avsetning for forpliktelse	Negativ fremførsel	Pensjonsforpliktelse	Andre forskjeller	Sum
31.12.2014	3	194	289	121	607
Resultatført i perioden	1	-41	-16	3	-53
Ført over utvidet resultat i perioden	0	0	-88	0	-88
Utsatt skattefordel fra oppkjøpt virksomhet	0	0	3	10	13
31.12.2015	4	153	188	134	479
Resultatført i perioden	32	-19	-15	-19	-21
Ført over utvidet resultat i perioden	0	0	2	0	2
Utsatt skattefordel fra oppkjøpt virksomhet	0	0	-7		-7
31.12.2016	36	134	168	115	453

Utsatt skatt er beregnet med ordinær skattesats på 24 % og grunnrenteskattesats på 34,3 % per 31.12.2016. Per 31.12.2015 ble utsatt skatt beregnet med ordinær skattesats på 25 % og grunnrenteskattesats på 33 %.

Utsatt skattefordel knyttet til fremførbare negativ grunnrenteinntekt er balanseført for den del av totalen som forventes å kunne nyttiggjøres i løpet av en 10 års periode. Dette innebærer at skattevirkningen av et underskudd på 376 millioner kroner (2015: 350 millioner kroner) ikke er balanseført. Med en nominell skattesats for grunnrenteskatt på 34,3 % utgjør dette 129 millioner kroner (2015: 116 millioner kroner).

Note 20 Pensjoner

Selskapene i konsernet har offentlig tjenstepensjonsordning etter tariffavtale og følger i hovedsak reglene i henhold til statens pensjonskasse. Konsernets pensjonsforpliktelser er finansiert gjennom en flerforetaks tjenstepensjonsordning i KLP som gir rett til definerte fremtidige ytelser. I tillegg har konsernet enkelte usikrede ordninger.

De aktuarielle beregninger av pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser er utført av aktuar tilknyttet pensjonsleverandør og gir vår forholdsmessige andel av ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser, pensjonsmidler og kostnader tilknyttet pensjonsordningen. Benyttede økonomiske forutsetninger om lønnsendring, diskonteringsrente, avkastning etc. er vurdert opp mot veiledning pensjonsforutsetninger som gis ut av Norsk RegnskapsStiftelse.

Ordningen omfatter 597 aktive og 837 personer med løpende pensjoner, opptalt per 01.01.2017. I tillegg er det opptjent oppsatte rettigheter på et antall personer. Aktive ansatte trekkes for tiden 3,8 prosent av brutto lønn for finansiering av pensjonsordningen. Konsernet har innført innskuddspensjon for alle nyansatte fra 1.7.2016. Ved overgangen valgte en andel av konsernets nåværende ansatte frivillig overgang til innskuddsordningen. De resterende ansatte fortsetter i ytelsesordningen, men ordningen er lukket for nye ansettelse.

Beløpene for ytelsesordninger i regnskapet fremkommer slik:

(tall i millioner kroner)	31.12.2016	31.12.2015
Nåverdi av sikrede forpliktelser	2131	2161
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-1592	-1553
Underdekning i sikrede ordninger	539	608
Nåverdi av usikrede ordninger	33	26
Balansført pensjonsforpliktelse	573	634

Endringer i netto pensjonsforpliktelser i løpet av året fremkommer slik:

(tall i millioner kroner)	Nåverdi av forpliktelsen	Virkelig verdi av pensjonsmidler	Totalt
Pensjonsforpliktelse 01.01.2015	2377	-1451	926
Årets pensjonsopptjening inklusive arbeidsgiveravgift	114		114
Rentekostnad og (-inntekt)	54	-33	21
Administrasjonskostnader		6	6
Sum pensjonskostnader	168	-27	141
Virkning av rekalkulering:			
- Faktisk avkastning midler i forhold til resultatført renteinntekt		-60	-60
- Andre erfaringsavvik	-288		-288
	-288	-60	-348
Innbetalt til ordningene:			
- Fra arbeidsgiver		-55	-55
- Fra ansatte		-19	-19
Overført fra annen pensjonsleverandør			0
Utbetalt fra ordningene:			
- Pensjonsutbetalinger	-59	59	0
- Arbeidsgiveravgift	-10	0	-10
	-69	-15	-84
Pensjonsforpliktelse 31.12.2015	2187	-1553	634
Fraregnet pensjonsforpliktelse ved avgang datterselskap	-86	56	-30
Årets pensjonsopptjening inklusive arbeidsgiveravgift	84		84
Rentekostnad og (-inntekt)	56	-42	15
Planendringer *1)	-26		-26
Administrasjonskostnader		5	5
Sum pensjonskostnader	114	-36	78
Virkning av rekalkulering:			
- Faktisk avkastning midler i forhold til resultatført renteinntekt		-26	-26
- Andre erfaringsavvik	21		21
	21	-26	-5
Innbetalt til ordningene:			
- Fra arbeidsgiver		-76	-76
- Fra ansatte		-14	-14
Utbetalt fra ordningene:			
- Pensjonsutbetalinger	-59	59	0
- Arbeidsgiveravgift	-13		-13
	-72	-31	-103
Pensjonsforpliktelse 31.12.2016	2164	-1592	573

*1) Ved overgang fra ytelsesordningen til innskuddspensjon er afp forpliktelse og karrieretillegg fraregnet pensjonsforpliktelsen og inntektsført for ansatte som valgte frivillig overgang til innskuddspensjon.

Pensjonskostnader i resultatregnskapet

(alle tall i millioner kroner)	2016	2015
Pensjonskostnader etter ytelsesordning	78	141
Pensjonskostnader etter innskuddsordning	10	5
Sum pensjonskostnader inkludert i lønnskostnader (note 23)	88	146

Akkumulerte innregnede estimatavvik i netto pensjonsforpliktelse

(alle tall i millioner kroner)	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013
Estimatavvik	104	109	457	168

De aktuariemessige forutsetninger som er lagt til grunn: *1)	01.01.17	01.01.16	01.01.15
Diskonteringsrente	2,60 %	2,70 %	2,30 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	2,60 %	2,70 %	2,30 %
Årlig lønnsvekst	2,50 %	2,50 %	2,75 %
Årlig regulering av pensjoner	1,48 %	1,48 %	1,73 %
G-regulering	2,25 %	2,25 %	2,50 %

*1) De to nyeste års oppgitte forutsetninger benyttes ved beregning av virkelig verdi av pensjonsforpliktelse og midler for de angitte år. Mens derimot de to eldste års angitte forutsetningene benyttes ved beregning av pensjonskostnaden for de samme år.

Sensitiviteten i beregningene av brutto pensjonsforpliktelsen ved endring i vektet forutsetning er som følger:

	Endring i forutsetning i prosentenheter	Økning i forutsetning	Reduksjon i forutsetning
Diskonteringsrente	0,50 %	-7 %	10 %
Lønnsvekst	0,50 %	3 %	-3 %

I oppstillingen er lagt til grunn sensitivitetene basert på erfaringstall fra vår pensjonsleverandør i den felles pensjonsordningen vi tilhører. Sensitivitetsanalysen over er basert på endring i en av forutsetningene, gitt at alle andre forutsetninger holdes konstante. I praksis vil dette neppe skje da endringer i noen av forutsetningene vil samvariere.

Pensjonsmidlenes sammensetning per 31.12.

	2016	2015
Anleggsobligasjoner	27 %	27 %
Eiendom	13 %	13 %
Omløpsobligasjoner og sertifikater	20 %	21 %
Omløpsaksjer	20 %	20 %
Andre eiendeler inklusive utlån	20 %	19 %
Total	100 %	100 %

Bokført (realisert) avkastning på eiendelene ble 5,3 % i 2016, 3,6 % i 2015, 4,3 % i 2014, 6,4 % i 2013, 5,2 % i 2012

Forventede bidrag som skal innbetales til ytelsesordningen for regnskapsåret 2017 er estimert til 113 millioner kroner. Finanstilsynet har pålagt livselskapene å bruke nye dødlighetstabeller K2013 ved premieberegningen. Vår pensjonsleverandør opplyser at det er innbetalt tilstrekkelig for å dekke det økte kravet til oppreservering som følger av nye dødlighetstabeller.

Note 21 Andre avsetninger for forpliktelser

(tall i millioner kroner)	Erstatninger	Andre	Sum
Regnskapsåret 2015			
01.01.2015	66	2	68
Resultatført i løpet av året	-3	0	-3
Betalt i løpet av året	0	0	0
31.12.2015	63	2	65
Regnskapsåret 2016			
01.01.2016	63	2	65
Resultatført i løpet av året	4	2	6
Betalt i løpet av året	0	0	0
31.12.2016	67	4	71

Klassifikasjon i balansen:

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Andre avsetninger og forpliktelser	71	65

Erstatninger

Erstatninger er avtalte ytelser til grunneiere som følge av mottatte evigvarende vassdragskonsesjoner. Avsetning for forpliktelse er beregnet nåverdi av fremtidige utbetalinger. Ved beregningen er det anvendt en diskonteringsrate på 7,2 % før skatt (7,8 % i 2015). Løpende årlige utbetalinger kostnadsføres når de utbetales.

Andre forpliktelser

Andre avsetninger for forpliktelse er langsiktige forpliktelser inntatt fra mor- og datterselskap. Rest forpliktelse per 31.12.2016 på 4 millioner kroner gjelder avsatte husleieforpliktelser.

Restruktureringsavsetninger

Konsernet har vedtatt og gjennomfører et resultatforbedringsprogram som fra og med 2018 skal bedre konsernets resultater med 165 millioner kroner før skatt.

Det er inngått avtaler med ansatte om sluttlønnordninger hovedsakelig knyttet til førtidspensjonering. Per 31.12.2016 utgjør sluttlønnavsetningen 15 millioner kroner. Beløpet inngår i linje for "Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld".

Note 22 Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Leverandørgjeld	268	189
Offentlige avgifter og trekk (forbruksavgift, skattetrekk, mva, arb.g.avg. etc)	412	294
Skyldige feriepenger og lønnsavsetninger	99	102
Øvrige påløpte kostnader og annen kortsiktig gjeld	282	321
Sum	1 061	906

Note 23 Lønnskostnader

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Lønn	-660	-622
Arbeidsgiveravgift	-90	-87
Pensjonskostnader – innskudd og ytelse (note 20)	-88	-146
Tjenestekjøperes andel av endring i pensjonskostnader	10	10
Andre personalkostnader	-16	-29
Sum lønnskostnader	-844	-874
Antall årsverk 31.12	1024	1071
Gjennomsnittlig antall årsverk	1047	1066
Revisor - spesifikasjon av honorar (tall i tusen kroner)		
Lovpålagt revisjon	1776	2024
Andre attestasjonstjenester	145	370
Skatterådgivning	189	479
Andre rådgivningstjenester	777	1978
Sum	2 887	4 851

Konsern valgte ny revisor fra Generalforsamling 12. mai 2016. EY erstatter PWC

Ytelser til ledende personer 2016

Godtgjørelse til bedriftsforsamling

Godtgjørelse til bedriftsforsamling i 2016 utgjorde 475 tusen kroner

Godtgjørelse til styret og ledende ansatte

I bedriftsforsamling 13. april 2016 ble Silvija Seres ble valgt som nytt styremedlem med virkning fra 12. mai 2016. Kari Broberg fratradte.

Styret		Honorar
(tall i tusen kroner)	Verv	2016
Øystein Løseth	Styreleder	277
Reidar Åsgård	Styrets nestleder	168
Sigmund Thue	Styremedlem	121
Kari Broberg	Styremedlem (1.01. - 12.05)	56
Silvija Seres	Styremedlem (fra 13.05)	58
Monica Haugan	Styremedlem	114
Kari Andreassen	Styremedlem	136
Martin Lutnæs	Representant ansatte	114
Arild Haugstad	Representant ansatte	137

1) Inklusive godtgjørelse for møter i Bedriftsforsamling og Eiermøter

Honorar til styret inkluderer honorar for deltagelse i Revisjonsutvalg, Personellsikkerhet og etikk utvalg og Kompensasjons- og lederutviklingsutvalget. Utvalgene er nedsatt av og blant styrets medlemmer.

Godtgjørelse til konsernsjef og øvrig konsernledelse

Konsernet ble omorganisert i 2015/2016. Antall virksomhetsområder ble redusert fra syv til fire med tilsvarende reduksjon av antall medlemmer av konsernledelsen.

Godtgjørelse til konsernsjef fastsettes av styret.

Godtgjørelse til øvrig konsernledelse fastsettes av konsernsjef etter drøftelse i kompensasjonsutvalget. Godtgjørelse er basert på en markedsvurdering av tilsvarende stillinger. Med unntak av konsernsjef, kan alle i konsernledelsen oppnå resultatlønn. I løpet av 2016 er dette samordnet for alle i konsernledelsen. Resultatlønn er basert på vurdering av oppnådde resultater etter konsernets målstyringsprinsipper og utgjør inntil 10 prosent av grunnlønn.

1. juli ble konsernets pensjonsordning endret, se note 20 Pensjon. Endringen har medført forskjellige ordninger for medlemmer av konsernledelsen. Kolonnen "pensjon" viser en beregnet kostnad for den offentlige ytelsesordningen, hva som er betalt av arbeidsgiver til innskuddsordning, eventuelt offentlig ytelsesordning kombinert med arbeidsgivers innskudd for de som har gått over til innskuddsbasert ordning. Ytelsesbasert kostnad er beregnet som 6,88 prosent betalt individuell pensjonspremie av lønn med tillegg av 4,15 prosent reguleringspremie begrenset oppad til et grunnlag på 12 G. Usikret andel av ytelsesordningen framgår under tabellen.

Konsernledelse						
(tall i tusen kroner)	Verv	Lønn	Resultatlønn	Pensjon	Sktgrlag bil	Annet
Øistein Andresen	Konsernsjef	2 486	-	122	150	7
Oddleiv Sæle	Direktør Vannkraft	1 473	115	122	166	7
John Marius Lynne	Direktør Nett	1 456	116	122	170	12
Maren Kyllingstad	Direktør Marked	1 294	94	122	160	10
Trond Skjellerud	Direktør bredbånd	1 528	257	85	139	13
Marit Torgersen	Direktør konsernstab	1 256	84	122	148	10
Leif Henning Asla	Direktør økonomi og finans	1 253	103	122	116	10

Konsernsjef skal fratre sin stilling ved fylte 67 år med 66 prosent av ordinær lønn i pensjon. Ved oppsigelse før fylte 62 år skal pensjonen utregnes lineært fra null, ved tiltredelse til 16 G ved fylte 62 år. Ved oppsigelse ved 62 år er pensjonen 16 G. Ved oppsigelse mellom 63 år og 67 år utregnes pensjonen lineært mellom disse to tidspunktene basert på aktuarielle prinsipper og med de samme forutsetninger som framgår av 20 Pensjoner. Tilleggspensjonen fra fylte 67 år som ikke er dekket av konsernets pensjonsordning utgjør i 2016 en tilleggs kostnad på 2 210 tusen kroner. Det er ikke inngått bonus- eller overskuddsdelingsavtaler med konsernsjef. Før fylte 62 år har konsernsjef 6 måneders oppsigelsestid og 12 måneders etterlønn utover oppsigelsestiden ved oppsigelse fra selskapets side eller egen oppsigelse som skyldes vesentlige endringer i selskapets eierstruktur eller tidligere vedtatt hovedstrategi.

Konsernledelsen har forskjellige pensjonsordninger hvor noen har valgt å bli stående i gammel ordning, mens andre valgte frivillig overgang til innskuddspensjon fra 1. juli. Direktør Eidsiva bredbånd har hatt innskuddsordning i 2016. De som har gått over til innskuddsbasert ordning har beholdt tidligere opparbeidede rettigheter etter ytelsesordningen fram til overgangen. Ytelsesordningen gir rett til 66 prosent av sluttlønn begrenset til et beregningsgrunnlag på inntil 16 G ved fratredelse etter fylte 65 år. Tilleggs kostnaden utover 12 G er basert på aktuarielle prinsipper og med de samme forutsetninger som framgår av note 20 Pensjoner og utgjør i 2016: Sæle 286 tusen kroner, Kyllingstad 96 tusen kroner, Torgersen 30 tusen kroner og Asla 78 tusen kroner. Den usikrede ordningen er opptjent fra ansettelsestidspunktet i konsernet med 1/30 per år. Denne opptjeningen har opphørt for de som har gått over til innskuddsbasert pensjon. Direktører som fortsatt er i offentlig ytelsesordning har etterlatte pensjon som utgjør 39,6 prosent av direktørens pensjonsgrunnlag. Denne etterlatte pensjonen skal samordnes med tilsvarende ytelse fra Folketrygden

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til konsernsjef, styreleder, konsernledelse eller andre personlige nærstående parter.

Ytelser til ledende personer 2015

Godtgjørelse til bedriftsforsamling

Godtgjørelse til bedriftsforsamling i 2015 utgjorde 370 tusen kroner

Godtgjørelse til styret og ledende ansatte

I bedriftsforsamling 15. desember 2014 ble Øystein Løseth valgt til ny styreleder med tiltredelse 1. april 2015. I perioden 1.01.-31.03.2015 fungerte Reidar Åsgård som styrets leder, Sigmund Thue som nestleder og Sylvia Brustad som styremedlem. Ved ny styreleders tiltredelse fratradte Sylvia Brustad styret og ble 1. vara

Styret		Honorar
(tall i tusen kroner)	Verv	2015
Øystein Løseth	Styreleder (1.04.-31.12)	2) 168
Reidar Åsgård	Styrets nestleder (styrelde 1.1 - 31.03)	161
Sigmund Thue	Styremedlem (Styrets nestleder 1.01 - 31.03)	1) 146
Kari Broberg	Styremedlem	101
Monica Haugan	Styremedlem	1) 121
Kari Andreassen	Styremedlem	89
Martin Lutnæs	Representant ansatte	1) 118
Arild Haugstad	Representant ansatte	101
Sylvia Brustad	Styremedlem (1.01 - 31.03)	29

1) Inklusive godtgjørelse revisjonsutvalg.

2) Inklusive godtgjørelse for møter i Bedriftsforsamling og Eiermøter

Godtgjørelse til konsernsjef og øvrig konsernledelse

Øystein Andresen ble ansatt som ny konsernsjef fra 15. august 2015, Tidligere konsernsjef fratradte da stillingen, men jobber med utviklingsprosjekter fram til pensjonsfratredelse 1. august 2016.

Godtgjørelse til konsernsjef fastsettes av styret.

Godtgjørelse til øvrig konsernledelse fastsettes av konsernsjef. Godtgjørelse er basert på en markedsvurdering av tilsvarende stillinger. Med unntak av konsernsjef, kan alle i konsernledelsen oppnå resultatlønn av fastlønn basert på vurdering av oppnådde resultater etter konsernets målstyringsprinsipper. Direktør bredbånd kan oppnå inntil 25 prosent og øvrig konsernledelse inntil 10 prosent resultatlønn.

Pensjonskostnad i tabellen er beregnet som 6,92 prosent betalt individuell pensjonspremie av lønn med tillegg av 3,04 prosent reguleringspremie begrenset oppad til et grunnlag på 12 G. Beløpet oppgitt for direktør i Eidsiva bredbånd AS er arbeidsgivers innbetaling til den innskuddsbaserte ordningen.

Ola Mørkved Rinnan var konsernsjef fram til og med 15. august 2015. Godtgjørelse i tabell er regnet fram til og med 15. august for Mørkved Rinnan. Øystein Andresen ble ansatt som konsernsjef fra tidspunktet Mørkved Rinnan fratradte.

Konsernledelse

(tall i tusen kroner)	Verv	Lønn	Resultatlønn	Pensjon	Sktgrlag bil	Annet
Ola Mørkved Rinnan	Konsernsjef 1.01.-15.08	1 381	-	67	65	6
Øystein Andresen	Konsernsjef 15.08. -	985	-	107	74	2
Oddleiv Sæle	Direktør Vannkraft	1 439	127	107	162	7
Morten Aalborg	Direktør Nett	1 217	91	107	-	7
Kristoffer Lund	Direktør Anlegg	1 215	95	107	167	7
Maren Kyllingstad	Direktør Marked	1 263	119	107	158	10
John Marius Lynne	Direktør Bioenergi	1 249	113	107	164	11
Thor Svegård	Direktør Vekst	1 248	98	107	145	11
Trond Skjellerud	Direktør bredbånd	1 444	337	83	144	6
Marit Torgersen	Direktør konsernstab	1 248	95	107	37	10
Leif Henning Asla	Direktør økonomi og finans	1 217	112	107	135	15

Konsernsjef skal fratre sin stilling ved fylte 67 år med 66 prosent av ordinær lønn i pensjon. Ved oppsigelse før fylte 62 år skal pensjonen utregnes lineært fra null ved tiltrødelse til 16 G ved fylte 62 år. Ved oppsigelse ved 62 år er pensjonen 16 G. Ved oppsigelse mellom 63 år og 67 år utregnes pensjonen lineært mellom disse to tidspunkter. Tilleggspensjonen fra fylte 67 år som ikke er dekket av konsernets pensjonsordning utgjør i 2015 en tilleggskostnad på 1 207 tusen kroner. Det er ikke inngått bonus - eller overskuddsdelingsavtaler med konsernsjef. Konsernsjef har 6 måneders oppsigelsestid og 12 måneders etterlønn utover oppsigelsestiden ved oppsigelse fra selskapets side eller egen oppsigelse som skyldes vesentlige endringer i selskapets eierstruktur eller tidligere vedtatt hovedstrategi.

For tidligere konsernsjef utgjør tilleggspensjonen som ikke dekkes av konsernets pensjonsordning 1 526 tusen kroner for perioden fram til 15.08.2015. Direktør for Eidsiva bredbånd har en innskuddsbasert pensjonsordning. Øvrig konsernledelse har pensjonsavtaler som gir rett til 66 prosent av sluttlønn begrenset til et beregningsgrunnlag inntil 16 G ved fratredelse etter fylte 65 år. Tilleggskostnaden utover 12 G i 2015 utgjør: Sæle 290 tusen kroner, Aalborg 96 tusen kroner, Lund 80 tusen kroner, Kyllingstad 99 tusen kroner, Lynne 67 tusen kroner, Svegården 100 tusen kroner, Torgersen 65 tusen kroner og Asla 80 tusen kroner. Den usikrede ordningen opptjenes fra ansettelsestidspunktet i konsernet med 1/30 per år. Dette gir store variasjoner i pensjonskostnadene, hovedsakelig på grunn av forskjellige ansettelsestidspunkt og alder. Med unntak av konsernsjef og direktør i Eidsiva bredbånd har øvrig konsernledelse etterlattepensjon som utgjør 39,6 prosent av direktørens pensjonsgrunnlag.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til konsernsjef, styreleder, konsernledelse eller andre personlige nærstående parter.

Note 24 Andre tap/gevinster, netto finanskostnad

2016 (tall i millioner kroner)	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Tilgjengelig for salg	Utlån og fordringer	Finansielle forpliktelser til amortisert kost	Øvrige	Sum
Verdiendring aksjer	0					
Renteswapper - lån	22					22
Valutaterminkontrakter	7					7
Finansielle kontrakter kraftkjøp/salg	-6					-6
Verdiendring erstatningskraft	33					33
Verdiendring konsesjonskraft	-4					-4
Gevinst ved salg av datterselskap	89					89
Sum andre (tap)/gevinster - netto	141					141
Rentekostnader lån				-352		-352
Andre finanskostnader					-6	-6
Sum finanskostnader				-352	-6	-358
Renteinntekter			45			45
Verdiendring valuta				16		16
Andre finansinntekter					9	9
Sum finansinntekter			45	16	9	70
Netto finanskostnad			45	-336	4	-287

2015 (tall i millioner kroner)	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Tilgjengelig for salg	Utlån og fordringer	Finansielle forpliktelser til amortisert kost	Øvrige	Sum
Verdiendring aksjer	-3					-3
Renteswapper - lån	4					4
Valutaterminkontrakter	-4					-4
Finansielle kontrakter kraftkjøp/salg	115					115
Verdiendring erstatningskraft	-28					-28
Verdiendring inflasjonsderivat	2					2
Sum andre (tap)/gevinster - netto	86					86
Rentekostnader lån				-324		-324
Verdiendring valuta				-19		-19
Andre finanskostnader					-6	-6
Sum finanskostnader				-343	-6	-349
Renteinntekter			25			25
Andre finansinntekter					14	14
Sum finansinntekter			25		14	39
Netto finanskostnad			25	-343	8	-310

Note 25 Skattekostnad

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Betalbar skatt	108	67
Utsatt skatt (note 19)	116	65
Sum skattekostnad	224	132

Skatten på konsernets resultat før skatt avviker fra det beløpet som hadde fremkommet dersom konsernets veide gjennomsnittlige skattesats hadde vært benyttet. Differansen er forklart som følger:

	2016	2015
Resultat før skattekostnad	731	330
Skatt beregnet med forventet gjennomsnittlig skattesats (25/27 %)	183	90
Grunnrenteskatt med skattesats 33 %	108	76
Effekt av endret skattesats grunnrenteskatt til 34,3/33 %	23	33
Effekt av endret ordinær skattesats til 24/25 %	-41	-70
Resultat tilknyttede selskaper	-27	-4
Gevinst ved ned salg datterselskap	-22	0
Andre forhold	0	7
Skattekostnad	224	132
Gjennomsnittlig skattesats	31 %	40 %

Den veide gjennomsnittlige skattesatsen var 31 % (2015: 40 %). Den høye skatteprosenten skyldes i hovedsak kostnadsført grunnrenteskatt. Netto grunnrenteskatt utgjør 18 % av resultat før skattekostnad (2015: 33 %). Endring av skattesats fra og med 2017 øker grunnrenteskatten med 23 millioner kroner og reduserer alminnelig skatt med 41 millioner kroner.

Note 26 Kontantstrømmer fra driften

(tall i millioner kroner)	Note	2016	2015
Resultat før skattekostnad		731	330
Justeringer for:			
- Endring i pensjonsforpliktelser		-26	57
- Avskrivninger	7,8	432	552
- (Gevinst)/tap ved avgang varige driftsmidler (se nedenfor)		1	-3
- Gevinst ved salg aksjer		-89	0
- Nedskrivning av eiendeler tilgjengelig for salg	24	0	0
- Endring urealiserte (gevinst)/tap på derivater	13	-56	-42
- Endring urealisert (gevinst)/tap på andre finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet		-30	28
- Netto finanskostnader	24	287	310
- Andel resultat i tilknyttede selskaper	9	-78	29
- Andel resultat i tilknyttet selskap holdt for salg		14	
Endring i arbeidskapital og øvrige endringer		-606	-23
Kontantstrømmer fra driften		580	1238

I kontantstrømoppstillingen består inntekt fra salg av varige driftsmidler av:

	2016	2015
Balanseført verdi	22	0
Gevinst/(tap) ved avgang varige driftsmidler	-1	3
Vederlag ved avgang varige driftsmidler	21	3

Note 27 Nærstående parter

Alle datterselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet som spesifisert i note 28 er nærstående parter av Eidsiva Energi. Konsernets ledelse og styre er også definert som nærstående. Nærmere opplysninger om ytelser til disse personene er presentert i note 23.

Eiere

Det ble i 2011 etablert et ansvarlig fastrentelån mot eierne til 7 prosent rente og avdragsfrihet i 15 år. Elverum Energi AS kom inn som eier i 2015 og har etablert et ansvarlig fastrentelån på betingelser lik de opprinnelige eierne, men med en markedsrente på avtaletidspunktet. I 2016 ble løpetiden på lånet forlenget med ti år. Ny fastrente skal fastsettes i 2026 på markedsmessige betingelser. Eidsiva skal tilrettelegge for at långiver fritt kan velge å konvertere hele eller deler av lånet til aksjekapital, som alternativ til at lånet innfris den 31.12.2036.

Konverteringen skal skje til markedspris, fastsatt av ekstern rådgiver etter oppdrag fra Eidsiva sitt styre. Eidsiva skal på bakgrunn av fastsatt frist med minst 4 måneders varsel invitere långiver til deltakelse i konverteringen, og generalforsamling som skal treffe vedtak om konverteringen skal avholdes i perioden 31. august - 31. oktober 2036. Utegnede aksjer kan ikke tegnes av øvrige aksjonærer i Eidsiva. Aksjonærene er nærmere spesifisert i note 17.

Flere av konsernets eiere har avtaler om leveranse av netjtjenester og enkelte eiere strømkjøp. Avtalene er inngått på markedsmessige vilkår.

Datterselskap

Eidsiva Energi AS er morselskap og har direkte og indirekte kontroll over 15 selskaper. Direkte og indirekte eide datterselskaper er presentert i konsolideringsoversikten i note 28. Aktiviteten i konsernet er rapportert gjennom segmentinformasjonen i note 5. Transaksjoner med datterselskaper elimineres i konsernregnskapet og representerer ikke transaksjoner med nærstående parter.

Felleskontrollert virksomhet

Konsernet har en langsiktig fordring som utgjør 367 millioner kroner per 31.12.2016 (2015: 295 millioner kroner) mot den felleskontrollerte virksomheten Oppland Energi AS. I henhold til avtale er første nedbetaling av fordringen i 2018. Utlånet er inngått på markedsmessige vilkår.

Tilknyttede selskaper

Eidsiva har eierandeler i tilknyttede selskaper som er spesifisert nærmere i note 28. Salg av tjenester til de tilknyttede selskapene utgjør 606 millioner kroner (2015: 544 millioner kroner).

I forbindelse med kjøpet av Vannkraft Øst AS i 2006 og den senere fusjonen ble det etablert tjenestekjøpsavtaler med de tidligere eierne av Vannkraft Øst AS. Et punkt i disse avtalene er at tjenestekjøperne har en plikt til å betale en relativ andel av løpende pensjonskostnader og bære sin relative andel av den totale pensjonsforpliktelsen såfremt tjenestekjøpsavtalen avsluttes. I regnskapet til Eidsiva Vannkraft AS som er konsolidert inn i konsernregnskapet er 100% av pensjonsforpliktelsen på alle aktive ansatte, oppsatte og pensjonister medtatt, herunder pensjonsforpliktelser knyttet til selskap som tidligere har overført sine ansatte til Vannkraft Øst AS, nå Eidsiva Vannkraft AS. Basert på de langsiktige tjenestekjøpsavtalene med de tidligere eierne er det foretatt en fordeling av den regnskapsmessige pensjonsforpliktelsen basert på fordelingsnøkler. Det er således ført opp en langsiktig fordring på tjenestekjøperne. Fordringen tilsvarer tjenestekjøpernes langsiktige forpliktelser.

Konsernet har inntekter knyttet til kraftsalg og distribusjon av kraft til tilknyttede selskaper. Transaksjonene er basert på vanlige forretningsmessige vilkår og detaljer om slike transaksjoner er ikke inkludert i notene.

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Langsiktige fordringer på tjenestekjøpere	80	83
Langsiktig utlån til Innlandskraft AS	150	
Kortsiktig likviditetslån til Eidsiva Marked	150	

Det har ellers ikke forekommet vesentlige transaksjoner med nærstående.

Note 28 Selskaper som inngår i konsolideringen

Konsernregnskapet omfatter morselskapet Eidsiva Energi AS med følgende datterselskaper, felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskap inndelt etter virksomhetsområder.

Selskapets navn	Forretningskontor	Eierandel og stemmeandel i %
Følgende datterselskaper inngår i konsernet		
<i>Vannkraft</i>		
Eidsiva Vannkraft AS	Lillehammer	100 %
Mesna Kraftselskap DA	Lillehammer	99 %
<i>Nett</i>		
Eidsiva Nett AS	Hamar	100 %
<i>Anlegg</i>		
Laje entreprenør AS	Hamar	100 %
<i>Vekst</i>		
Eidsiva Vekst AS	Gjøvik	100 %
Energihuset AS	Gjøvik	100 %
Fjellnett AS	Lillehammer	90,1 %
Elsikkerhet Norge AS	Ringsaker	68 %
EnergiSmart AS	Ringsaker	68 %
<i>Bioenergi</i>		
Eidsiva Bioenergi AS	Gjøvik	100 %
Kongsvinger Bioenergi AS	Kongsvinger	66 %
Åsnes Fjernvarme AS	Åsnes	74 %
Trysil Fjernvarme AS	Trysil	65 %
Lena Fjernvarme AS	Østre Toten	51 %
<i>Bredbånd</i>		
Eidsiva bredbånd AS	Lillehammer	90,1 %
Følgende felleskontrollerte virksomheter inngår i konsernet		
<i>Vannkraft</i>		
Oppland Energi AS	Lillehammer	38,7 %
Austri Vind DA	Gjøvik	62,5 %
Austri Raskiftet DA	Gjøvik	20,0 %
<i>Marked</i>		
Innlandskraft AS	Hamar	50 %
Tilknyttede selskap som klassifiseres over driften		
<i>Vannkraft</i>		
Vinstra kraftselskap DA	Nord-Fron	28,3 %
Opplandskraft DA (OK)	Lillehammer	25 %
Hunderfossen kraftverk som del av OK	Lillehammer	8,6 %
Kraftverkene i Orkla (KVO) *1)	Rennebu	12 %
Glommen og Laagens Brukseierforening (GLB)	Lillehammer	Variierende
Austri Kvitola DA	Gjøvik	50,0 %
*1) Vurderes som tilknyttet selskap da vi har betydelig innflytelse.		
<i>Bioenergi</i>		
Oplandske Bioenergi AS	Gjøvik	36 %
Øvrige tilknyttede selskap		
<i>Vekst</i>		
Energiråd Innlandet AS	Gjøvik	34 %
Raufoss Beredskap AS	Vestre Toten	49 %
Prevent Systems AS	Lillehammer	20 %
Moelven Industrier ASA	Ringsaker	23,7 %
Holdt for salg		
Energy Future Invest AS	Gjøvik	50 %

Note 29 Salg av virksomhet

Salg av Eidsiva Marked AS og kjøp av eierandel i Innlandskraft AS

100 prosent av aksjene i Eidsiva Marked AS er solgt til et nyopprettet selskap Innlandskraft AS. Innlandskraft AS er et selskap som er eid 50 prosent av Eidsiva Energi AS og 50 prosent av Gudbrandsdal Energi Holding AS. Gudbrandsdal Energi Holding AS solgte på samme tidsrom aksjene i Gudbrandsdal Energi AS til Innlandskraft AS. Hensikten med avtalen er å samordne sluttbrukervirksomhetene til de to tidligere eierne. Salgssummen knyttet til nedsalget av Eidsiva Marked AS er dels benyttet til aksjeinnskudd og dels som en langsiktig selgerkreditt/langsiktig fordring på Innlandskraft AS. Ved at hver av de to partene brakte inn ulike verdier i Innlandskraft, mens siden selskapet skal være 50 prosent - 50 prosent eid, mottok Eidsiva Energi AS et kontantoppgjør på 51 millioner kroner i forbindelse med transaksjonen.

Innlandskraft AS er et felleskontrollert selskap som innregnes etter egenkapitalmetoden. Investeringen i balansen presenteres i rapportlinjen for investeringer i tilknyttede selskap, mens andel av resultat etter skatt i Innlandskraft AS presenteres i rapportlinjen for andel resultat fra tilknyttede selskaper under drift.

Kontrolltidspunktet for regnskapsmessig virkning av transaksjonen er 30.6.2016. Det medfører at andel resultat fra tilknyttet selskap bare gjelder fellesaktiviteten i konsernet Innlandskraft etter denne datoen. Inntil kontrolltidspunktet var Eidsiva Marked AS en del av konsernet Eidsiva Energi med virkning for resultatpresentasjonen.

Beregning av gevinst (alle tall i millioner kroner)

Betegnelse	Beløp
Salgssum for aksjene (100 %)	382
Bokført konsernverdi	-219
Gevinst ved salg	163
- herav andel av gevinst med full gevinstberegning	-22
Grunnlag for beregning av realisert og ikke realisert gevinst	141
- herav realisert (50 %)	70
- herav ikke realisert (50 %)	71
Gevinstberegning i konsernresultatet	
Realisert gevinst	70
Full gevinstberegning	22
Avsetning av betingede forpliktelser ved salget	-3
Gevinst i konsernresultatet	89

Gevinsten inngår i linje for Andre (tap) gevinster - netto

Eidsiva Energi AS

Resultatregnskap

(Tall i millioner kroner)	Note	2016	2015
DRIFTSINNTEKTER			
Driftsinntekter	10	146,4	133,2
Lønnskostnad	2, 12	82,8	87,7
Av- og nedskrivninger	4	10,2	7,5
Andre (tap)/gevinster - netto	7	-20,7	-4,0
Annen driftskostnad	10	80,4	86,0
Sum driftskostnader		152,7	177,3
Driftsresultat		-6,4	-44,1
Finansinntekter og finanskostnader			
Inntekt fra investering i datterselskaper	5	388,5	396,4
Renteinntekt fra selskap i samme konsern	7	35,1	28,5
Annen renteinntekt	7	28,4	8,1
Andre finansinntekter	7, 13	20,0	3,7
Rentekostnader til selskap i samme konsern	7	0,6	6,5
Andre rentekostnader	7	325,7	309,8
Andre finanskostnader	7, 13	4,1	22,5
Netto finansposter		141,7	97,9
Resultat før skattekostnad		135,3	53,8
Skattekostnad på ordinært resultat	3	14,1	22,2
Årsresultat		121,2	31,6
Disponering av årsresultat:			
Avsatt utbytte		175,0	200,0
Overført fra annen egenkapital		-53,8	-168,4
Sum disponert		121,2	31,6
Utvidet resultat			
Årsresultat		121,2	31,6
Estimatavvik pensjon etter skatt	12	0,1	35,6
Sum andre innregnede inntekter og kostnader som ikke vil reklassifiseres til resultatet		0,1	35,6
Årets totalresultat		121,3	67,2

Eidsiva Energi AS

Eiendeler

(tall i millioner kroner)	Note	2016	2015
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Immaterielle rettigheter		1,0	0,0
Utsatt skattefordel	3	78,4	86,9
		79,4	86,9
Varige driftsmidler	4	30,8	30,8
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i datterselskap	5	8 628,0	8 755,9
Investeringer i aksjer og andeler	5, 6, 8	217,4	31,9
Langsiktig fordring konsernselskap	6, 10	1 302,6	1 351,7
Andre langsiktige fordringer		150,0	0,0
Sum finansielle anleggsmidler		10 298,0	10 139,5
Sum anleggsmidler		10 408,2	10 257,2
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer	6, 10	48,1	29,8
Andre fordringer	6, 10	1 191,6	722,0
Sum fordringer		1 239,7	751,9
Bankinnskudd	6, 9	4,6	169,0
Sum omløpsmidler		1 244,3	920,9
SUM EIENDELER		11 652,4	11 178,1

Eidsiva Energi AS

Egenkapital og gjeld

(tall i millioner kroner)	Note	2016	2015
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital		345,7	345,7
Overkurs		1 502,7	1 502,7
Sum innskutt egenkapital		1 848,4	1 848,4
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		835,5	890,7
Sum opptjent egenkapital		835,5	890,7
Sum egenkapital	11	2 684,0	2 739,1
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelse	12	92,4	93,6
Andre avsetninger for forpliktelser		3,3	
Sum avsetning for forpliktelser		95,7	93,6
Annen langsiktig gjeld			
Obligasjonslån	6, 14, 15	3 300,0	2 400,0
Gjeld til kredittinstitusjoner	6, 14, 15	2 102,9	2 295,7
Ansvarlig lån eiere	6, 10, 14	1 519,0	1 519,0
Langsiktig gjeld konsernselskap	6, 10, 14		122,0
Sum annen langsiktig gjeld		6 921,8	6 336,7
Kortsiktig gjeld			
Kortsiktige lån	6, 10, 14, 15	1 410,8	1 338,4
Leverandørgjeld	6	11,2	10,5
Betalbar skatt	3	0,0	0,3
Skyldig utbytte		175,0	200,0
Skyldig offentlige trekk og avgifter		4,4	3,2
Derivater	6, 8	251,7	272,4
Annen kortsiktig gjeld	6, 10	97,8	183,9
Sum kortsiktig gjeld		1 950,9	2 008,7
Sum gjeld		8 968,5	8 439,0
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		11 652,4	11 178,1

Hamar, 14. mars 2017

 Øystein Løseth Styreleder	 Reidar Åsgård Styrets nestleder	 Sigmund Thue
 Monica Haugan	 Silvija Seres	 Kari Andreassen
 Arild Haugstød	 Martin Lutnæs	 Øistein Andresen Konsernsjef

Kontantstrømoppstilling

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Kontantstrømmer fra driften		
Resultat før skattekostnad	135,3	53,8
Justeringer for:		
- Ordinære av- og nedskrivninger	10,2	7,5
- Tap/gevinst ved avgang driftsmidler	0,4	-1,2
- Tap/gevinst ved avgang aksjer	-97,3	-2,0
- Verdiendring finansielle eiendeler og forpliktelser	-20,7	-4,0
- Endring i pensjonsforpliktelse ført over ordinært resultat	-1,1	9,1
- Endring i langsiktige forpliktelser	3,3	0,0
- Endring agiotap/gevinst ikke realisert	-16,0	19,1
Endring i kundefordringer og leverandører	-17,6	4,6
Endring i andre tidsavgrensingsposter	-144,4	43,2
Betalte skatter	-0,3	-7,3
A: Netto kontantstrømmer fra driften	-148,1	122,9
Likvider tilført/brukt på investeringer:		
Utbetalinger ved kjøp av driftsmidler	-11,9	-9,4
Innbetaling ved salg av driftsmidler	0,3	1,2
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler	-50,9	-2,9
Utbytte fra datterselskap	154,0	0,0
Tilført kontanter ved fusjon	0,1	0,0
Innbetalinger ved nedsalg av datterselskap	51,0	0,0
Innbetalinger på langsiktige fordringer	49,2	0,0
Endring mellomværende med konsernselskap		-563,5
B: Netto likviditetsendring fra investeringer	191,8	-574,6
Likvider tilført/brukt på finansiering:		
Opptak av ny langsiktig gjeld og kassekreditt	1833,5	975,3
Endret finansiering av andre konsernselskap ved konsernkonto	-681,7	-59,5
Avdrag på langsiktig lån og andre forpliktelser	-1159,9	-546,0
Kapitaltilførsel med innbetaling	0,0	101,3
Utbetalt utbytte	-200,0	-202,5
C: Netto likviditetsendring fra finansiering	-208,1	268,6
A+B+C: Netto likviditetsendring i året	-164,5	-183,2
Bankinnskudd 01.01	169,0	352,2
Bankinnskudd per 31.12	4,6	169,0
Betalingsmidler 31.12	4,6	169,0
Ubenyttet trekkrettighet på kassekreditt	275,0	175,0

Bankkonti tilhørende konsernbankkontosystemet er inkludert i kontanter og bankinnskudd per 31.12, såfremt det er en positiv verdi. Dersom verdien er negativ er den inkludert i linje for kortsiktige lån.

Motsvarende verdi vises som annen kortsiktig fordring eller annen kortsiktig gjeld mot datterselskap i balansen.

Eidsiva Energi AS

Note 1 Regnskapsprinsipper

Eidsiva Energi AS er et aksjeselskap registrert i Norge. Hovedkontoret er lokalisert i Vangsveien 73, 2307 Hamar.

Selskapsregnskapet er avlagt i henhold til regnskapsloven § 3-9 og Forskrift om forenklet IFRS fastsatt av Finansdepartementet 3. november 2014. Dette innebærer i hovedsak at innregning og måling følger internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og presentasjon og noteopplysninger er i henhold til norsk regnskapslov og god regnskapsskikk.

Årsregnskapet er vedtatt av selskapets styre 14. mars 2017.

Eidsiva Energi AS inngår i konsernet Eidsiva Energi AS. Konsernregnskapet til Eidsiva Energi AS er utarbeid i henhold til full IFRS som fastsatt av EU.

1.1 Forenklet IFRS

Selskapet har anvendt følgende forenklinger fra innregnings- og vurderingsreglene i IFRS:

- IFRS 1 nr. 7 ble fraveket slik at man viderefører anskaffelseskost på investeringer i datterselskap og tilknyttede selskaper.
- IAS 10 nr 12 og 13 fravikes slik at utbytte og konsernbidrag regnskapsføres i samsvar med regnskapslovens bestemmelser.
- IAS 16 nr. 43 fravikes slik at den samme vurdering av avskrivningsenhet (dekomponering) legges til grunn i selskapsregnskapet som i konsernregnskapet.

1.2 Grunnlag for utarbeidelse av årsregnskapet

Selskapsregnskapet legger til grunn prinsippene i et historisk kost regnskap, med unntak av følgende regnskapsposter:

- Finansielle eiendeler holdt for handelsformål og finansielle derivater som er vurdert til virkelig verdi over resultatet.
- Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg som er vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat.

1.3 Bruk av estimat i utarbeidelsen av årsregnskapet

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysning om potensielle forpliktelser. Dette gjelder særlig avskrivninger på varige driftsmidler, pensjonsforpliktelser og derivater. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg. Estimater og de underliggende forutsetningene vurderes løpende. Endringer i regnskapsmessige estimater regnskapsføres i den perioden endringene oppstår. Hvis endringene også gjelder fremtidige perioder fordeles effekten over inneværende og fremtidige perioder.

1.4 Valuta

Selskapsregnskapet er presentert i NOK som både er den funksjonelle valutaen og presentasjonsvalutaen til selskapet. Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

Eidsiva Energi AS

1.5 Inntektsføring

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, rabatter og avslag.

Inntekter resultatføres når transaksjonen kan måles pålitelig og det er sannsynlig at de økonomiske fordelene knyttet til transaksjonen vil tilflyte selskapet.

(a) Salg av tjenester

Driftsinntektene gjenspeiler opptjent verdi av tjenester hovedsakelig mot andre selskaper i konsernet.

(b) Renteinntekter

Renteinntekter resultatføres proporsjonalt over tid i samsvar med effektiv rente metoden. Inntekter fra investeringer inngår i finansinntekter.

(c) Utbytte og konsernbidrag

Utbytte fra datterselskaper inntektsføres i det året utbyttet avsettes i datterselskapet. Dette gjelder uansett om utbytte eller konsernbidrag refererer seg til opptjente resultater i morselskapets eiertid eller ikke. En slik utdeling kan medføre behov for å gjennomføre en verdifallstest.

Utbytte fra andre selskaper inntektsføres når aksjonærenes rettighet til å motta utbytte er fastsatt av generalforsamlingen. Utbytte og konsernbidrag presenteres under finansinntekter.

Konsernbidrag som avgis til datterselskap øker balanseført verdi av investeringen. Avgitt konsernbidrag regnskapsføres netto (etter skatt). Minoritetens andel av avgitt konsernbidrag til datterselskap klassifiseres som resultatdisponering.

1.6 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet. Etterfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Balanseført beløp knyttet til utskiftede deler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives over forventet utnyttbar levetid, som er:

Transportmidler	8 år
Inventar og utstyr	3-12 år
Bygningsmessige påkostninger	5-10 år
Hytter og kunst	Avskrives ikke

Driftsmidlenes utnyttbar levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp.

Gevinst og tap ved avgang resultatføres og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført verdi.

Eidsiva Energi AS

1.7 Aksjer i datterselskap og tilknyttet selskap

Datterselskaper er alle enheter (inkludert strukturerte enheter) som konsernet har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over enheten.

Aksjer i datterselskaper føres til kost eller nedskrevet verdi dersom det har vært verdifall.

Aksjer i tilknyttede selskaper er selskap der Eidsiva har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger for investeringer der selskapet har mellom 20 og 50 % av stemmeberettiget kapital. Investeringene føres til kost eller nedskrevet verdi dersom det har vært verdifall.

1.8 Finansielle eiendeler

Selskapet klassifiserer finansielle eiendeler i følgende kategorier:

- a) Til virkelig verdi over resultatet
- b) Utlån og fordringer
- c) Finansielle eiendeler tilgjengelige for salg

Klassifiseringen avhenger av hensikten med eiendelen. Ledelsen klassifiserer finansielle eiendeler ved anskaffelse.

Klassifisering

- (a) Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er finansielle eiendeler holdt for handelsformål. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger. Derivater klassifiseres som holdt for handelsformål med mindre de er en del av en sikring. Eiendeler i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler.

- (b) Utlån og fordringer

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer som ikke er notert i et aktivt marked er klassifisert som utlån og fordringer. De klassifiseres som omløpsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen.

- (c) Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivate finansielle eiendeler som man velger å plassere i denne kategorien eller som ikke er klassifisert i noen annen kategori. De klassifiseres som anleggsmiddel så sant ikke investeringen forfaller eller ledelsen ikke har til hensikt å selge investeringen innen 12 måneder fra balansedagen.

Regnskapsføring og måling

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på transaksjonstidspunktet, som er den dagen selskapet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet balanseføres første gang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonsutgifter. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi og transaksjonsutgiftene resultatføres. Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi etter førstegangs balanseføring. Utlån og fordringer måles i senere perioder til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Renteelementet er ikke hensyntatt dersom det er uvesentlig.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet medtas i resultatregnskapet under linje for andre tap/(gevinster) – netto.

Eidsiva Energi AS

1.9 Finansielle forpliktelser

Selskapet klassifiserer finansielle forpliktelser til amortisert kost. Finansielle forpliktelser til amortisert kost er forpliktelser som ikke er klassifisert som finansielt instrument til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi når utbetalingen finner sted, med fradrag for transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost beregnet ved bruk av effektiv rente-metode. Forskjellen mellom det utbetalte lånebeløpet og innløsningsverdien resultatføres over lånets løpetid som en del av effektiv rente. Renteelementet er ikke hensyntatt dersom det er uvesentlig. Finansielle forpliktelser klassifiseres som kortsiktig gjeld med mindre det foreligger en ubetinget rett til å utsette betaling av gjelden i mer enn 12 måneder fra balansedato.

1.10 Verdifall på finansielle eiendeler balanseført til amortisert kost

Selskapet vurderer ved balansedato om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi. Tap ved verdifall av en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler innregnes bare dersom det er objektive indikasjoner på verdifall som et resultat av en eller flere hendelser som har inntruffet etter førstegangsinregningen (en tapshendelse) og denne tapshendelsen påvirker fremtidige estimerte kontantstrømmer på en måte som kan måles pålitelig. Dersom verdifall senere reduseres blir det tidligere tapet reversert.

1.11 Kundefordringer

Kundefordringer oppstår ved omsetning av varer eller tjenester som er innenfor den ordinære driftssyklusen. Kundefordringer måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved senere måling vurderes kundefordringer til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode fratrukket avsetning for inntruffet tap. Renteelementet er ikke hensyntatt dersom det er uvesentlig.

Hovedregel er at dersom oppgjør forventes innen ett år eller mindre, klassifiseres fordringene som omløpsmidler. Dersom dette ikke er tilfelle klassifiseres fordringene som anleggsmidler.

1.12 Bankinnskudd, kontanter og lignende

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid.

Kontantstrømoppstillingen er satt opp etter den indirekte metode og viser kontantstrømmer fra henholdsvis operasjonelle-, investerings- og finansieringsaktiviteter og forklarer periodens endring i bankinnskudd.

1.13 Egenkapital

Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer med fradrag for skatt, føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

1.14 Pensjonsforpliktelser, bonusordninger og andre kompensasjonsordninger overfor ansatte

(a) Pensjonsforpliktelser

Selskapet har en kollektiv pensjonsordning som er en ytelsesplan. Den balanseførte forpliktelse knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene som regnskapsmessig anses opptjent på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidler.

Eidsiva Energi AS

Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til livsforsikringsselskap, med unntak av noen få usikrede ordninger.

Et kjennetegn på en ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år i selskapet, levealderjustering og lønn. Ved full opptjening yter selskapet en pensjon lik 66 % av sluttlønn, men hensyntatt levealderjustering.

Forbedring, innskrenkning eller andre endringer av nåværende ytelsesplan medfører endringer i pensjonsforpliktelsen. Såfremt forbedringen er opptjent ved regnskapsavleggelsen, kostnadsføres virkningen umiddelbart. Ved innføring av nye ordninger eller endringer i eksisterende ordninger med tilbakevirkende kraft, slik at de ansatte umiddelbart har en oppsatt rettighet, resultatføres umiddelbart. Gevinst eller tap knyttet til innskrenkninger eller avslutning av pensjonsplaner resultatføres når dette skjer.

Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket pensjonsforpliktelser i balansen. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer og avvik i beregningsforutsetningene (estimataavvik) innregnes direkte i utvidet resultat.

Konsernet innførte innskuddspensjon for alle nyansatte fra 1. juli 2017 og lukket den ytelsesbaserte pensjonsordningen. En innskuddsbasert pensjonsordning er en ordning hvor det betales faste innskudd til et fond hvor konsernet ikke har en juridisk eller underforstått plikt til å betale ytterligere innskudd. Det innregnes derfor ingen ytterligere forpliktelse i regnskapet. Pliktig innskudd innregnes som personalkostnader i resultatet når de påløper.

(b) Sluttvederlag

Sluttvederlag kommer til utbetaling når ansettelsesforholdet blir avsluttet av konsernet før normal pensjonsalder, eller når ansatte frivillig godtar nedbemanning mot en kompensasjon. Konsernet innregner sluttvederlaget på det tidligste av de følgende tidspunkter: a) når tilbud om sluttvederlag ikke lenger kan trekkes tilbake; eller b) når selskapet innregner kostnadene i forbindelse med restrukturering slik dette er definert i IAS 37 og restruktureringen inkluderer sluttvederlag. I tilfeller der tilbud om sluttvederlag gis for å oppmuntre til frivillig avgang, måles forpliktelsen basert på antall ansatte som forventes å akseptere tilbudet. Sluttvederlag som forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen diskonteres til nåverdi.

(c) Overskuddsdeling og bonusplaner

Selskapet regnskapsfører en forpliktelse og en kostnad for bonuser og overskuddsdeling basert på kontraktsmessige forpliktelser eller der det foreligger en tidligere praksis som skaper en selvpålagt forpliktelse.

1.15 Leverandørgjeld

Leverandørgjeld er forpliktelser til å betale for varer eller tjenester som er levert fra leverandørene til den ordinære driften. Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved senere måling vurderes leverandørgjeld til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente-metode. Dersom renteelementet er uvesentlig er dette sett bort fra.

Hovedregel er at leverandørgjeld er klassifisert som kortsiktig dersom den forfaller innen ett år eller kortere. Dersom det ikke er tilfelle, klassifiseres den som langsiktig.

Eidsiva Energi AS

1.16 Betalbar og utsatt inntektsskatt

Skattekostnaden består av betalbar skatt og endringer i utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet blir skatten også ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Utsatt skattefordel er balanseført når det er sannsynlig at selskapet vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre skattefordelen. Selskapet vil regnskapsføre tidligere ikke regnskapsført utsatt skattefordel i den grad det har blitt sannsynlig at selskapet kan benytte seg av den utsatte skattefordelen. Likeledes vil selskapet redusere utsatt skattefordel i den grad selskapet ikke lenger anser det som sannsynlig at det kan nyttiggjøre seg av den utsatte skattefordelen.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel på midlertidige forskjeller er beregnet i samsvar med de skattemessige lover og regler som er vedtatt eller i hovedsak vedtatt på balansedagen hvor den midlertidige forskjellen har oppstått.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt føres opp til nominell verdi og er klassifisert som immateriell eiendel eller langsiktig forpliktelse i balansen. Utsatt skattefordel og utsatt skatt skal motregnes dersom det er en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner.

1.17 Andre avsetninger

En avsetning regnskapsføres når selskapet har en forpliktelse (rettslig eller selvpålagt) som en følge av en tidligere hendelse, det er sannsynlig (mer sannsynlig enn ikke) at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av denne forpliktelsen og beløpets størrelse kan måles pålitelig. Hvis effekten er betydelig, beregnes avsetningen ved å neddiskontere forventede fremtidige kontantstrømmer med en diskonteringsrente før skatt som reflekterer markedets prissetting av tidsverdien av penger og, hvis relevant, risikoer spesifikt knyttet til forpliktelsen.

1.18 Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen hensyntas i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

Eidsiva Energi AS

Note 2 Lønnskostnader, antall årsverk, godtgjørelser, lån til ansatte mm.

Lønnskostnader (tall i millioner kroner)	2016	2015
Lønninger	57,4	51,1
Arbeidsgiveravgift	8,6	7,4
Pensjonskostnader (note 12)	12,3	17,9
Andre ytelser	4,4	11,3
Sum	82,8	87,7
Antall årsverk	76	73
Revisor - spesifikasjon av honorar (tall i tusen kroner)	2016	2015
Lovpålagt revisjon	616,0	464,0
Andre attestasjonstjenester	36,0	10,0
Skatterådgivning	20,0	176,0
Andre rådgivningstjenester	144,0	410,0
Sum	816,0	1 060,0

Det vises til konsernets noter når det gjelder ytelser til ledende personer.

Note 3 Skatt

(Tall i millioner kroner)

Årets skattekostnad	2016	2015	
Betalbar skatt	5,1	16,4	
Endring utsatt skatt	9,0	17,5	
Effekt av balanseført pensjon på endring utsatt skatt	0,0	-11,9	
For lite (-mye) avsatt skatt forrige år	0,0	0,1	
Sum skattekostnad	14,1	22,2	
Spesifikasjon av årets betalbare skatt i balansen			
Sum betalbar skatt fra resultatet	5,1	16,4	
Skatteeffekt av avgitt konsernbidrag	-5,1	-16,1	
Sum betalbar skatt i balansen	0,0	0,3	
Beregning av årets skattegrunnlag			
Resultat før skattekostnad	135,3	53,8	
Permanente forskjeller	-91,7	-1,3	
Endring i midl. forskjeller	-21,0	-39,1	
Effekt av balanseført pensjon på endring i midlertidige forskjeller	0,1	47,4	
Korrigert midlertidig forskjell året før	0,0	0,0	
Skattepliktig inntekt i resultatet	22,7	60,8	
Endring underskudd til fremføring	-2,0	0,0	
Skattepliktig inntekt i (grunnlag for betalbar skatt i balansen)	20,7	60,8	
Betalbar skatteprosent	25 %	27 %	
Betalbar inntektsskatt av årets resultat	5,1	16,4	
Oversikt over midlertidige forskjeller	2016	2015	Endring
Driftsmidler	-3,0	-1,2	1,8
Fordringer	-41,9	-41,9	0,0
Gevinst og tapskonto	7,7	9,7	2,0
Derivater og agio	-235,6	-262,3	-26,7
Pensjonsforpliktelser	-90,6	-91,3	-0,7
Andre avsetninger	-5,3	-2,6	2,7
Sum midlertidige forskjeller i balansen	-368,7	-389,7	-21,1
Fusjonsfordring	41,9	41,9	0,0
Sum grunnlag utsatt skattefordel i balansen	-326,8	-347,8	-21,0
Skattesats	24 %	25 %	
Beregnet utsatt skattefordel i balansen	-78,4	-86,9	
Tilført ved fusjon		-0,5	
Utsatt skattefordel i balansen	-78,4	-87,4	-9,0
Avstemming av skattekostnad og beregnet skatt på årsresultatet	2016	2015	
Årsresultat * skattesats	33,7	14,5	
Regnskapsført skattekostnad	14,1	22,2	
Differanse	19,6	-7,7	
Forklaring på differanse:			
For mye (lite) beregnet skatt forrige år	0,0	-0,1	
Endret skattesats på utsatt skatt	3,3	-7,9	
Permanente forskjeller * skattesats	-22,9	0,4	
Sum	-19,6	-7,7	

Eidsiva Energi AS

Note 4 Varige driftsmidler

(Tall i millioner kroner)

Varige driftsmidler	Hytter, påkost, kunst etc.	Inventar, utstyr	Anlegg under utførelse	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost per 01.01.	9,4	53,2	0,8	63,4
Tilgang driftsmidler		9,0	1,9	10,9
Avgang/utrangert driftsmidler	-0,5	-3,1		-3,7
Anskaffelseskost 31.12.	8,9	59,1	2,7	70,7
Akk. avskrivninger 31.12.	-1,6	-38,3		-39,9
Bokført verdi per 31.12.	7,3	20,8	2,7	30,8
Årets avskrivninger	0,0	10,2		10,2
Avskrivningssats	0%- 8,3%	8,3-33%		
Avskrivningsmetode	Lineært	Lineært		
Salgssum solgte driftsmidler	0,0	0,3		0,3

Note 5 Aksjer og andeler

	Forretnings-kontor	Aksjekapital (tall i 1000 kroner)	Antall aksjer	Pålydende	Eierandel og stemmeandel	
					andel	Verdi i balansen (tall i millioner kroner)
Investerings i datterselskap						
Eidsiva Vannkraft AS	Lillehammer	429 698	1 074 246	400	100 %	3 858,5
Eidsiva Nett AS	Hamar	480 000	4 800 000	100	100 %	2 259,7
Eidsiva Vekst AS	Gjøvik	201 000	201 000	1 000	100 %	643,9
Eidsiva Bioenergi AS	Gjøvik	225 060	225 060	1 000	100 %	1 167,2
Eidsiva Bredbånd AS	Lillehammer	176 503	176 503 000	1	90,1 %	656,4
Energihuset AS	Gjøvik	25 000	25 000	1 000	100,0 %	0,3
Laje entreprenør AS	Hamar	500	5 000	100	100,0 %	42,0
Sum						8 628,0

Aksjene i Eidsiva Marked AS er solgt i 2016 med en gevinst på 94 millioner kroner.

Avgitt konsernbidrag til datterselskap i 2016 etter skatt utgjør 15,4 millioner kroner og er tillagt verdi i balansen.

	Forretnings-kontor	Egenkapital 2016 (tall i 1000 kroner)	Årsresultat 2016	Eierandel og stemmeandel	
				andel	Verdi i balansen (tall i millioner kroner)
Investerings i tilknyttet selskap					
Energiråd Innlandet AS	Hamar	2 132	775	34 %	0,0
Innlandskraft AS	Hamar	188 437	38 960	50 %	181,0
Sum					181,0
Investerings i aksjer og andeler					
Egenkapitaltilskudd KLP					36,3
Atlungstad Brenneri AS		100	20	1000	0,1
Sum					36,4

Inntekt på investering i datterselskap

	Verdi i resultatet
Inntektsført konsernbidrag	294,5
Gevinst ved salg av aksjer	94,0
Sum	388,5

Eidsiva Energi AS

Note 6 Balanseopplysning for finansielle instrumenter etter kategori

(Tall i millioner kroner)

Følgende prinsipper for etterfølgende måling av finansielle instrumenter har blitt anvendt for finansielle instrumenter i balansen

Per 31.12.2016

Eiendeler	Holdt for handelsformål	Utlån og fordringer	Tilgjengelig for salg	Sum finansielle eiendeler	Øvrige poster (*)	Sum
Langsiktig fordring konsernselskap		1 302,6		1 302,6		1 302,6
Investeringer i aksjer og andeler			217,4	217,4		217,4
Kundefordringer og andre fordringer		1 229,0		1 229,0	10,7	1 239,7
Bankinnskudd		4,6		4,6		4,6
Sum	-	2 536,1	217,4	2 753,5	10,7	2 764,2

Forpliktelser	Holdt for handelsformål	Finansielle forpliktelser til amortisert kost	Sum finansielle forpliktelser	Øvrige poster (*)	Sum
Obligasjonslån		3 300,0	3 300,0		3 300,0
Gjeld til kredittinstitusjoner		2 102,9	2 102,9		2 102,9
Øvrig langsiktig gjeld		1 519,0	1 519,0		1 519,0
Kortsiktig lån		1 410,8	1 410,8		1 410,8
Derivater	251,7		251,7		251,7
Leverandørgjeld		11,2	11,2		11,2
Annen kortsiktig gjeld		85,9	85,9	11,9	97,8
Sum	251,7	8 429,8	8 681,5	11,9	8 693,4

Per 31.12.2015

Eiendeler	Holdt for handelsformål	Utlån og fordringer	Tilgjengelig for salg	Sum finansielle eiendeler	Øvrige poster (*)	Sum
Langsiktig fordring konsernselskap		1 351,7		1 351,7		1 351,7
Investeringer i aksjer og andeler			31,9	31,9		31,9
Kundefordringer og andre fordringer		744,4		744,4	7,5	751,9
Bankinnskudd		169,0		169,0		169,0
Sum	-	2 265,1	31,9	2 297,0	7,5	2 304,5

Forpliktelser	Holdt for handelsformål	Finansielle forpliktelser til amortisert kost	Sum finansielle forpliktelser	Øvrige poster (*)	Sum
Obligasjonslån		2 400,0	2 400,0		2 400,0
Gjeld til kredittinstitusjoner		2 295,7	2 295,7		2 295,7
Øvrig langsiktig gjeld		1 641,0	1 641,0		1 641,0
Kortsiktig lån		1 338,4	1 338,4		1 338,4
Derivater	272,4		272,4		272,4
Leverandørgjeld		10,5	10,5		10,5
Annen kortsiktig gjeld		170,7	170,7	13,2	183,9
Sum	272,4	7 856,4	8 128,8	13,2	8 141,9

(*) I øvrige poster inngår forskuddbetalinger, periodiseringer, offentlige avgifter mv.

Eidsiva Energi AS

Note 7 Resultatopplysning for finansielle instrumenter etter kategori

(Tall i millioner kroner)

Linje i resultatregnskapet for 2016	Holdt for omsetning	Tilgjengelig for salg	Utlån og fordringer	Finansielle forpliktelser til amortisert kost	Sum
Andre (tap)/gevinster - netto	20,7				20,7
Renteinntekt fra foretak i samme konsern			35,1		35,1
Andre renteinntekter			28,4		28,4
Andre finansinntekter/kostnader				15,9	15,9
Rentekostnad til foretak i samme konsern				-0,6	-0,6
Andre rentekostnader				-325,7	-325,7

Linje i resultatregnskapet for 2015	Holdt for omsetning	Tilgjengelig for salg	Utlån og fordringer	Finansielle forpliktelser til amortisert kost	Sum
Andre (tap)/gevinster - netto	4,0				4,0
Renteinntekt fra foretak i samme konsern			28,5		28,5
Andre renteinntekter			8,1		8,1
Andre finansinntekter/kostnader				-18,8	-18,8
Rentekostnad til foretak i samme konsern				-6,5	-6,5
Andre rentekostnader				-309,8	-309,8

Note 8 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

(Tall i millioner kroner)

Nivå 1: Verdssettelse basert på noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler og forpliktelser

Nivå 2: Verdssettelse som baserer seg på (1) direkte eller indirekte observerbare priser for identiske eiendeler eller forpliktelser i et marked som ikke er aktivt, (2) modeller som benytter priser og variabler som fullt ut er hentet fra observerbare markeder eller transaksjoner og (3) prising i et aktivt marked av en tilsvarende, men ikke identisk eiendel eller forpliktelse

Nivå 3: Vurderinger som baserer seg på faktorer som ikke er observerbare eller eksternt verifiserbare

Selskapets verdssettelsesmetoder maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig og belager seg minst mulig på selskapets egne estimater. Verdssettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter inkluderer:

Egenkapitalinstrumenter

Virkelig verdi er basert på eksternt innhentet emisjons- og transaksjonsverdier

Derivater

Virkelig verdi av renteswapper beregnes som nåverdi av estimerte fremtidige kontantstrømmer.

Følgende tabell viser selskapets eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi per 31. desember 2016

Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter			217,4	217,4
Sum eiendeler			217,4	217,4
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		251,7		251,7
Sum forpliktelser		251,7		251,7

Følgende tabell viser selskapets eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi per 31. desember 2015

Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter			31,9	31,9
Sum eiendeler			31,9	31,9
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		272,4		272,4
Sum forpliktelser		272,4		272,4

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2016

Eiendeler	Egenkapitalinstrumenter
Inngående balanse	31,9
Investeringer i perioden	185,5
Salg i perioden	0,0
Gevinst/tap ført i resultatet. Inkludert i linje andre (tap)/gevinster - netto	0,0
Utgående balanse 31.12.16	217,4

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2015

Eiendeler	Egenkapitalinstrumenter
Inngående balanse	29,0
Investeringer i perioden	2,9
Salg i perioden	0,0
Gevinst/tap ført i resultatet. Inkludert i linje andre (tap)/gevinster - netto	0,0
Utgående balanse 31.12.15	31,9

Eidsiva Energi AS

Note 9 Bankinnskudd - bundne midler

(Tall i millioner kroner)

	2016	2015
Bundne midler vedrørende skattetrekk	3,8	3,6

Note 10 Nærstående parter

(Tall i millioner kroner)

Eidsiva Energi AS er morselskapet i Eidsiva Energi konsernet. Eierne er offentlige kommuner og fylkeskommuner i Hedmark og Oppland fylker. Det vises til note 28 i konsernregnskapet som spesifiserer selskap og virksomheter som inngår i konsernet som datterselskaper, tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet.

a) Transaksjoner med nærstående parter	2016	2015
Salg av varer og tjenester		
- til øvrige konsernselskap (administrative tjenester)	134,5	119,8
- til øvrige konsernselskap (leieinntekter)	9,5	9,3
- til tilknyttede selskap (administrative tjenester)	0,4	0,3
Sum	144,4	129,3

Avtale om salg av varer og tjenester er inngått til markedsmessige vilkår. Salg av administrative tjenester er basert på kostnadsdekning med påslag for fortjeneste.

Kjøp av varer og tjenester		
- fra øvrige konsernselskap (administrative tjenester)	6,3	28,4
- fra øvrige konsernselskap (leiekostnader)	2,8	2,9
- fra tilknyttede selskap (varekjøp)	1,9	1,9
Sum	11,0	33,1

Avtale om kjøp av varer og tjenester er inngått til markedsmessige vilkår. Kjøp av administrative tjenester er basert på kostnadsdekning med påslag for fortjeneste.

b) Ytelser til ledende personer

Det vises til konsernets noter når det gjelder ytelser til ledende personer

c) Balanseposter knyttet til transaksjoner med nærstående parter	2016	2015
Langsiktige fordringer		
- langsiktige fordringer på øvrige konsernselskap inngående balanse	1351,7	1207,4
- innfridd lån i løpet av året	-49,2	0,0
- opptak nytt lån i løpet av året		144,4
- beregnede renter	35,1	28,5
- mottatte renter	-33,6	-29,9
- endring i påløpte ikke betalte renter	-1,5	1,5
Sum utgående balanse	1302,6	1351,7

Forordningene er knyttet til markedsmessige vilkår. Det er ikke avtalt nedbetalingsplan for forordningene.

Kortsiktige fordringer på øvrige konsernselskap

- kortsiktige fordringer (kundeordringer)	38,7	20,3
- kortsiktige fordringer (konsernbidrag og utbytte)	294,5	394,4
- kortsiktige fordringer (konsernkonto bank)	740,1	59,5
- kortsiktige fordringer (mellomregning)	-4,1	252,3
Sum	1069,3	726,5

Kortsiktig gjeld til øvrige konsernselskap

- kortsiktig gjeld (konsernkonto bank)	43,5	0,0
- annen kortsiktig gjeld (mellomregning)	9,8	-54,1
- annen kortsiktig gjeld (konsernbidrag)	20,5	59,7
Sum	73,8	5,6

Kortsiktige fordringer og gjeld fremkommer fra ordinære løpende forretningstransaksjoner mellom selskapene og er basert på markedsmessige betingelser.

Langsiktige lån fra øvrige konsernselskap og eiere

- langsiktig lån inngående balanse	1641,0	1652,0
- innfridd lån i løpet av året	-122,0	-30,0
- opptak nytt lån i løpet av året	0,0	19,0
- beregnede renter	106,7	112,3
- betalte renter	-106,7	-112,3
Sum utående balanse	1519,0	1641,0

Lån er gitt på markedsmessige betingelser, jfr note 14.

Eidsiva Energi AS

Note 11 Egenkapital

(Tall i millioner kroner)

	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 31.12.2015	345,7	1 502,7	890,7	2 739,1
Årets resultat			121,2	121,2
Tilført ved fusjon			-1,5	-1,5
Avsatt utbytte			-175,0	-175,0
Estimatavvik pensjon			0,1	0,1
Egenkapital 31.12.2016	345,7	1 502,7	835,5	2 684,0

Det vises til konsernets noter når det gjelder spesifikasjon av aksjonærer med videre.

Note 12 Pensjonskostnader og -forpliktelser

(Tall i millioner kroner)

Ansatte i selskapet har avtale om offentlig tjenestepensjonsordning etter tariffavtale. Avtalen følger i hovedsak reglene i henhold til statens pensjonskasse. Pensjonsordningen er sikret ved at det innbetales løpende premier for å dekke pensjonsansvaret. I tillegg er noen personer omfattet av en usikret ordning. Den sikrede ordningen er en ytelsesordning som sikrer den pensjonsberettigede 66 % av sluttlønn ved 30 års opptjening, men hensyntatt levealderjustering. Pensjonsalder er 67 år. Ordningen omfatter alders- uføre og ektefelle/barnepensjon. I tillegg har selskapet innført innskuddspensjon for alle nyansatte etter 1.7.2016. Ved overgangen valgte en andel av selskapets nåværende ansatte frivillig overgang til innskuddsordningen. De resterende ansatte fortsetter i ytelsesordningen, men ordningen er lukket for nye ansatte. Antall personer som er omfattet av ytelsesordningen er 67 aktive, 268 med oppsatte rettigheter og 173 pensjonister.

Ved måling av påløpte forpliktelser per 31.12.2016 er det benyttet dødlighetstabell K2013BE som tar utgangspunkt i analyser av dødlighet i livsforsikringsbestanden i Norge med framskrivning.

Spesifikasjon av årets pensjonskostnad	2016	2015
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	10,8	12,1
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	8,5	7,8
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-6,2	-4,9
Netto pensjonskostnad	13,1	15,0
Omkostninger	0,6	0,7
Endring i planordning *1)	-3,4	-
Arbeidsgiveravgift	1,4	2,2
Årets pensjonskostnad	11,7	17,9
Estimatavvik pensjoner før skatt ført over utvidet resultat	-0,1	-47,4
Årets pensjonskostnad i totalresultatet for ytelsesordningen	11,6	-29,5
Innskuddspensjon	0,6	-
Årets pensjonskostnad i totalresultatet for ytelses- og innskuddsordningen	12,2	-29,5

*1) Ved overgang fra ytelsesordningen til innskuddspensjon er AFP forpliktelse og karrieretillegg fraregnet pensjonsforpliktelsen og inntektsført for ansatte som valgte frivillig overgang til innskuddspensjonsordningen.

Spesifikasjon av netto pensjonsforpliktelse i balansen

	31.12.16	31.12.15
Opptjente pensjonsforpliktelser 31.12	318,6	311,7
Pensjonsmidler 31.12	-237,6	-229,8
Netto pensjonsforpliktelse	81,0	82,0
Arbeidsgiveravgift	11,4	11,6
Balanseført netto pensjonsforpliktelse	92,4	93,6

	2016	2015	Akkumulert 2016
Årets brutto estimatavvik ført mot egenkapitalen	-0,1	42,4	19,5
Økonomiske forutsetninger:	01.01.2017	01.01.2016	01.01.2015
Diskonteringsrente	2,60 %	2,70 %	2,30 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	2,60 %	2,70 %	2,30 %
Forventet lønnsregulering	2,50 %	2,50 %	2,75 %
Forventet G - regulering	2,25 %	2,25 %	2,50 %
Forventet årlig regulering av pensjoner	1,48 %	1,48 %	1,73 %

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer. Som uttaksrate AFP er benyttet 20 % ved 62 år stigende til 70 % ved 66 år.

Eidsiva Energi AS

Note 13 Agio

(Tall i millioner kroner)

Selskapet har langsiktig lån og bankinnskudd i valuta. Ved årskiftet 31.12. er begge postene vurdert til kurs per 31.12.2016. Netto agiogevinst i 2016 er 15,6 millioner kroner (agiotap 18,2 millioner kroner i 2015).

Note 14 Lån

(Tall i millioner kroner)

Langsiktige lån	2016	2015
Obligasjonslån	3 300,0	2 400,0
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 102,9	2 295,7
Ansvarlig lån *)	1 519,0	1 519,0
Langsiktig lån konsernselskap	-	122,0
Sum langsiktig gjeld	6 921,8	6 336,7

Kortsiktige lån

Neste års avdrag på langsiktig gjeld	1367,3	1338,4
Opptrukket kassekreditt	43,5	0,0
Sum kortsiktige lån	1410,8	1338,4

Sum lån **8 332,7** **7 675,1**

Avdragsprofil rentebærende gjeld	2017	2018	2019	2020	2021	Etter 2021	Sum
Obligasjonslån			550	700,0	600,0	1 450,0	3 300,0
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 367,3	536,3	449,7	63,0	63,0	990,9	3 470,2
Kassekreditt	43,52						43,5
Ansvarlig lån						1 519,0	1 519,0
Lån til konsernselskap							0,0
Sum	1 410,8	536,3	999,7	763,0	663,0	3 959,9	8 332,7

*) I 2011 ble egenkapitalen nedsatt med 1.500 millioner kroner og tilbakelånt som ansvarlig lån. I forbindelse med at Elverum Energi kom inn som eier i 2015 økte lånet med 19 millioner kroner. Lånet løper til 31.12.2026 uten avdragsbetaling. Lånet har fastrente som i gjennomsnitt gir rente på 6,96 prosent som utbetales halvårlig. Eidsiva skal tilrettelegge for at långiver fritt kan velge å konvertere hele eller deler av lånet til aksjekapital, som alternativ til at lånet innfris den 31.12.2026.

Konverteringen skal skje til markedspris, fastsatt av eksterne rådgiver etter oppdrag fra Eidsiva sitt styre. Eidsiva skal på bakgrunn av fastsatt pris med minst 4 måneders varsel invitere långiver til deltakelse i konverteringen, og generalforsamlingen som skal treffe vedtak om konverteringen skal avholdes i perioden 31. august - 31. oktober 2026. Utegnede aksjer kan ikke tegnes av øvrige aksjonærer i Eidsiva.

Note 15 Pantstillelser og garantier

(Tall i millioner kroner)

	2016	2015
Gjeld sikret ved negativ pantsettelseserklæring	6 813,7	6 034,1

Utover bokført gjeld har Eidsiva Energi AS inngått konsernkontoavtale med kassekredittlimit på 275 millioner kroner. I tillegg har selskapet ubenyttede trekkrettigheter på en milliard kroner. Selskapet har avgitt negativ pantsettelseserklæring for disse forhold.

ERKÆRING FRA STYRET OG KONSERNSJEF

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2016 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultat og stillingen til selskapet og konsernet, sammen med den beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet og konsernet står overfor.

Hamar, 14. mars 2017
Styret i Eidsiva Energi AS

Øystein Løseth
Styreleder

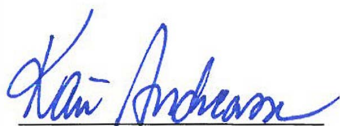
Reidar Åsgård
Nestleder

Monica Haugan

Silvija Seres

Kari Andreassen

Sigmund Thue

Arild Haugstad

Martin Lutnæs

Øistein Andresen
Konsernsjef

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i Eidsiva Energi AS

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Eidsiva Energi AS som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling av endringer i egenkapitalen og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening

- ▶ er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- ▶ gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge
- ▶ gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2016. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene. Vår beskrivelse av hvordan vi revisjonsmessig håndterte hvert forhold omtalt nedenfor, er gitt på den bakgrunnen.

Vi har også oppfylt våre forpliktelser beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet* når det gjelder disse forholdene. Vår revisjon omfattet følgende handlinger utformet for å håndtere vår vurdering av risiko for vesentlige feil i årsregnskapet. Resultatet av våre revisjonshandlinger, inkludert handlingene rettet mot forholdene omtalt nedenfor, utgjør grunnlaget for vår konklusjon på revisjonen av årsregnskapet.

Anleggsmidler – nedskrivning

Konsernets største eiendeler er kraft- og bioanlegg med en balanseført verdi på 5 265 millioner kroner og fallrettigheter med balanseført verdi på 88 millioner kroner. Prisnivået for elektrisk kraft har falt de siste årene, noe som har medført behov for å vurdere anleggene og fallrettighetene for nedskrivning. Konsernet har gjennomført nedskrivningstester som måler estimert virkelig verdi av anleggene og fallrettighetene opp mot balanseført verdi. Ledelsen legger til grunn en rekke forutsetninger for nedskrivningstesten hvor de viktigste er fremtidige priser, produksjonsnivå, kostnadsnivå ved drift og vedlikeholdsinvesteringer, samt diskonteringsrente. Som følge av eiendelens størrelse og kompleksitet og graden av skjønsmessige vurderinger er dette vurdert å være et sentralt forhold i revisjonen.

Vi kartla konsernets kontrollprosess for gjennomføring av nedskrivningsvurderinger, testet utvalgte kontroller og vurderte konsernets nedskrivningsvurdering av kraftanlegg og fallrettigheter. Vi fokuserte på de anleggene hvor det de siste årene har vært vesentlige investeringer. Vi vurderte og diskuterte med ledelsen om de vesentligste forutsetningene ledelsen har lagt til grunn for estimert virkelig verdi, og testet de anvendte prisbanene mot prisbaner fra uavhengige markedsaktører. Vi testet kontantstrømmene mot budsjett og forretningsplaner, og vurdert treffsikkerheten av tidligere prognoser mot faktiske resultater. Vi testet også beregninger og matematisk nøyaktighet i konsernets nedskrivningsmodell. Vi involverte interne verdsettelsesspesialister for vurdering av avkastningskravet.

Vi viser til note 7 om varige driftsmidler, note 8 om immaterielle eiendeler og note 4 om viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger.

Derivater

Markedsprisen på elektrisk kraft er volatil og konsernet avlaster denne risikoen ved å bruke finansielle kraftkontrakter. Finansielle kraftkontrakter er finansielle instrumenter som regnskapsføres til virkelig verdi i regnskapet. Som følge av at kraftkontraktene er nominert i euro inngår konsernet også valutaterminkontrakter. Konsernet benytter ikke sikringsbokføring av kraftkontraktene og valutaterminkontraktene, bortsett fra en langsiktig kraftavtale som regnskapsmessig behandles som sikring. Det er omfattende bruk av finansielle instrumenter i konsernet og beholdningen av de finansielle instrumentene kan i en gitt prissituasjon utgjøre betydelig positive eller negative verdier i balansen. Som følge av antall transaksjoner, kompleksitet og graden av skjønsmessige vurderinger, er dette vurdert å være et sentralt forhold i revisjonen.

Gjennom vår revisjon kartla vi konsernets kontroller for handel og oppfølging av finansielle instrumenter knyttet til kraftpris og valuta. Vi vurderte konsernets regnskapsprinsipper for finansielle instrumenter. Vi testet konsernets beholdning av finansielle instrumenter og valuta mot motpartsbekreftelser. For et utvalg av de finansielle instrumentene etterregnet vi verdien basert på eksternt observerbare parametere som prisbaner, volum og valutakurser per 31.12. og vurderte presentasjon og klassifisering av de finansielle instrumentene i årsregnskapet, herunder opplysninger gitt i noter.

Vi viser til note 4 om viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger, note 6 om finansiell risikostyring i konsernet, note 13 om derivater og note 14 om virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser.

Salg av datterselskap

Eidsiva Energi AS har solgt datterselskapet Eidsiva Marked AS til det nystiftede selskapet Innlandskraft AS, et selskap som Eidsiva Energi AS eier 50 % sammen med Gudbrandsdal Energi Holding AS.

Aksjene i Innlandskraft AS blir vurdert som en investering i felleskontrollert virksomhet og blir vurdert etter egenkapitalmetoden. Regnskapsføring av tap av kontroll i datter er ikke entydig regulert i IFRS og konsernet har valgt som policy å regnskapsføre tap av kontroll i datter med en delvis gevinstføring i konsernregnskapet. Som følge av at det ikke er en entydig regulering i IFRS og beløpets størrelse er dette vurdert å være et sentralt forhold i revisjonen. Transaksjonen er bokført til virkelig verdi og som et resultat av dette er 50 % av gevinsten bokført i regnskapet for 2016. Resterende andel av gevinsten, 71 millioner kroner, behandles som en utsatt inntekt og vil under gitte forutsetninger inntektsføres i fremtidige perioder.

Vi etterregnet gevinstberegningen og vurderte fraregning av datterselskapet mot kravene i IFRS. Vi testet videre at den utsatt inntekten knyttet til transaksjonen var oppført som en langsiktig forpliktelse i balansen.

Vi viser til note 29 om salg av virksomhet, som omtaler transaksjonen.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i selskapets årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Før datoen for revisjonsberetningen mottok vi årsberetningen, nøkkeltall og erklæring i henhold til Verdipapirhandelloven § 5-5, og vi forventer å motta uttalelse fra bedriftsforsamlingen etter dato for revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for øvrig informasjon. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den ellers viser seg å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen vi har mottatt før datoen for revisjonsberetningen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge for selskapsregnskapet, og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU for konsernregnskapet. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapets evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde;
- ▶ innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å fastsette strategien for, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen, og vi har et udelt ansvar for konklusjonen på revisjonen av konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Vi avgir en uttalelse til styret om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av regnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Lillehammer, 20. mars 2017

ERNST & YOUNG AS

Rune J. Baukhd
statsautorisert revisor

UTTALELSE FRA BEDRIFTSFORSAMLINGEN

Til generalforsamlingen i Eidsiva Energi AS

Eidsiva Energi AS' bedriftsforsamling har behandlet styrets forslag til årsregnskap for 2016 for Eidsiva Energi AS og konsernet, og anbefaler generalforsamlingen å godkjenne årsregnskapet og styrets forslag til disponering for 2016.

Hamar, 24. mars 2017
For Eidsiva Energi AS' bedriftsforsamling

Bente Elin Lilleøkseth
Bedriftsforsamlingens nestleder (møteleder i leders fravær)